

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
w Szczecinie

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Szczecinie
za rok 2017**

– Szczecin 2018 –

Spis treści

WSTĘP	3
1. ZADANIA I ICH REALIZACJA.....	4
1.1. Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	5
1.1.1. Świadczenia pieniężne.....	12
1.1.2. Świadczenia niepieniężne.....	18
1.1.3. Pozostałe zadania	27
1.2. Zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	59
1.2.1. Wsparcie rodziny	59
1.2.2. Piecza zastępcza	62
1.3. Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych	76
1.4. Obsługa zadań	82
1.5. Zatrudnienie.....	89
2. REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW.....	94
2.1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.....	94
2.2. „Szkoła dla Rodziców”	99
2.1. Program korekcyjno-edukacyjny z osobami stosującymi przemoc.....	101
2.4. Pogłębiony program dla osób stosujących przemoc w rodzinie	104
2.5. Dzienny Dom „Senior+”	107
2.6. „Senior Klub”	111
2.7. Warsztaty terapeutyczne	114
2.8. Drugie Porozumienie Programowe dla Szczecina.....	115
2.9. Miejski Program Przeciwdziałania Bezdomności na lata 2017-2021	116
2.10. „Słowa grzecznościowe” – książeczka dla dzieci	117
2.11. Konferencja „Senior w mieście”	119
2.12. „Przycisk życia”.....	120
2.13. „Aktywna integracja w Szczecinie”	121
2.14. „Kreator bezpieczeństwa”	126
3. ZIDENTYFIKOWANE POTRZEBY	127
4. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH AKTÓW PRAWNYCH	130
5. WYKAZ TABEL.....	135
6. WYKAZ RYSUNKÓW.....	137

WSTĘP

Działając na podstawie art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej opracowano dokument przedstawiający działania realizowane w 2017 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

W niniejszym raporcie dane dla priorytetowych obszarów działalności MOPR przedstawiono na tle ogólnej liczby ludności miasta oraz w odniesieniu do danych za 2016 rok. Takie zestawienie daje możliwość dokonania szybkiej analizy ilościowej i jakościowej oraz rzetelnej oceny zachodzących zjawisk wśród osób korzystających z różnych form pomocy.

Sprawozdanie zawiera informacje o działaniach realizowanych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej a także ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Dostrzegalnym jest fakt, iż realizacja finansowa wybranych świadczeń z pomocy społecznej w 2016 roku uległa zmniejszeniu w stosunku do roku poprzedniego. Zjawisko to wskazuje na racjonalną ocenę przez pracowników socjalnych MOPR sytuacji finansowej, zdrowotnej, socjalnej i bytowej klientów oraz właściwą interpretację przepisów obowiązującego w tym zakresie prawa a ponadto obrazuje zmniejszający się zakres ubóstwa.

Przyczyn spadku klientów korzystających z pomocy finansowej MOPR należy upatrywać w następujących działaniach **ośrodka** :

1. dobrze prowadzonej i konsekwentnej pracy socjalnej pracowników MOPR,
2. rosnącej liczbie podpisywanych kontraktów socjalnych,
3. kontynuowania zadań aktywizujących realizowanych przez asystentów rodziny,
4. realizacji przez MOPR programów finansowanych ze środków UE aktywizujących osoby bezrobotne i niezaradne życiowo do podjęcia zatrudnienia.

Na kondycję szczecińskich rodzin korzystających z pomocy społecznej i na skalę korzystających istotny wpływ w 2017 r. miały także zmiany w zakresie możliwości korzystania z urlopu wychowawczego oraz możliwość uzyskania świadczenia rodzicielskiego przez osoby niepracujące. Wymierną pomocą materialną dla rodzin z dziećmi oraz rodzin zastępczych od kwietnia 2017 r. stał się program 500 + realizowany ze środków z budżetu państwa.

Reasumując należy stwierdzić, że prowadzenie ustawicznej i konsekwentnej pracy z klientami MOPR, stawianie im wymagań dostosowanych do ich indywidualnych możliwości, warunkowanie rodzaju i wysokości wsparcia stopniem zaangażowania klientów, i wykorzystywania zmieniających się uregulowań prawnych w zakresie polityki społecznej przynosi oczekiwane rezultaty.

Wykonanie powyższych zadań było możliwe dzięki zatrudnionej specjalistycznej kadrze, osób doświadczonych, zaangażowanych i oddanych swojej pracy. Podkreślić jednak należy, że zasoby kadrowe w stosunku do wielkości i różnorodności zadań są małe, a wynagrodzenie wciąż zbyt niskie. Taka sytuacja powoduje trudności w utrzymaniu wysokospecjalistycznej kadry, dużą fluktuację kadr oraz problemy związane z pozyskaniem nowych pracowników posiadających zgodne z prawem kwalifikacje i uprawnienia.

1. ZADANIA I ICH REALIZACJA

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, jest samodzielną jednostką organizacyjną pomocy społecznej działającą w formie jednostki budżetowej, jest jednostką organizacyjną systemu wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Realizuje zadania gminy jak i zadania powiatu, wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 2) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 3) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w szczególności należy:

- 1) zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin;
- 2) udzielanie wsparcia osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych;
- 3) organizowanie i udzielanie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym;
- 4) świadczenie usług w zakresie pracy socjalnej, asystentury rodziny i poradnictwa specjalistycznego;
- 5) inicjowanie i wspieranie działań umożliwiających integrację środowiska lokalnego w zakresie pomocy społecznej;
- 6) tworzenie systemowych rozwiązań w zakresie pomocy rodzinie w tym:
 - a) wsparcia dla rodzin biologicznych;
 - b) wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej;
 - c) wsparcia osób usamodzielnianych;
- 7) tworzenie warunków umożliwiających działania aktywizujące osoby bezrobotne, bezdomne i usamodzielniane celem uzyskania przez nie niezależności i samodzielności finansowej oraz zabezpieczenia życiowych potrzeb ich rodzin;
- 8) tworzenie systemowych rozwiązań w zakresie opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi;
- 9) prowadzenie działań mających na celu podnoszenie standardów świadczonych przez Ośrodek usług, w szczególności umożliwiających pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

Realizując zadania w 2017 r.:

- wystawiono **59 491** decyzji administracyjnych;
- wydano **236** postanowień;
- rozpatrzono **52** skargi;
- wydano **3 858** zaświadczeń;
- sporządzono **214** zawiadomień, o przekazaniu sprawy według właściwości do innej gminy;
- odnotowano **61 406** pozycji korespondencji.

1.1. Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Organizują ją organy administracji rządowej i samorządowej współpracując w tym zakresie na zasadach partnerstwa z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz z osobami fizycznymi i prawnymi.

Polega w szczególności na:

- 1) pracy socjalnej;
- 2) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z zakresu pomocy społecznej;
- 3) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 4) realizacji zadań wynikających z rozszerzonych potrzeb społecznych;
- 5) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy, w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dzieli zadania na:

1. Zadania gminy:

- a) zadania zlecone – na realizację i obsługę tych zadań środki finansowe zapewnia budżet państwa:
 - organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
 - prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom przebywającym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczeń zezwalających na pobyt czasowy ze względu na handel ludźmi;
 - wypłacanie wynagrodzenie za sprawowanie opieki;
- b) zadania własne:
 - udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych – na realizację i obsługę tego zadania środki finansowe częściowo zapewnia budżet państwa;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych – realizacja i obsługa tego zadania finansowana jest z budżetu gminy;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego - realizacja tego zadania finansowana jest z budżetu gminy;
 - przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym

dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- opłacenie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania - realizacja tego zadania finansowana jest z budżetu gminy;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- dożywianie dzieci – realizacja tego zadania częściowo jest pokrywania z budżetu państwa, a częściowo z budżetu gminy;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym - realizacja tego zadania finansowana jest z budżetu gminy;
- kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w tym domu;
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych – na realizację i obsługę tego zadania środki finansowe zapewnia budżet państwa;
- opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - na realizację tego zadania środki finansowe zapewnia budżet państwa.

2. Zadania powiatu:

a) zadania zlecone:

- pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą - na realizację i obsługę tego zadania środki finansowe zapewnia budżet państwa;

b) zadania własne:

- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze - na realizację i obsługę tego zadania środki finansowe pochodzą z budżety powiatu;
- prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej;
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej na terenie powiatu.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie zadania gminy realizują:

- Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Północ;
- Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Prawobrzeże;

- Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Śródmieście;
- Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Zachód;
- Dział Pomocy Osobom Bezdomnym;
- Dział Instytucji Pomocy Społecznej

przy współpracy z innymi Działami, innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi.

Z kolei zadania powiatu realizują:

- Dział Pieczy Zastępczej;
- Dział Interwencji Kryzysowej;
- Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym,

przy współpracy z innymi Działami, innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami pozarządowymi.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie, mającym miejsce zamieszkania i przebywające na terenie Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej:
 - na podstawie zezwolenia na pobyt stały;
 - zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;
 - zezwolenia na pobyt czasowy w związku z uzyskaniem zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany;
 - cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochrony uzupełniającej;
- 3) obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomoc udzielana jest w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 8) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 9) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 10) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc z wyjątkiem pracy socjalnej i sprawieniem pogrzebu udzielana jest na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2017 r.:

- przeprowadzili **30 606** rodzinnych wywiadów środowiskowych celem udzielenia pomocy;
- przeprowadzili **487** wywiadów środowiskowych dla Szczecińskiego Centrum Świadczeń.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 grudnia 2016 r. liczba mieszkańców Szczecina wyniosła **404 878** osób. Biorąc pod uwagę liczbę osób w rodzinach korzystających z pomocy, wsparcia i różnego rodzaju działań (19 7556), to 4,88% mieszkańców Szczecina jest objętych pomocą MOPR.

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin, którym udzielono pomocy w 2016 i w 2017 r. z podziałem na występujące problemy.

Tabela Nr 1 Liczba rodzin i osób występujących w tych rodzinach korzystających w 2016 r. i 2017 r. z pomocy MOPR w Szczecinie z podziałem na występujące problemy oraz procentowy udział rodzin i osób w stosunku do gospodarstw domowych i mieszkańców Szczecina

POWODY TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		ROK 2016				ROK 2017			
		LICZBA RODZIN	% w stosunku do liczby gospodarstw domowych w Szczecinie	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	% w stosunku do liczby mieszkańców Szczecina	LICZBA RODZIN	% w stosunku do liczby gospodarstw domowych w Szczecinie	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	% w stosunku do liczby mieszkańców Szczecina
1		2	3	4	5	6	7	8	9
OGÓŁEM¹		11 218	170 273	21 709	456 572	10 556	170 273	19 756	404 878
UBÓSTWO		5 418	3,18%	8 909	1,95%	4 829	2,84%	5 570	1,38%
SIEROCTWO		7	0,00%	12	0,00%	7	0,00%	10	0,00%
BEZDOMNOŚĆ		965	0,57%	1 120	0,25%	926	0,54%	1 018	0,25%
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA		377	0,22%	1 510	0,33%	336	0,20%	1 286	0,32%
w tym	wielodzietność	133	0,08%	739	0,16%	100	0,06%	569	0,14%
BEZROBOCIE		3 962	2,33%	7 391	1,62%	3 226	1,89%	5 615	1,39%
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ		3 175	1,86%	4 351	0,95%	3 201	1,88%	4 192	1,04%
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA		3 389	1,99%	4 522	0,99%	3 715	2,18%	4 821	1,19%
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZYCH I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO - ogółem		906	0,53%	2 533	0,55%	737	0,43%	1 943	0,48%
w tym	rodziny niepełne	564	0,33%	1 590	0,35%	444	0,26%	1 187	0,29%

¹ Wiersze 2 do 21 nie sumują się

	rodziny wielodzietne	12	101	0,06%	559	0,12%	66	0,04%	355	0,09%
PRZEMOC W RODZINIE		13	40	0,02%	96	0,02%	33	0,02%	80	0,02%
NIEBIESKIE KARTY – grupy robocze		14	1 464	0,86%	3 944	0,86%	1 322	0,78%	4 002	0,99%
INTERWENCJA KRYZYSOWA			x	x	1 716	0,38%	x	x	1 777	0,44%
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI		14	2	0,00%	6	0,00%	2	0,00%	6	0,00%
ALKOHOLIZM		15	250	0,15%	305	0,07%	292	0,17%	331	0,08%
NARKOMANIA		16	44	0,03%	55	0,01%	47	0,03%	61	0,02%
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO		17	234	0,14%	279	0,06%	176	0,10%	211	0,05%
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ		18	5	0,00%	10	0,00%	5	0,00%	24	0,01%
ZDARZENIE LOSOWE		19	80	0,05%	128	0,03%	99	0,06%	179	0,04%
SYTUACJA KRYZYSOWA		20	82	0,05%	155	0,03%	56	0,03%	97	0,02%
KŁĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLÓGICZNA		21	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

Zauważalny jest znaczny spadek liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa, bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Natomiast z roku na rok zauważalny jest wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności i długotrwałej i ciężkiej choroby.

Strukturę rodzin objętych pomocą na podstawie decyzji administracyjnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 2 Struktura rodzin i osób korzystających w 2016 r. i w 2017 r. z pomocy na podstawie wydanych decyzji administracyjnych MOPR w Szczecinie oraz procentowy udział rodzin i osób w stosunku do gospodarstw domowych i mieszkańców Szczecina

WYSZCZEGÓLNIENIE		ROK 2016				ROK 2017				
		LICZBA RODZIN	% w stosunku do liczby gospodarstw domowych w Szczecinie	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	% w stosunku do liczby mieszkańców Szczecina	LICZBA RODZIN	% w stosunku do liczby gospodarstw domowych w Szczecinie	LICZBA OSÓB W TYCH RODZINACH	% w stosunku do liczby mieszkańców Szczecina	
1		2	3	4	5	6	7	8	9	
RODZINY OGÓŁEM²	1	9 788	170 237	16 049	405 657	9 092	170 237	13 977	404 878	
JEDNOOSOBOWE GOSPODARSTWA DOMOWE	2	6 731	3,95%	6 731	1,66%	6 556	3,85%	6 556	1,62%	
RODZINY Z DZIEĆMI ogółem	3	1 961	1,15%	6 945	1,71%	1 445	0,85%	5 051	1,25%	
o liczbie dzieci	1	4	897	0,53%	2 328	0,57%	703	0,41%	1 829	0,45%
	2	5	636	0,37%	2 335	0,58%	449	0,26%	1 639	0,40%
	3	6	269	0,16%	1 265	0,31%	180	0,11%	850	0,21%
	4	7	104	0,06%	605	0,15%	74	0,04%	433	0,11%
	5	8	36	0,02%	248	0,06%	23	0,01%	161	0,04%
	6	9	12	0,01%	99	0,02%	9	0,01%	72	0,02%
	7 i więcej	10	7	0,00%	65	0,02%	7	0,00%	67	0,02%
RODZINY NIEPEŁNE	11	1 014	0,60%	3 097	0,76%	757	0,44%	2 239	0,55%	
o liczbie dzieci	1	12	494	0,29%	1 100	0,27%	406	0,24%	913	0,23%
	2	13	324	0,19%	1 063	0,26%	230	0,14%	747	0,18%
	3	14	135	0,08%	581	0,14%	82	0,05%	352	0,09%
	4 i więcej	15	61	0,04%	353	0,09%	39	0,02%	227	0,06%
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW	16	2 383	1,40%	3 200	0,79%	2 421	1,42%	3 128	0,77%	
o liczbie osób	1	17	1 808	1,06%	1 808	0,45%	1 874	1,10%	1 874	0,46%
	2	18	431	0,25%	862	0,21%	448	0,26%	896	0,22%
	3	19	84	0,05%	252	0,06%	60	0,04%	180	0,04%
	4 i więcej	20	60	0,04%	278	0,07%	39	0,02%	178	0,04%

Na tle liczby rodzin widoczny jest spadek rodzin z dziećmi i rodzin niepełnych. Wzrosła natomiast liczba rodzin emerytów i rencistów.

² Wiersze 2 do 20 nie sumują się

Powodem spadku liczby rodzin z dziećmi korzystających z pomocy MOPR upatruje się w pracy socjalnej, mającej na celu aktywizację rodziców, jak również w realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. pomoc państwa w wychowywaniu dzieci.

REALIZACJA ŚWIADCZEŃ

1.1.1. Świadczenia pieniężne

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód netto nie przekracza:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 634 zł, zwane „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”;
- dla gospodarstw domowych wieloosobowych – 514 zł na osobę, zwanej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów korzystania z pomocy, określonego w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

A. Zasiłek stały

Świadczenie to jest skierowane bezpośrednio do osoby, na którą jest wystawiona decyzja administracyjna.

Przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeśli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 604 zł.

Minimalna kwota zasiłku stałego wynosi 30 zł.

Tabela Nr 3 Liczba osób, którym w 2016 r. i w 2017 r. przyznano pomoc w formie zasiłku stałego, liczba świadczeń, kwota świadczeń

ZASIŁEK STAŁY ³		ROK 2016			ROK 2017			
		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.	
0		1	2	3	4	5	6	
OGÓLEM		1	2 563	26 103	13 596 977	2 580	26 096	13 568 750
w tym przyznane dla osoby	samotnie gospodarującej	2	2 323	23 769	12 838 928	2 346	23 931	12 898 425
	pozostającej w rodzinie	3	275	2 334	758 049	250	2 165	688 325

³ Kolumna 1 i 4 wiersze 2 i 3 nie sumują się

Średnio jeden zasiłek stały w 2017 r. wyniósł:

- dla osoby samotnie gospodarującej – **538,98 zł**;
- dla osoby w rodzinie **317,93 zł**.

Średnio jedna osoba w ciągu roku miała przyznany zasiłek stały na więcej niż 10 miesięcy.

B. Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny, w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Wysokość zasiłku okresowego ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 524 zł miesięcznie;
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Minimalna kwota zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie.

Przyznaną pomoc w formie zasiłku okresowego, z podziałem na liczbę świadczeń, kwotę, liczbę rodzin i liczbę osób w tych rodzinach obrazuje poniższa tabela.

Tabela Nr 4 Liczba osób, którym w 2016 r. i w 2017 r. przyznano pomoc w formie zasiłku okresowego, liczba świadczeń i kwota świadczeń

ZASIŁEK OKRESOWY		ROK 2016			ROK 2017		
		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	kwota świadczeń w zł.	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	kwota świadczeń w zł.
0		1	2	3	4	5	6
OGÓŁEM⁴		4 416	27 070	7 798 376	3 607	22 225	5 912 160
w tym z powodu	bezrobocia	2 804	15 612	5 131 537	2 078	11 311	3 663 835
	długotrwałej choroby	682	2 758	767 164	783	3 058	851 469
	niepełnosprawności	746	4 556	578 413	731	4 839	521 497
	możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	6	13	3 088
	inne	1 137	4 144	1 321 262	849	3 004	872 271

⁴ Kolumna 1 i 5 wiersze od 2 do 6 nie sumują się

Średnia wysokość przyznanego decyzją administracyjną zasiłku okresowego w 2017 r. wyniosła **266,01 zł**, jedna osoba w ciągu roku średnio miała przyznany zasiłek okresowy na **6,16** miesięcy.

Najczęściej zasiłek okresowy był przyznawany z powodu bezrobocia.

C. Zasiłek celowy

Zasiłek ten przyznaje się w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie w części lub w całości kosztów zakupu żywności, odzieży i obuwia, opału, leków i leczenia, kosztów utrzymania mieszkania, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, wydatków na świadczenia zdrowotne.

Tabela Nr 5 Przyznana pomoc w formie zasiłku celowego w 2016 r. i w 2017 r., liczba świadczeń, kwota świadczeń oraz średnia wysokość jednego świadczenia

PRYZNANA POMOC W FORMIE ZASIŁKU CELOWEGO	ROK 2016			ROK 2017			
	liczba świadczeń	kwota udzielonej pomocy w zł	średnia wysokość jednego świadczenia w zł	liczba świadczeń	kwota udzielonej pomocy w zł	średnia wysokość jednego świadczenia w zł	
zasiłek celowy ogółem (bez zasiłków celowych przyznanych w ramach realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania)	29 465	5 385 047	182,76	26 145	4 546 719	173,90	
w tym:	żywność	113	13 779	121,94	235	34 354	146,19
	odzież i obuwie	1 692	156 138	92,28	1 895	181 580	95,82
	opał	2 334	835 381	357,92	2 018	750 913	372,11
	opłaty związane z utrzymaniem mieszkania	3 354	472 805	140,97	3 014	431 725	143,24
	dofinansowanie do zakupu leków	7 583	760 641	100,31	6 683	670 509	100,33
	inne (między innymi: koszty remontu mieszkania, koszty utrzymania dziecka w żłobku lub przedszkolu, zakup niezbędnych przedmiotów użytku domowego)	11 339	1 712 928	151,07	6 372	1 071 095	168,09
	specjalny zasiłek celowy	6 362	1 357 531	213,38	5 872	1 205 343	205,27
	zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	42	75 844	1 805,81	56	201 200	3 592,86

Na podstawie porozumienia Nr 2/2017 zawartego w dniu 2 stycznia 2017 r. w Szczecinie pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie a Zachodniopomorską Okręgową Izbą Aptekarską osobom najbardziej potrzebującym przyznano pomoc w postaci **dofinansowania do zakupu leków**.

Podstawą do nieodpłatnego otrzymania leków była wycena recepty przez jedną z 84 określonych w porozumieniu aptek.

D. Usamodzielnienia

Osobom pełnoletnim opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę oraz młodzieżowe ośrodki wychowawcze, udzielana jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, w formie:

- a) pieniężnej na usamodzielnienie;
- b) pieniężnej na kontynuowanie nauki;
- c) pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
- d) pomocy w uzyskaniu zatrudnienia;
- e) rzeczowej na zagospodarowanie;
- f) pracy socjalnej.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie zadanie to jest wykonywane przez pracowników Działu Pieczy Zastępczej.

Łączny koszt udzielonej pomocy na życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przyznanej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w 2017 r. wyniósł **78 139 zł**.

Rodzaje pomocy udzielonej w 2016 r. i w 2017 r. przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, mającej na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 6 Liczba osób usamodzielnionych, liczba i kwota świadczeń wypłaconych w 2016 r. i w 2017 r.

wyszczególnienie		ROK 2016			ROK 2017		
		Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej
		1	2	3	4	5	6
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE	1	-	7	2	1	6	-
liczba osób	2	-	15	2	1	14	-
liczba świadczeń	3	-	147	2	1	103	-
kwota świadczeń	4		75 263	7 385	5 166	52 343	-
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ	5	1	1	1	1	1	1
liczba osób	6	1	2	1	1	1	1
liczba świadczeń	7	1	7	1	1	4	1
kwota świadczeń	8	5 166	3 616	5 166	5 166	2 032	5 166
DOMY DLA MATEK Z MAŁYMI DZIEĆMI I KOBIET W CIĄŻY	9	-	-	-	-	1	-
liczba osób	10	-	-	-	-	1	-
liczba świadczeń	11	-	-	-	-	6	-
kwota świadczeń	12	-	-	-	-	3 100	-
SCHRONISKA DLA NIELETNICH	13	-	-	-	-	-	-
liczba osób	14	-	-	-	-	-	-
liczba świadczeń	15	-	-	-	-	-	-
kwota świadczeń	16	-	-	-	-	-	-
ZAKŁADY POPRAWCZE	17	-	2	-	-	-	1
liczba osób	18	-	2	-	-	-	1
liczba świadczeń	19	-	10	-	-	-	1
kwota świadczeń	20	-	4 770	-	-	-	5 166

E. Wypłacenie wynagrodzenia przyznanego przez sąd, należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki

Wypłacanie świadczenia w formie wynagrodzenia za sprawowanie opieki odbywa się na podstawie postanowienia sądu. Nie wymaga przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wystawienia decyzji administracyjnej. Wysokość świadczenia ustalona jest również przez sąd.

W 2017 r. wypłacono:

- wynagrodzenie za sprawowanie opieki :

- 26 opiekunom, sprawującym opiekę nad osobami całkowicie ubezwłasnowolnionymi;
- liczba świadczeń – 1 342;
- na kwotę 493 023,00 zł;
- średnia wysokość jednego świadczenia – 367,38 zł,
- wynagrodzenie z tytułu sprawowania kurateli:
 - 6 kuratorom, sprawującym kuratelę nad osobami częściowo ubezwłasnowolnionymi;
 - liczba świadczeń – 309;
 - na kwotę 137 773,94 zł;
 - średnia wysokość jednego świadczenia – 445,87 zł.

Koszty wynagrodzenia dla **opiekunów** pokrywane są z budżetu państwa.

Od sierpnia 2015 r. wynagrodzenie dla osób sprawujących **kuratelę** finansowane jest z budżetu gminy.

F. Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy

Cudzoziemcom udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu ich integracji. Pomoc udzielana jest na wniosek cudzoziemca na podstawie indywidualnego programu integracji, uzgodnionego między Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie, a cudzoziemcem, określającego wysokość, zakres i formy pomocy.

Pomoc nie może być przyznana na okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Świadczenie jest w pełni finansowane z budżetu państwa.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób oraz formy udzielonej w 2017 r..

Tabela Nr 7 Pomoc cudzoziemcom ze statutem uchodźcy i z ochroną uzupełniającą, w 2017 r.

Formy pomocy		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
0		1	2	3	4	5
Pomoc dla cudzoziemców ze statutem uchodźcy		1	x	7 850	1	2
w tym:	świadczenia pieniężne na utrzymanie	1	9	5 150	1	2
	wydatki związane z nauką języka polskiego	3	9	2 700	1	2
Pomoc dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą		3	X	67 767	2	11
w tym:	świadczenia pieniężne na utrzymanie	3	32	67 767	2	11
	wydatki związane z nauką języka polskiego	0	0	0	0	0

1.1.2. Świadczenia niepieniężne

A. Usługi opiekuńcze

A.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Środki finansowe na realizację tego zadania pochodzą w 100% z budżetu państwa.

Zakres świadczonych specjalistycznych usług opiekuńczych obejmuje następujące czynność:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia;
- pielęgnację jako wspieranie procesu leczenia;
- rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu zgodnie z zaleceniem lekarskim lub specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej i fizjoterapii;
- pomoc związana z utrzymaniem mieszkania;
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych.

Tabela Nr 8 Liczba osób, którym przyznano w 2016 r. i w 2017 r. pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi z podziałem na płeć, wiek, oraz osoby samotne i w rodzinie.

wyszczególnienie		ROK 2016				ROK 2017			
płeć	wiek w latach	osoby samotne	w rodzinie	ogółem		osoby samotne	w rodzinie	ogółem	
kobiety	0-18	-	-	-	45	-	-	-	48
	19-60	15	8	23		16	9	25	
	61-80	14	5	19		15	5	20	
	81 i powyżej	3	-	3		3	-	3	
mężczyźni	0-18	0	1	1	27	-	-	-	30
	19-60	17	4	21		21	3	24	
	61-80	5	-	5		6	-	6	
	81 i powyżej	-	-	-		-	-	-	

W roku 2017 w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie:

- w zakresie pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wystawiono **115** decyzji administracyjnych;
- **78** osobom z zaburzeniami psychicznymi;
- na łączną liczbę godzin **27 951**;
- na kwotę **907 562** zł.

Średnio:

- jednej osobie z zaburzeniami psychicznymi przyznano **358,35** godzin usług w ciągu roku;
- średni koszt przyznanej jednej godziny usług wyniósł **32,47** zł.

A.2. Usługi opiekuńcze

Świadczenie przyznaje się osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, oraz osobom, które wymagają

pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną zalecaną przez lekarza, pielęgnację, zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Odpłatność za usługi opiekuńcze reguluje Uchwała Nr LIV/1016/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 10 kwietnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz Uchwała Nr XI/241/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 8 września 2015 r. zmieniająca uchwałę Rady Miasta Szczecin w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

W ramach usług opiekuńczych świadczone były również specjalistyczne usługi opiekuńcze, dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

W 2017 r. firmą wyłonioną w drodze przetargu do świadczenia usług opiekuńczych była firma POMOC OPIEKA PIELEGNACJA V.R. BOŻYK – SPÓŁKA CYWILNA.

Tabela Nr 9 Liczba osób korzystających w 2016 r. i w 2017 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych z podziałem na płeć, wiek, osoby samotne i w rodzinie⁵

wyszczególnienie		ROK 2016			ROK 2017		
płeć	wiek w latach	osoby samotne	w rodzinie	ogółem	osoby samotne	w rodzinie	ogółem
kobiety	0-18	-	-	-	-	-	-
	19-60	69	21	90	67	19	86
	61-80	347	59	406	334	83	417
	81 i powyżej	592	74	666	643	88	731
	ogółem	1 008	154	1 162	1 044	190	1 234
mężczyźni	0-18	-	1	1	-	1	1
	19-60	89	16	105	84	12	96
	61-80	173	47	220	207	55	262
	81 i powyżej	75	42	117	72	55	127
	ogółem	337	106	443	363	123	486
ŁĄCZNIE		1 345	260	1 605	1 407	313	1 720

Najliczniejszą grupę osób korzystających z pomocy w formie usług opiekuńczych wśród kobiet stanowią osoby samotne, w wieku powyżej 80 roku życia. Natomiast wśród mężczyzn najliczniejszą grupę stanowią osoby samotne w wieku między 61 a 80 rokiem życia.

⁵ W tym: specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane w ramach zadań własnych gminy

Tabela Nr 10 Liczba osób korzystających w 2016 r. i w 2017 r. z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy z podziałem na płeć, wiek, osoby samotne i w rodzinie

wyszczególnienie		ROK 2016			ROK 2017		
płeć	wiek w latach	osoby samotne	w rodzinie	ogółem	osoby samotne	w rodzinie	ogółem
kobiety	0-18	-	-	-	-	-	-
	19-60	7	3	10	9	2	11
	61-80	37	9	46	30	11	41
	81 i powyżej	45	7	52	49	9	58
	ogółem	89	19	108	88	22	110
mężczyźni	0-18	-	-	-	-	-	-
	19-60	10	4	14	3	1	4
	61-80	20	2	22	16	3	19
	81 i powyżej	4	2	6	3	4	7
	ogółem	34	8	42	22	8	30
ŁĄCZNIE		123	27	150	110	30	140

Tabela Nr 11 Koszty przyznanej w 2016 r. i w 2017 r. pomocy w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, średni koszt jednej godziny oraz średnia roczna i miesięczna ilość przyznanych godzin jednej osobie, ilość wystawionych decyzji

Usługi opiekuńcze	ROK 2016		ROK 2017	
	Ogółem	w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	Ogółem	w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze
Liczba osób, którym decyzjami przyznano pomoc w formie usług opiekuńczych	1 605	150	1 720	140
Liczba świadczeń	651 334	44 351	726 855	50 352
Kwota przyznanej pomocy	8 544 836	893 959	10 933 621	1 024 471
Średnio jednej osobie w ciągu roku przyznano	405,82 godzin	295,67 godzin	422,59 godzin	359,66 godzin
Średnio jednej osobie miesięcznie przyznano	33,82 godzin	24,61 godzin	35,22 godzin	29,97 godzin
Średni koszt przyznanej jednej godziny wyniósł	13,12 zł	20,16 zł	15,04 zł	20,35 zł
Ilość wystawionych decyzji administracyjnych w zakresie usług opiekuńczych	2 014		2 882	

W 2017 roku Sekcja ds. Windykacji Należności podjęła następujące działania egzekucyjne w zakresie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych:

Tabela Nr 12 Działania egzekucyjne w zakresie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2017 r.

Liczba wydanych decyzji administracyjnych o zwrocie należności /przyznaniu ulgi/odmowie przyznania ulgi	332
Liczba wystawionych wezwań do zapłaty	1 011
Liczba wystawionych upomnień	69
Liczba wystawionych tytułów wykonawczych	40

Wzmocnienie procesu windykacji, alimentacji i odpłatności mające zwiększyć ściągalność należności członków rodzin (osób zobowiązanych) w zakresie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, przyniosło zamierzone efekty finansowe.

W latach 2015 – 2017 należności z powyższych świadczeń kształtowały się następująco:

Tabela Nr 13 Należności za lata 2015-2017

Rok	2015	2016	2017
Nienależnie pobrane świadczenia, należności z tytułu opłat za mieszkania chronione, należności z tytułu opłat za usługi opiekuńcze	1 577 979	1 711 860	1 952 791

B. Sprawienie pogrzebu

Art. 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej jako jedno z zadań gminy o charakterze obowiązkowym wyznacza sprawienie pogrzebu, który ma się odbyć w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego.

W 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie sprawił pochówek na koszt gminy **98** osobom, na łączną kwotę **180 190.**, w tym dla 40 osób bezdomnych, na kwotę 73 560 zł. Średni koszt jednego pochówku wyniósł **1 838,67 zł.**

MOPR w Szczecinie po uzyskaniu zgłoszenie (najczęściej od policji, prokuratury, hospicjum, zakładów opiekuńczo-wychowawczych, szpitali, jak również osób prywatnych) o konieczności pochówku, w pierwszej kolejności ustala czy zmarły posiadał rodzinę, która mogłaby go pochować w ramach zasiłku pogrzebowego z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jeżeli zmarła osoba nie miała rodziny podejmowano czynności pochowania zmarłego na koszty gminy.

Zadanie to od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. realizowane było na podstawie Umowy Nr 43/2016 zawartej w dniu 25.02.2016 r. pomiędzy Gminą Miasto Szczecin - Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie a Michałem Sokołowskim prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Michał Sokołowski z siedzibą przy ul. Bohaterów Warszawy 29a oraz Mirosławem Góreckim prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Mirosław Górecki z siedzibą przy ul. Bohaterów Warszawy 29a prowadzącymi działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej „Nowy Eden A. Sokołowska” Zakład Usług Pogrzebowych s.c. z siedzibą w Szczecinie przy ul. Bohaterów Warszawy 29a.

C. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

Świadczenie to przysługuje:

- osobom pobierającym zasiłek stały z pomocy społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osobom bezdomnym wychodzącym z bezdomności, nie podlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;

- dzieciom przebywającym w domach pomocy społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- dzieciom do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osobom, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, objętym indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osobom objętym indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej;
- osobom realizującym kontrakt socjalny, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Tabela Nr 14 Liczba osób, liczba świadczeń oraz koszt opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne w 2017 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Liczba świadczeniobiorców, za których jest opłacana składka zdrowotna	Liczba składek należnych	Koszt składek należnych w zł
0		1	2	3
Osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	1	2 346	23 831	1 194 977
Osoby, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, objęte indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	2	1	8	652
Osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej	3	67	543	27 757
Osoby realizujące kontrakt socjalny niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu	4	0	0	0
OGÓŁEM	5	x	24 382	1 223 386

D. Mieszkania chronione

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej:

- przygotowującą pod okiem specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia, zapewnia warunki do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną;
- zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę, jako alternatywa dla domu pomocy społecznej.

Tabela Nr 15 Mieszkania chronione będące w zasobie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2017 r.

mieszkania chronione	liczba mieszkań	liczba miejsc	liczba osób korzystających
skierowane do osób dotkniętych bezdomnością	3	20	20
dla osób w podeszłym wieku, które potrzebują odpowiedniego całodobowego wsparcia	5	28	39
dla osób znajdujących się w kryzysie	1	4	4
dla Polaków pochodzących z Ukrainy	3	9	9
Łącznie mieszkania chronione	12	61	72
mieszkania wspomagane	23	23	23
Ogółem	35	84	95

E. Praca socjalna

Praca socjalna, w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jest to działalność zawodowa, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania społecznego.

Pomoc w formie pracy socjalnej udziela się niezależnie od sytuacji materialnej osoby lub rodziny. Nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W 2017 r. pomocy w formie pracy socjalnej udzielono **4 380** rodzinom składającym się z **6 509** osób, z czego **660** rodzin liczących **1 175** osoby nie korzystało z innych form pomocy.

Pracownik socjalny świadczący osobie lub rodzinie pomoc w formie pracy socjalnej wyposażony został w narzędzie, jakim jest **kontrakt socjalny**.

Kontrakt socjalny jest to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Umowa ma na celu określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów, umożliwienia aktywizacji społeczno-zawodowej, a także przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W 2017 r. zawarto **380** kontraktów socjalne.

F. Świadczenie opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

Osobom nieubezpieczonym w ramach przepisów o Narodowym Funduszu Zdrowia na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przyznaje się prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym przypadku z budżetu państwa.

Dokumentem potwierdzającym prawo do świadczeń opieki zdrowotnej jest decyzja administracyjna poprzedzona rodzinnym wywiadem środowiskowym, przeprowadzonym przez pracownika socjalnego.

Zadanie to jest w całości finansowane przez budżet państwa, łącznie z kosztami przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i kosztami wystawienia decyzji administracyjnej. W 2017 r.:

- przeprowadzono **1 467** rodzinnych wywiadów środowiskowych;
- wystawiono **1 814** decyzji administracyjnych, w tym sporządzono **113** zawiadomień o przekazaniu sprawy według właściwości do innej gminy.

G. Dożywianie

G.1. Program wieloletni „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” w 2017 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie był realizowany zgodnie z Uchwałą Nr XXXVII/1122/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 20 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia programu osłonowego w zakresie dożywiania w szczecinie na lata 2014-2020, na podstawie Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

W ramach programu osłonowego udzielana jest pomoc w formie:

- 1) **zasilku celowego** na zakup artykułów żywnościowych lub posiłku, oraz dystrybucję bonów na zakup artykułów żywnościowych, przeznaczony jest przede wszystkim dla rodzin z dziećmi;
- 2) **posiłku**:
 - dzieciom do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej;
 - dzieciom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej;
 - osobom dorosłym.

Pomoc w ramach programu osłonowego przyznaje się na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego, który jest podstawą do wystawienia decyzji administracyjnej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach na wniosek Dyrektora placówki oświatowej pomoc w formie posiłku może być przyznana dziecku bez wniosku rodziców i bez przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego ustalającego jego sytuację rodzinną.

Środki finansowe na realizację tego pochodzą z budżetu państwa i ze środków własnych gminy.

Łączny koszt realizacji programu w 2017 r. wyniósł **5 406 997zł**, z czego **4 003 000 zł** to środki pochodzące z budżetu państwa, a **1 403 997 zł** to środki własne gminy.

Tabela Nr 16 Pomoc przyznana w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” z podziałem na formy pomocy w roku 2016 i 2017.

Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”		2016 r.	2017 r.
Koszt programu ogółem w zł	ogółem	5 882 443	5 406 997
	Środki w budżetu państwa	4 293 294	4 003 000
	Środki własne gminy	1 589 149	1 403 997
w tym w formie:			
ZASIŁKU CELOWEGO			
Liczba osób		4 224	3 897
Liczba świadczeń		27 004	26 167
Średnia liczba świadczeń na jedną osobę		6,39 świadczeń	6,72 świadczeń
Kwota świadczeń w zł		3 183 989	3 562 205
Średni koszt jednego świadczenia		117,91	136,13
POSIŁKU			
dla dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej			
Liczba osób		436	232
Liczba świadczeń		38243	202 364
Kwota świadczeń w zł		225 288	102297
dla uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej			
Liczba osób		1 480	926
Liczba świadczeń		144 435	98 538
Kwota świadczeń w zł		850 587	409 187
dla uczniów szkół, którzy korzystali z posiłku na wniosek Dyrektora Szkoły, bez wywiadu środowiskowego			
Liczba osób		750	9
Liczba świadczeń		63 038	198
Kwota świadczeń w zł		270 424	828
dla pozostałych osób (dorośli)			
Liczba osób		1 110	971
Liczba świadczeń		223 290	208 701
Kwota świadczeń w zł		1 352 155	1 324 494

Z powyższego zestawienia wyraźnie widać, że nastąpił bardzo duży spadek liczby dzieci korzystających z gorącego posiłku w szkole (uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej i uczniowie szkół, którzy korzystali z posiłku na wniosek Dyrektora Szkoły – pomoc w tej formie ma charakter pomocy doraźnej). Tak duży spadek liczby dzieci jest efektem realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. pomoc państwa w wychowywaniu dzieci.

Natomiast średnia wysokość zasiłku celowego na zakup żywności i przygotowaniu posiłku przez rodziny we własnym zakresie.

W 2017 r. na podstawie Umowy Nr 82/2016 zawartej w dniu 31 października 2016 r. pomiędzy gminą Miasto Szczecin – Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie a Dariuszem Śpiewakiem prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Dariusz Śpiewak

Klub Studencki „SZAFKA” klientom wymagającym całodobowej opieki, mającym trudności i poruszaniu się, spełniającym kryteria określone w programie wieloletnim „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” dowożono 7 razy w tygodniu do miejsca zamieszkania gorące posiłki. Posiłki składały się z zupy i drugiego dania.

W 2017 r. z tej formy pomocy:

- miesięcznie korzystało **25** osób;
- liczba dowiezionych posiłków – **8 718**;
- koszt realizacji zadania wyniósł **139 488** zł.

Średni koszt jednego dowożonego gorącego posiłku razem z transportem wyniósł **16** zł.

Na mocy Porozumienia Nr 1/2017 z dnia 2 stycznia 2017 r. zawartego pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie, a Domem Pomocy Społecznej Domem Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej z siedzibą przy ul. Romera 21-29 w Szczecinie, działając na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, mając na celu prawidłową realizację zadania polegającego na zagwarantowaniu gorącego posiłku osobom starszym, niepełnosprawnym, wymagającym szczególnej opieki, tak jak w latach ubiegłych realizowany był program „**Gorący posiłek dla seniora**”.

Zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom w wieku poprodukcyjnym lub osobom niepełnosprawnym przysługuje:

- a) nieodpłatnie – na zasadach określonych w Uchwale Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020;
- b) odpłatnie w wysokości 5,50 zł za jeden posiłek.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie zajmował się kierowaniem osób wymagających wsparcia w tym zakresie, wystawiając decyzje administracyjne albo skierowania według wzorów określonych w porozumieniu, natomiast Dom Pomocy Społecznej przy ul. Romera 21-29 zajmował się wydawaniem posiłków.

Miejscem wydawania posiłków był Dom Pomocy Społecznej przy ul. Romera 21-29 oraz Dział Wsparcia Domu Pomocy Społecznej przy ul. Potulickiej 40.

W 2017 r. do programu „Gorący posiłek dla seniora” skierowano **3** osoby.

G.2. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Od 2014 r. realizowany jest w Polsce Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Program finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Główny cel Programu to udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

Uprawnienia do korzystania z pomocy żywnościowej mają osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Natomiast pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie wydają skierowania na otrzymanie paczek żywnościowych.

W 2017 r. zakwalifikowano i wydano skierowania dla **2 262** osób.

1.1.3. Pozostałe zadania

A. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie realizacją tego zadania zajmuje się Dział Instytucji Pomocy Społecznej.

Pracownicy Działu Instytucji Pomocy Społecznej odpowiedzialni są za przeprowadzenie rodzinnych wywiadów środowiskowych oraz przygotowanie dokumentacji, niezbędnej do umieszczenia osoby potrzebującej w domu pomocy społecznej lub w ośrodku wsparcia.

A.1. Domy pomocy społecznej

Na terenie Miasta Szczecin w 2017 r. funkcjonowały 3 domy pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym.

Tabela Nr 17 Domy pomocy społecznej, liczba miejsc, liczba osób przebywających, liczba osób oczekujących na umieszczenie w dps w 2016 r. i w 2017 r.

Dom Pomocy Społecznej	Typ domu pomocy społecznej	2016 r.			2017 r.		
		Liczba miejsc	Liczba osób przebywających w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r.	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w dps na dzień 31 grudnia 2016 r.	Liczba miejsc	Liczba osób przebywających w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r.	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w dps na dzień 31 grudnia 2017 r.
Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” im. Gen. Boruty Spiechowicza ul. Krucza 17 70-747 Szczecin	dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych	241	296	92	241	291	98
Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej” ul. Romera 21-29 71-246 Szczecin	dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych	251	305	85	251	337	64
Dom Pomocy Społecznej ul. Broniewskiego 4/6 71-460 Szczecin	dla osób przewlekle psychicznie chorych	68	73	39	68	72	39
ogółem	dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych	492	674	177	492	700	162
	dla osób przewlekle psychicznie chorych	68		39			68

Odpłatność gminy w 2017 r. za pobyt mieszkańców w dps na terenie Szczecina wyniosła **12 149 053 zł.**

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie od maja 2015 r. kieruje mieszkańców Szczecina do Domu Pomocy Społecznej im. Doktora Edmunda Wojtyły przy ul. Lubomirskiego 7 w Szczecinie.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. w Domu Pomocy Społecznej im. Doktora Edmunda Wojtyły przy ul. Lubomirskiego 7 w Szczecinie przebywało **73** takich osób. Koszt gminy w ich utrzymanie w 2017 r. wyniósł **2 547 829,43 zł**.

Ze względu na niewystarczającą liczbę miejsc w dps funkcjonujących na terenie Szczecina, za zgodą, czasami na ich prośbę, część osób umieszczona była w domach pomocy poza Szczecinem.

Liczbę osób przebywających w 2017 r. w domach pomocy społecznej poza Gminą Miasto Szczecin oraz koszty utrzymania przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 18 Liczba mieszkańców Szczecina przebywających w domach pomocy społecznej poza Szczecinem oraz koszty ich utrzymania w 2016 r. i w 2017 r.

Rok	2016 r.		2017 r.	
	Liczba osób	Koszt utrzymania w zł	Liczba osób	Koszt utrzymania w zł
1	2	3	4	5
Styczeń	271	586 677,64	300	630 298,78
Luty	278	587 716,98	304	729 939,28
Marzec	280	625 381,27	303	699 792,62
Kwiecień	288	663 547,57	303	724 281,09
Maj	294	661 570,95	307	705 796,46
Czerwiec	296	699 221,61	303	713 791,77
Lipiec	297	674 347,11	303	692 479,51
Sierpień	298	673 231,58	303	716 060,21
Wrzesień	300	686 893,75	303	703 981,40
Październik	306	684 401,12	307	724 045,70
Listopad	303	671 445,51	303	708 072,68
Grudzień	302	675 534,87	304	705 974,43
Ogółem⁶	x	7 889 969,96	x	8 454 513,93

Liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej poza Szczecinem, według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., wynosiła **97**, z czego:

- do domu pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku i osób somatycznie chorych – 50 osoby;
- do domu pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych – 40 osób;
- do domu pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie – 5;
- do domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie – 2.

Zarządzeniem Nr 59/12 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 29 czerwca 2012 r. w sprawie powołania Zespołu ds. Kierowania Osób do Domów Pomocy Społecznej (z późn. zmianami) powołano Zespół ds. Kierowania Osób do Domów Pomocy Społecznej. Natomiast procedury w sprawie postępowania reguluje Zarządzenia Nr 56/15

⁶ Liczba osób w kolumnie 2 i 4 nie sumuje się

Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 4 grudnia 2015 r. w sprawie procedur postępowania w sprawach dotyczących kierowania, umieszczania osób w domach pomocy społecznej.

W roku 2017 odbyły się **58** posiedzenia Zespołu.

Aktualnie obsługę księgową, w tym również proces egzekucji należności dotyczących opłat za domy pomocy społecznej prowadzi Sekcja ds. Windykacji Należności w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie. Powyższe działania dotyczą:

- domów pomocy społecznej na terenie Szczecina,
- domów pomocy społecznej poza Szczecinem,
- niepublicznego domu pomocy społecznej im. Doktora Edmunda Wojtyły przy ul. Lubomirskiego 7 w Szczecinie.

W 2017 roku Sekcja ds. Windykacji Należności podjęła następujące działania egzekucyjne:

Tabela Nr 19 Działania egzekucyjne w zakresie pokrycia kosztów pobytu w domu pomocy społecznej z 2017 r.

Liczba wydanych decyzji administracyjnych o zwrocie wydatków poniesionych zastępczo przez Gminę Miasto Szczecin za pobyt w dps	44
Kwota należności wynikająca z powyższych decyzji administracyjnych	317 192
Liczba wystawionych wezwań do zapłaty	109
Liczba wystawionych upomnień	21
Liczba wystawionych tytułów wykonawczych	11

Wzmocnienie procesu windykacji, alimentacji i odpłatności mające zwiększyć ściągalność należności członków rodzin (osób zobowiązanych) z tytułu opłat za pobyt w domach pomocy społecznej, przyniosło zamierzone efekty finansowe.

W latach 2015 – 2017 należności z powyższych opłat kształtowały się następująco:

Tabela Nr 20 Należne opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej członka rodziny w latach 2015-2017

rok	2015	2016	2017
Odpłatność członków rodziny za pobyt w dps	929 068	1 135 135	1 290 352

A.2. Ośrodki wsparcia

Na terenie Szczecina w 2017 r. funkcjonowało 9 ośrodków wsparcia o zasięgu lokalnym.

Tabela Nr 21 Ośrodki wsparcia, liczba miejsc, liczba osób przebywających i liczba osób oczekujących na umieszczenie w 2016 r. i w 2017 r.

Typ ośrodka wsparcia		2016 r.			2017 r.		
		Liczba miejsc	Liczba osób przebywających w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r.	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w ośrodku wsparcia na dzień 31 grudnia 2016 r.	Liczba miejsc	Liczba osób przebywających w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r.	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w ośrodku wsparcia na dzień 31 grudnia 2017 r.
Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Tartaczna 14 70-893 Szczecin	Zespół Wsparcia Środowiskowego Nr 1 ul. Tartaczna 14	120	150	11	120	143	17
	Zespół Wsparcia Środowiskowego Nr 2 ul. J. U. Niemcewicza 9/u5						
	Zespół Wsparcia Środowiskowego Nr 3 ul. Pocztowa 31-33						
Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Szczecinie ul. Rostocka 125 71-771 Szczecin		38	41	5	38	38	33
Środowiskowy Dom Samopomocy Prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo "Tęcza" Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Ks. Piotra Wawrzyniaka 7a 70-392 Szczecin		18	24	0	21	22	0
Ośrodek Wsparcia dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych pl. Jakuba Wujka 6 71-322 Szczecin		40	43	2	40	43	4
Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej” ul. Romera 21-29 71-246 Szczecin	Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 1 ul. Potulicka 20	70	91	0	70	99	0
	Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 2 ul. Łukasiewicza 6	45	64	2	45	49	3
	Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 3 ul. Piotra Ściegiennego 62	20	26	5	20	24	7
	Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 4 ul. Zygmunta Krasińskiego 45/U2	20	35	1	20	35	8
Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” im. Gen. Boruty Spiechowicza ul. Krucza 17 70-747 Szczecin	Dział Wsparcia Dziennego	20	33	1	20	28	4

B. Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej

Do głównych zadań **Działu Interwencji Kryzysowej** należą:

- udzielanie wsparcia osobom i rodzinom będącym ofiarami przemocy lub znajdującym się w innych sytuacjach kryzysowych;
- organizowanie systemu wsparcia i samopomocy społecznej dla osób i rodzin dotkniętych kryzysem;
- współpraca z instytucjami oraz organizacjami uczestniczącymi bezpośrednio w pomocy osobom dotkniętym kryzysem;
- zapewnienie doraźnego całodobowego schronienia dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- organizowanie grup wsparcia;
- prowadzenie krótkoterminowej terapii w kryzysie;
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- inicjowanie i podejmowanie interwencji oraz koordynacja działań związanych z podjętą interwencją;
- udzielanie kompleksowych porad, m.in. w zakresie wykluczenia społecznego, zwłaszcza uzależnień, przemocy w rodzinie, handlu ludźmi i innych zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

W ramach Działu Interwencji Kryzysowej funkcjonuje:

Sekcja Interwencji Kryzysowej, która mieści się przy ul. Sikorskiego 3 w Szczecinie.

Do jej zadań należy:

- prowadzenie całodobowego punktu konsultacyjno – informacyjnego z telefonem interwencyjnym nr 192 89;
- prowadzenie hostelu dla osób doznających przemocy w rodzinie;
- udzielanie pomocy osobom i rodzinom doznającym przemocy lub będącym w kryzysie;
- inicjowanie i podejmowanie interwencji oraz koordynacja działań związanych z podjętą interwencją;
- interwencja kryzysowa w traumatycznych sytuacjach.

Sekcja Terapii i Profilaktyki, która mieści się przy al. Papieża Jana Pawła II 42 w Szczecinie. Do jej zadań należy:

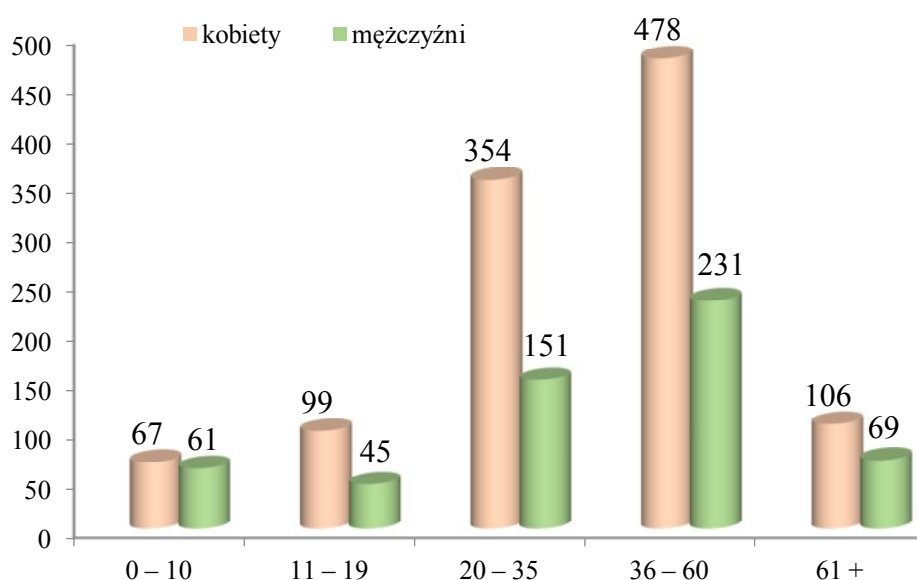
- prowadzenie terapii krótkoterminowej dla osób w kryzysie psychicznym i doznających przemocy;
- organizowanie i prowadzenie grup psychoedukacyjnych i wsparcia.

W 2017 roku w Sekcji Terapii i Profilaktyki i w Sekcji Interwencji Kryzysowej Działu Interwencji Kryzysowej przyjęto łącznie **1 777** klientów, w tym 1 183 kobiety i 594 mężczyzn.

Tabela Nr 22 Wiek klientów Działu Interwencji Kryzysowej z podziałem na płeć w 2016 r. i w 2017 r.

Lp.	Wiek	2016 r.			2017 r.		
		ogółem	w tym:		ogółem	w tym:	
			liczba kobiet	liczba mężczyzn		liczba kobiet	liczba mężczyzn
1.	0 – 10	104	51	53	128	67	61
2.	11 – 19	155	96	59	144	99	45
3.	20 – 35	467	332	135	505	354	151
4.	36 – 60	741	529	212	709	478	231
5.	61 +	160	112	48	175	106	69
6.	brak danych	89	58	31	116	79	37
RAZEM		1 716	1 178	538	1 776	1 183	594

Rysunek Nr 1 Wiek klientów Działu Interwencji Kryzysowej z podziałem na płeć w 2017 r.

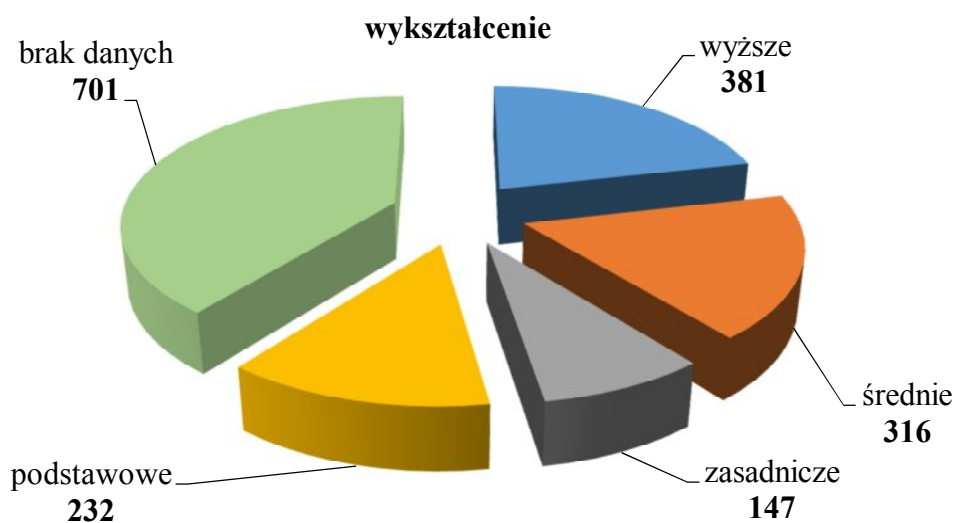

Wśród przyjętych klientów, wykształcenie wyższe posiadało 381 osób, średnie 316, zasadnicze 147, podstawowe 232. Brak danych 701.

Tabela Nr 23 Wykształcenie klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2017 r.

Lp.	Wykształcenie	Liczba klientów
1.	wyższe	381
2.	średnie	316
3.	zasadnicze	147
4.	podstawowe	232
5.	brak danych	701
OGÓŁEM		1 777

Rysunek Nr 2 Wykształcenie klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2017 r.

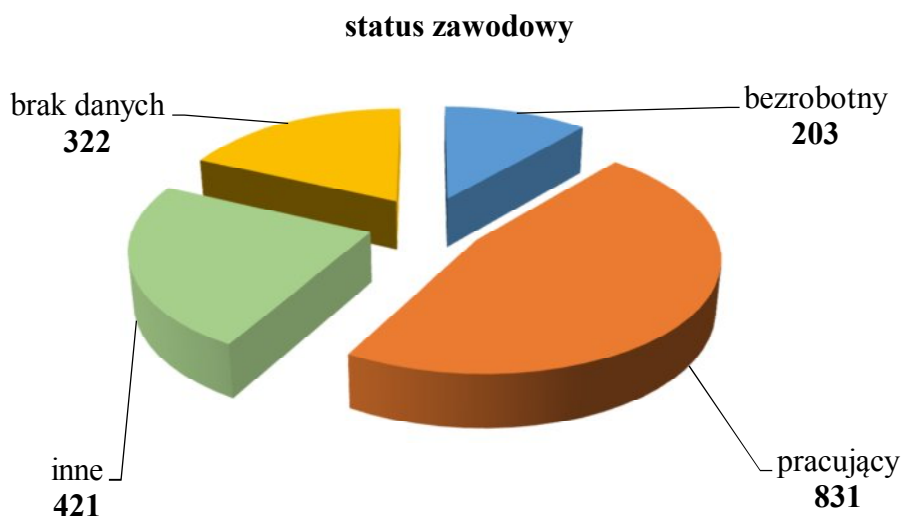

Poniższa tabela przedstawia status zawodowy klientów Działu Interwencji Kryzysowej

Tabela Nr 24 Pozycja na rynku pracy klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2017 r.

Lp.	Status zawodowy	Liczba klientów
1.	bezrobotny	203
2.	pracujący	831
3.	inne	421
4.	brak danych	322
OGÓLEM		1 777

Rysunek Nr 3 Pozycja na rynku pracy klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2017 r.

Kategorie problemów zgłaszanych do Działu Interwencji Kryzysowej

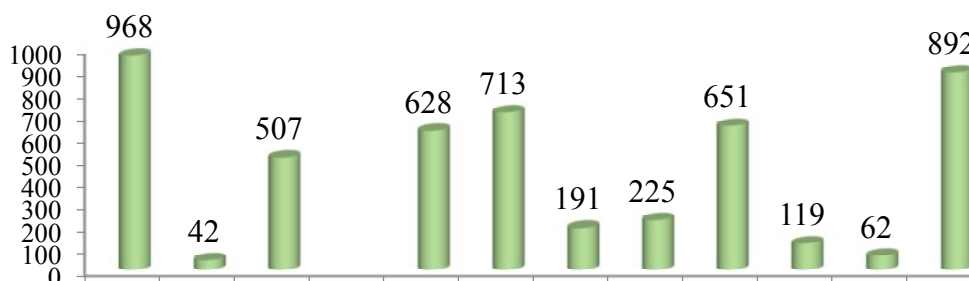
Osoby zgłaszające się do Działu Interwencji Kryzysowej mają różnego rodzaju problemy. Poniższa tabela przedstawia kategorie zgłaszanych problemów.

Tabela Nr 25 Kategorie zgłaszanych problemów do Działu Interwencji Kryzysowej w 2016 r. i w 2017 r.

kategorie zgłaszanych problemów	2016 r.			2017 r.		
	Liczba zgłoszeń			Liczba zgłoszeń		
	Ogółem Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki	Ogółem Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
przemoc w rodzinie	1 019	661	358	968	627	341
przemoc poza rodziną	34	17	17	42	18	24
uzależnienia i współuzależnienia	476	363	113	507	402	105
problemy socjalne	379	347	32	628	584	44
kryzysy rodzinne	520	328	192	713	464	249
kryzys partnerski	183	54	129	191	71	120
problemy wychowawcze	200	68	132	225	117	108
problemy zdrowotne i emocjonalne	568	346	222	651	435	216
inne kryzysy sytuacyjne	92	64	28	119	90	29
katastrofy i wypadki	19	14	5	62	50	12
poszukiwanie informacji	849	813	36	892	864	28

Najwięcej zgłoszeń dotyczyło przemocy w rodzinie, następnie poszukiwanie informacji, kryzysy rodzinne, problemy zdrowotne i emocjonalne, problemy socjalne, problemy związane z uzależnieniem i współuzależnieniem.

Rysunek Nr 4 Kategorie zgłaszanych problemów do Działu Interwencji Kryzysowej w 2017 r.

1) Przemoc w rodzinie

Do najczęściej zgłaszanych problemów w tym zakresie należą: przemoc psychiczna, przemoc fizyczna, zaniedbanie.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie ilościowe zgłoszeń do Działu Interwencji Kryzysowej, z podziałem na rodzaje zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie. Zdecydowanie najwięcej zgłoszeń w tym zakresie było w Sekcji Interwencji Kryzysowej, bo aż **661**.

Tabela Nr 26 Rodzaje zgłaszanych problemów w zakresie przemocy w rodzinie w 2017 r.

Rodzaje przemocy w rodzinie	osoby zgłaszające	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
przemoc psychiczna	dzieci i młodzież	88	63	25
	dorośli	326	169	157
	seniorzy	21	14	7
	ogółem	435	246	189
przemoc fizyczna	dzieci i młodzież	61	47	14
	dorośli	156	89	67
	seniorzy	8	6	2
	ogółem	225	142	83
przemoc ekonomiczna	dzieci i młodzież	6	2	4
	dorośli	55	21	34
	seniorzy	5	2	3
	ogółem	66	25	41
przemoc seksualna	dzieci i młodzież	27	14	13
	dorośli	18	9	9
	seniorzy	1	1	0
	ogółem	46	24	22
zaniedbanie	dzieci i młodzież	164	159	5
	dorośli	20	19	1
	seniorzy	12	12	0
	ogółem	196	190	6
Łącznie		968	627	341

2) Przemoc poza rodziną

Poniższa tabela przedstawia zestawienie ilościowe zgłoszeń do Działu Interwencji Kryzysowej dotyczących przemocy poza rodziną, z podziałem na rodzaje przemocy

Tabela Nr 27 Rodzaje zgłaszanych problemów w zakresie stosowania przemocy poza rodziną w 2017 r.

Rodzaje przemocy poza rodziną	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
napaść	5	3	2
gwałt	11	8	3
molestowanie seksualne	5	4	1
mobbing w pracy	15	0	15
mobbing w szkole	3	1	2
handel ludźmi	0	0	0
włamanie	3	2	1
Łącznie	42	18	24

3) Pozostałe kategorie zgłaszanych problemów

Poniższe tabele przedstawiają zestawienia ilościowe zgłaszanych problemów według kategorii i według problemu w danej kategorii nie związane z przemocą.

Tabela Nr 28 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z uzależnieniem w 2017 r.

Uzależnienia i współuzależnienia	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
uzależnienie od alkoholu	347	304	43
uzależnienie od narkotyków/leków	47	30	17
uzależnienie od hazardu	8	3	5
uzależnienie od seksu	4	3	1
uzależnienie od komputera/Internetu	4	3	1
inne uzależnienia	3	2	1
współuzależnienia	94	57	37
ogółem	507	402	105

Tabela Nr 29 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z problemami socjalnymi w 2017 r.

Problemy socjalne	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
problemy finansowe	123	107	16
niezaradność życiowa	245	236	9
ubóstwo	26	24	2
sprawy mieszkaniowe	98	91	7
bezdomność	87	83	4
bezrobocie	36	31	5
inne	13	12	1
ogółem	628	584	44

Tabela Nr 30 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z kryzysami rodzinnymi w 2017 r.

kryzysy rodzinne	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
kryzysy rozwojowe, normatywne	141	96	45
kryzysy wynikające z dysfunkcji rodziny	109	58	51
kryzysy losowe	64	56	8
konflikty rodzinne	265	189	76
rozwód	103	55	48
inne	31	10	21
ogółem	713	464	249

Tabela Nr 31 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z sytuacją zdrowotną i emocjonalną w 2017 r.

Problemy zdrowotne i emocjonalne	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
choroba psychiczna	60	41	19
próby i myśli samobójcze	84	63	21
zachowanie agresywne	37	31	6
zaburzenia neurotyczne	36	9	27
zaburzenia zachowania/osobowości	51	21	30
zaburzenia jedzenia	12	2	10
depresja	101	41	60
inne zaburzenia zdrowia psychicznego	77	56	21
nagłe kalectwo	6	3	3
choroby nagłe, przewlekłe, śmiertelne	66	52	14
niepełnosprawność	111	109	2
inne	10	7	3
ogółem	651	435	216

Tabela Nr 32 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z kryzysami sytuacyjnymi w 2017 r.

kryzysy sytuacyjne	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
zaginięcie osoby	0	0	0
konflikt sąsiedzki	41	39	2
żałoba	66	45	21
inne	12	6	6
ogółem	119	90	29

Tabela Nr 33 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych katastrofami i wypadkami w 2017 r.

katastrofy i wypadki	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
pożar	16	13	3
działania po pożarze	22	22	0
powódź	0	0	0
katastrofy naturalne	0	0	0
wypadek komunikacyjny	3	3	0
wypadek w pracy	2	1	1
katastrofa budowlana	1	0	1
obecność przy nagłej śmierci/wypadku innej osoby	8	7	1
50nagła śmierć członka rodziny	4	3	1
inne	1	1	0
ogółem	57	50	7

Tabela Nr 34 Pozostałe kategorie zgłaszanych problemów w 2017 r.

pozostałe kategorie zgłaszanych problemów	Dział Interwencji Kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
kryzysy partnerskie	191	71	120
problemy wychowawcze	225	117	108
poszukiwanie informacji	864	864	0

Podjęte działania

Tabela Nr 35 Podjęte przez pracowników Działu Interwencji Kryzysowej działania na rzecz klientów w 2017 r.

Lp.	Podjęte działania	Dział Interwencji kryzysowej	Sekcja Interwencji Kryzysowej	Sekcja Terapii i Profilaktyki
1.	Pomoc psychologiczna	4 847	1 396	3 451
2.	Pomoc pedagogiczna	95	35	60
3.	Poradnictwo rodzinne	90	35	55
4.	Skierowanie do miejsca schronienia	533	532	1
5.	Interwencja w środowisku	552	552	x
6.	Udzielanie podstawowych informacji w zakresie prawa	271	253	18
	Ogółem	6 388	2 803	3 585

Sekcja Interwencji kryzysowej

Sekcja Interwencji Kryzysowej z Hostelem pracuje w systemie całodobowym, natychmiastowo reagując na wszelkie zgłoszenia w sytuacjach kryzysowych. Zapewnia możliwość skorzystania z pomocy 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu. Sekcja Interwencji Kryzysowej koncentruje się na tym aspekcie interwencji kryzysowej, który obejmuje działania doraźne, krótkoterminowe, zmierzające do udzielenia natychmiastowej pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji.

We współpracy ze służbami interwencyjnymi (Policja, Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe) pracownicy Sekcji Interwencji Kryzysowej uczestniczą w niesieniu pomocy ofiarom wydarzeń traumatycznych, wymagających udzielenia natychmiastowego wsparcia psychologicznego.

We współpracy z Policją pracownicy Sekcji Interwencji Kryzysowej uczestniczą w interwencjach dotyczących ujawnienia opiekunów niezdolnych do sprawowania opieki nad małoletnimi dziećmi, przewożąc do placówki i towarzysząc im w celu zminimalizowania traumy.

Rodzaje interwencji przeprowadzonych przez pracowników Sekcji Interwencji Kryzysowej w 2017 r.:

- socjalne – 204;
- procedura zabezpieczenia dzieci – 64;
- na wniosek policji – 170;
- w godzinach nocnych – 76;
- „Niebieska Karta” – 15;
- inne – 69.

W Sekcji Interwencji Kryzysowej funkcjonuje **Srebrny Telefon dla Seniora**, który jest czynny przez całą dobę. Idea systemu jest taka, aby senior, który dzwoni do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, a ma pytania również do Urzędu Miasta, Zarządu Budynków i Lokali Komunalnych, STBS czy innych instytucji, mógł zostać przełączony bezpośrednio do nich.

Hostel

W 2017 r. w Hostelu łącznie znalazło schronienie **46** osób, w tym 22 kobiet, 3 mężczyzn i 21 dzieci.

Poniższa tabela przedstawia źródło uzyskania informacji o Hostelu przez osoby doznające przemocy.

Tabela Nr 36 Źródło pozyskania informacji o możliwości skorzystania z Hostelu w 2017 r.

Źródło uzyskania informacji	
Pracownik socjalny	3
Dział Interwencji Kryzysowej	20
Kurator zawodowy	1
Policja	1

W 2017 r. z powodu doznawania przemocy:

- 1 osoby musiały opuścić własne mieszkanie;
- 2 osób opuściło mieszkanie, które było wspólną własnością z partnerem;
- 9 osoby opuściły mieszkanie, które wynajmowały wspólnie z partnerem;
- 7 osoby opuściły mieszkanie, które było wyłączną własnością ich partnera;
- 6 osób opuściło mieszkanie, które należące do członka ich rodziny (rodziców, rodzeństwa).

Osoby przebywające w Hostelu zostały objęte indywidualnym programem pomocowym. Miały możliwość skorzystania ze wsparcia psychologicznego, spotkań indywidualnych i grupowych, jak również z indywidualnej terapii krótkoterminowej.

W celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w przypadku każdego mieszkańca Hostelu powoływano grupy robocze, których celem było opracowywanie i realizowanie indywidualnego planu pomocy rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin dotkniętych przemocą i efektów tych działań.

W 2017 r. Hostel opuściły **20 osób** (18 kobiet i 2 mężczyzn).

Ze wszystkich osób, które opuściły placówkę, **12** osób wyszło z sytuacji kryzysu i usamodzielniało się:

- 4 osoby wynajęły mieszkanie;
- 7 osób znalazło schronienie u rodziny;
- 1 osoba powróciła do własnego mieszkania.

Natomiast **8** osobom nie udało się wyjść z sytuacji kryzysu:

- 6 osób wróciło do osoby wskazanej jako sprawca przemocy, tj. partner/mąż/żona/rodzice/syn;
- 2 osoby zostały skierowane do innego ośrodka na terenie Szczecina.

Pięć osób przyjętych w 2017 r. nadal przebywa w Hostelu, starając się znaleźć wyjście z sytuacji kryzysowej, w której się znalazły.

Sekcja Terapii i Profilaktyki

Sekcja Terapii i Profilaktyki działa od poniedziałku do piątku w godzinach od 8 do 20. Zatrudnieni psychologowie i terapeuci zapewniają klientom profesjonalną pomoc psychologiczną w sytuacjach kryzysów losowych i rozwojowych, problemów osobistych, partnerskich i rodzinnych oraz wydarzeń traumatycznych. Czas trwania kontaktu terapeutycznego jest dostosowany do indywidualnych potrzeb klientów.

Osoby pozbawione naturalnego systemu wsparcia, po przeżyciach szczególnie drastycznych doświadczeń wywołanych krytycznym wydarzeniem, powinny zostać objęte profesjonalną interwencją kryzysową.

Celem pracy psychologicznej wykonywanej na rzecz klientów Sekcji Terapii i Profilaktyki jest odzyskanie przez osobę w kryzysie zdolności samodzielnego radzenia sobie poprzez złagodzenie objawów reakcji kryzysowej, przywrócenie równowagi psychicznej oraz uruchomienie zasobów. Pozwala to zapobiec przejściu kryzysu ostrego w stan chroniczny, który może powodować wiele negatywnych skutków emocjonalnych, zdrowotnych i społecznych.

C. Działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Działania w tym zakresie realizowane były w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W 2017 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego przewodniczącym jest koordynator Działań w Zakresie Przeciwdziałania Przemocy zatrudniony w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie, wpłynęło **1 569** kart w tym **247** kart dotyczyły już wszczętych procedur (zdublowane). Ogółem wszczęto **1 322** procedury.

Poniższa tabela przedstawia ilościowe zestawienie założonych „Niebieskich Kart” przez poszczególne podmioty.

Tabela Nr 37 Liczba założonych „Niebieskich Kart” z podziałem na podmiot je zakładający w latach 2016 i 2017.

Podmiot zakładający „Niebieskie Karty”	ROK 2016	ROK 2017
	Ilość założonych „Niebieskich Kart”	Ilość założonych „Niebieskich Kart”
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie	89	57
Policja	1 308	1 474 (w tym 247 zdublowanych) 1 474-247=1 227
oświata	27	33
ochrona zdrowia	5	4
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1	1
Łącznie	1 430	1 569 (w tym 247 zdublowanych) 1 569-247= 1322

Na podstawie założonych „Niebieskich Kart” w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie powołano grupy robocze, w skład których wchodził między innymi pracownik socjalny, pedagog oraz przedstawiciele Policji, oświaty, Sądu i służby zdrowia.

W 2017 r. grupy robocze:

- liczba grup roboczych – **1 684**;
- prowadziły **1 684** spraw;
- odbyło się w sumie **2 420** spotkań grup roboczych;
- liczba osób objętych wsparciem grup roboczych – **4 002**;
- liczba zamkniętych „Niebieskich Kart” – **993**.

Pracownicy MOPR w Szczecinie uczestniczyli w corocznej akcji organizowanej przez prokuraturę „Tydzień pomocy ofiarom przestępstw”, w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Szczecinie oraz brali udział w programach radiowych i telewizyjnych poświęconych zjawisku przemocy.

W ramach przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie MOPR w Szczecinie ściśle współpracował między innymi z Prokuraturą, Policją, Urzędem Miasta Szczecin w szczególności z Wydziałem Spraw Społecznych, Pomorskim Uniwersytetem Medycznym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W ramach działań w zakresie przeciwdziałania przemocy jak co roku przeprowadzono Kampanię społeczną „Bała wstążka” pod hasłem „W sieci przemocy”. Szczegółowy opis Kampanii znajduje się w Rozdziale REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW pkt. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

D. Działania na rzecz osób bezdomnych

Według ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej osoba bezdomna to „niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

Najczęstsze powody bezdomności to:

- rozpad rodziny lub jej porzucenie (świadomy wybór innego sposobu i stylu życia);
- eksmisja (m.in. z powodu braku stałych dochodów, bezradności w samodzielnym funkcjonowaniu);
- wyjście z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania w lokalu zajmowanym przed osadzeniem (administracyjne wymeldowanie);
- przemoc w rodzinie (wyrok zakazujący zbliżania się do ofiary przemocy, nakaz opuszczenia lokalu),
- uzależnienia (alkohol, narkotyki, itp.);
- opuszczenie domu dziecka;
- wyjście ze szpitala psychiatrycznego (rodzina nie zgadza się na powrót, itp.).

Zaznaczyć należy, że rzadko jedna przyczyna ma wpływ i wyjaśnia sytuację osoby bezdomnej. Przyczyny wzajemnie się warunkują i przeplatają. Najczęściej jako współistniejące są wymieniane:

- alkoholizm i narkomania;
- przestępczość;
- dezintegracja rodziny;
- zespół nabytej bezradności;
- choroby psychiczne lub obniżony poziom rozwoju intelektualnego;
- przemoc w rodzinie;
- niepełnosprawność lub zaniedbane leczenie różnych schorzeń;
- żebractwo;
- prostytutka.

D.1. Indywidualny program wychodzenia z bezdomności

Indywidualny program wychodzenia z bezdomności jest to metoda pracy polegająca na udzieleniu wsparcia psychologicznego, prawnego, informacyjnego oraz finansowego rodzinom i osobom bezdomnym, które chcą poprawić swoją sytuację życiową. Główna pomoc dąży do znalezienia pracy, odnowienia więzi rodzinnych, przekwalifikowania się lub uzupełnienia wykształcenia. Program stwarza realną szansę na wyjście z bezdomności, podpisujemy go po dokładnej diagnozie rodziny. Określa wszelkie kwestie dotyczące funkcjonowania osoby lub rodziny w środowisku włącznie z etapami i terminami ich realizacji, jest działaniem długofalowym.

W 2017 r. realizowano **28** Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności, z czego **8** zawartych w roku 2017 i **20** programów zawartych w latach ubiegłych.

D.2. Kierowanie do schronisk

W 2017 r. Dział Pomocy Osobom Bezdomnym wydał **892** skierowania do schroniska. Nie są wydawane skierowania do Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn prowadzonego przez Siostry Misjonarki Miłości.

Poniższa tabela przedstawia wykaz schronisk, liczbę miejsc w tych schroniskach, liczbę osób przebywających w 2016 r. i 2017 r. na terenie Gminy Miasto Szczecin.

Tabela Nr 38 Wykaz schronisk dla bezdomnych funkcjonujących na terenie Gminy Miasto Szczecin, liczba miejsc i liczba osób korzystających, w 2016 r. i 2017 r.

Lp.	Podmiot prowadzący	Schronisko	2016 r.		2017 r.	
			Liczba miejsc	Rzeczywista liczba osób przebywających	Liczba miejsc	Rzeczywista liczba osób przebywających
1	Stowarzyszenie "FENIKS" ul. Zamknięta 5 71-830 Szczecin	Schronisko dla Bezdomnych Kobiet i Mężczyzn; Pogotowie Zimowe ul. Zamknięta 5	180	550	180	550
2	Stowarzyszenie "Złoty Wiek" ul. Hryniewieckiego 4 70-606 Szczecin	Schronisko dla Bezdomnych (chorych, wymagających opieki) ul. Hryniewieckiego 4	91	154	85	147
3	Polski Komitet Pomocy Społecznej ul. Jagiellońska 18/2 70-362 Szczecin	Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn ul. Tczewska 32	55	460	55	451
4	Centrum Socjalne "Caritas" Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej ul. Strzałowska 24 71-730 Szczecin	1) Schronisko dla Bezdomnych (chorych) Mężczyzn ul. Strzałowska 24; 2) Schronisko dla Mężczyzn ul. Nehringa 14; 3) Schronisko dla Mężczyzn ul. Racibora 62; 4) Schronisko dla Kobiet i Matek z Dziećmi ul. Piaseczna 4	205	554	205	505
5	Siostry Misjonarki Miłości bulw. Gdański 31 70-601 Szczecin	Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn bulw. Gdański 31	23	71	39	134
Ogółem		8 schronisk	554	1 789	564	1 787

D.3. Akcja Zima 2016/2017 i 2017/2018

„Akcja Zima” to wspólne działania pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie, Policji i Straży Miejskiej podejmowane od 1 listopada 2016 do 31 marca 2017 r. i od 1 listopada 2017 r. do 31 marca 2018 r., mające na celu zlokalizowanie koczowisk, w których przebywają osoby bezdomne oraz ich identyfikację. Podczas penetracji pustostanów, dzikich działek, opuszczonych altan, bunkrów i okolic węzłów ciepłowniczych nawiązuje się kontakt z osobami bezdomnymi. Bezdomni informowani są o możliwości skorzystania ze schronisk wraz z podaniem adresów placówek. W sytuacji odmowy skorzystania z tej formy pomocy osobom tym oferowana jest pomoc w formie gorącego posiłku, a jeżeli posiadają piec – w formie zakupu opału.

Dodatkowo w przypadku zgłoszenia telefonicznego lub w innej formie pracownicy udają się we wskazane miejsce celem nawiązania kontaktu z osobą bezdomną i udzielenia odpowiedniego wsparcia.

Ponadto kontynuowane były działania: rozsyłanie plakatów i ulotek informacyjnych o „Pogotowiu Zimowym dla Osób Bezdomnych 01.11.2016 r. – 31.03.2017 r.” oraz o „Pogotowiu Zimowym dla Osób Bezdomnych 01.11.2017 r. – 31.03.2018 r.”, m.in. do spółdzielni mieszkaniowych, STBS, ZBiLK, ZDiTM, PKP, PKS.

Treść ulotek przedstawiała informację dotyczącą niezwłocznego informowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Działu Pomocy Osobom Bezdomnym, Sekcji Interwencji Kryzysowej MOPR, Pogotowia Zimowego dla Osób Bezdomnych prowadzonego przez Stowarzyszenie Feniks, o osobach bezdomnych przebywających na klatkach schodowych, przystankach autobusowych i tramwajowych, dworcach PKP i PKS lub w innych miejscach.

Rysunek Nr 5 Ulotka informująca gdzie można szukać pomocy dla osoby bezdomnej

D.4. Liczenie osób bezdomnych

Na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w nocy z 8 na 9 lutego 2017 r. odbyło się ogólnopolskie liczenie osób bezdomnych. Badanie dotyczyło osób bezdomnych przebywających w schroniskach, jak również w miejscach gdzie osoby bezdomne najczęściej przebywają.

Koordinatorem zadania i podmiotem odpowiedzialnym za jego realizację był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, którego pracownicy Działu Pomocy Osobom Bezdomnym pełnili funkcję Gminnego koordynatora badania.

W przeprowadzenie badania zaangażowane były również: Policja, Straż Miejska, Straż Kolei, szpitale, Pogotowie Ratunkowe, Miejska Izba Wytrzeźwień, schroniska dla bezdomnych funkcjonujących na terenie Szczecina.

Z osobami bezdomnymi przeprowadzono wywiady na podstawie kwestionariusza określonego przez MRPiPS. Narzędzie badawcze pozwoliło określić liczbę osób bezdomnych przebywających w tym czasie na terenie Gminy Miasto Szczecin, dostarczyło danych socjodemograficznych o grupie bezdomnych.

Wyniki badań:

- w okresie badania na terenie Szczecina przebywało **965** osób bezdomnych, z czego 750 mężczyzn, 172 kobiety, 43 dzieci (wszystkie dzieci przebywały w schroniskach z co najmniej jednym z rodziców);
- 434 osób przebywało w schroniskach dla osób bezdomnych;
- 34 osoby przebywały w szpitalach;
- 2 osoby przebywały w Miejskiej Izbie Wytrzeźwień;
- 390 osób przebywało poza placówkami (pustostany, działki;
- 105 osób przebywało na dworcu PKP, ulicach, klatkach schodowych).

Z kwestionariusza wywiadu wynika, że najczęstszą przyczyną bezdomności jest:

- eksmisja/wymeldowanie - 21,11%;
- bezrobocie, brak pracy – 20,26%;
- zły stan zdrowia, niepełnosprawność – 13,93%
- konflikty rodzinne – 13,50%;
- uzależnienie – 12,65%;
- opuszczenie zakładu karnego – 5,79%;
- opuszczenie placówki opiekuńczo-wychowawczej – 5,04%.

Zgłaszane przez osoby bezdomne potrzeby:

- 178 osób deklarowało brak chęci uzyskania jakiegokolwiek wsparcia;
- pozostałe osoby oczekują pomocy w formie:
 - finansowej - 28,83%;
 - mieszkaniowej – 28,65%;
 - zdrowotnej 21,83%;
 - pomoc w znalezieniu pracy 19,36%;
 - wsparcia wyjścia z uzależnienia 1,33%

D.5. Udzielanie pomocy osobom bezdomnym

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące udzielania osobom bezdomnym pomocy w 2017 r.

Tabela Nr 39 Osoby bezdomne objęte pomocą w 2017 r.

Rodzaj świadczenia		liczba osób, którym decyzjami przyznano pomoc	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
świadczenia pieniężne				
zasilek stały	osoba samotnie gospodarująca	401	3 928	2 206 770
	osoby pozostające w rodzinie	10	83	32 056
zasilek okresowy		269	1 562	462 109
zasilek celowy	ogółem	805	3 471	755 560
w tym :	leki	406	1 843	128 813
	opał	166	218	79 785
	remont mieszkania	1	1	50
	odzież	142	157	16 690
	żywność	22	22	3 150
	na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	0	0
	inne	x		
	specjalny zasiłek celowy	60	190	45 008
zasilek celowy w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”				
świadczenia niepieniężne				
usługi opiekuńcze	ogółem	6	3 501	61 469
	w tym specjalistyczne	0	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi		1	19	637
posiłek	ogółem	530	101 111	606 981
	w tym dzieci	31	3 004	16 336
praca socjalna	liczba rodzin	869		

D.6. Pozostałe działania na rzecz osób bezdomnych

1. Na podstawie Porozumienia zawartego pomiędzy Zarządem Budynków i Lokali Komunalnych a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, dotyczącego realizacji wyroków w wydanie i opróżnienie lokali mieszkalnych osobom eksmitowanym wydano **11** skierowań do schronisk dla bezdomnych;
2. Na podstawie umowy zawartej pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie a Samodzielnym Publicznym ZOZ Szkół Wyższych wydano **11** skierowań na RTG klatki piersiowej;
3. Zawarto z osobami bezdomnymi **101** kontraktów socjalnych określających uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do poprawy sytuacji w/w;
4. Prowadzenie 4 mieszkań schronionych dla osób i rodzin bezdomnych, w 2017 r. przebywały w nich 24 osoby;

5. Pracownicy Działu Pomocy Osobom Bezdomnym współpracowali z Aresztem Śledczym w Szczecinie uczestnicząc w cyklicznych spotkaniach z osadzonymi, zainteresowanymi zakresem usług świadczonych na rzecz osób bezdomnych;
6. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie wspólnie z Centrum Integracji Społecznej funkcjonującym przy Stowarzyszeniu „SOS dla Rodziny” wypracował zasady kierowania osób do uczestnictwa w zajęciach CIS, w 2017 r. skierowano 17 osób bezdomnych.

E. Srebrny telefon dla Seniora

Srebrny Telefon dla Seniora został uruchomiony pod koniec listopada 2014 r. Czynny jest przez całą dobę, a senior, który dzwoni do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie może również uzyskać informację od przedstawicieli innych instytucji.

Idea systemu jest taka, aby senior, który dzwoni do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, a ma pytania również do Urzędu Miasta, Zarządu Budynków i Lokali Komunalnych, STBS czy innych instytucji mógł zostać przełączony bezpośrednio do nich.

Srebrny Telefon dla Seniora został podłączony do numeru Sekcji Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie. Czynny jest przez całą dobę. Oczywiście poza godzinami pracy instytucji seniorzy nie będą do nich przełączani.

Numer telefonu, pod który mogą dzwonić seniorzy: **91 48 57 581**

Rysunek Nr 6 Ulotka informacyjna „SREBRNY TELEFON DLA SENIORA”

The infographic is divided into two main sections. The left section features the logo of the Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie (Municipal Family Support Center in Szczecin) and the text 'SREBRNY TELEFON DLA SENIORA' in large, bold letters. Below this, the phone number '91 48 57 581' is displayed in a large, red font, followed by the word 'CAŁODOBOWO' (24/7) in a smaller red font. The right section is titled 'Seniorze!' (Seniors!) and contains the text: 'Dzwoniąc pod numer Srebrnego Telefonu możesz uzyskać informacje od pracowników wielu szczecińskich instytucji (w godzinach funkcjonowania) oraz służb mundurowych. Podczas jednej rozmowy możesz skorzystać z porad pracowników:'. Below this text is a bulleted list of services: '• Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie (całodobowo)', '• Biura Obsługi Interesantów Urzędu Miasta Szczecin', '• Zarządu Budynków i Lokali Komunalnych', '• Szczecińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego', '• Szczecińskiego Centrum Świadczeń', '• Policji', and '• Straży Miejskiej'.

System jest w pełni sprawny i funkcjonalny. Aktualnie podłączony został do:

- Straży Miejskiej,
- Policji,
- Zarządu Budynków i Lokali Komunalnych,
- Szczecińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego,
- Biura Obsługi Interesantów Urzędu Miasta,
- Szczecińskiego Centrum Świadczeń.

System jest otwarty, można w miarę potrzeb go modyfikować i dołączać numery do kolejnych instytucji.

F. Sprawozdawczość

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej art. 17 ust. 17 oraz art. 19 ust 17, jak co roku sporządzał sprawozdania:

- 1) przekazywane w wersji elektronicznej systemem informatycznym Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej – Centralna Aplikacja Statystyczna (CAS) do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego:
 - kwartalne MK – 2 sprawozdania;
 - półroczne MPiPS-03-P – 1 sprawozdanie;
 - roczne MPiPS-03-R za 2016 rok – 1 sprawozdanie;
 - roczne MPiPS-05 za 2016 r. – 1 sprawozdanie;
 - zbiory centralne – 4 sprawozdania;
 - realizacja wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania: – 4 sprawozdania;
 - „Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” – 1 sprawozdanie;
 - składki EM-RENT – 2 sprawozdania;
 - składki ZDR. – 2 sprawozdania;
 - składki na ubezpieczenie zdrowotne dzieci i uczniów – 12 sprawozdań;
 - jednorazowe – 75 sprawozdań;
- 2) przekazywane za pośrednictwem Portalu sprawozdawczego Głównego Urzędu Statystycznego, dotyczące pieczy zastępczej, zatrudnienia, o stanie i ruchu środków trwałych – 11 sprawozdań;
- 3) miesięczne, dotyczące liczby mieszkańców domów pomocy społecznej w Szczecinie oraz kosztów ich utrzymania, przesyłane do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego i do Urzędu Miasta Szczecin – 12 sprawozdań;
- 4) miesięczne, dotyczące liczby osób korzystających z usług ośrodków wsparcia w Szczecinie oraz wysokości ponoszonej przez uczestników odpłatności, przesyłane do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego i do Urzędu Miasta Szczecin – 12 sprawozdań;
- 5) kwartalne „Mierniki i terminowość załatwionych spraw” – 4 sprawozdania przesyłane do Urzędu Miasta Szczecin;
- 6) udzielanie informacji w zakresie działalności MOPR w Szczecinie, w związku z zapytaniami mediów, studentów, instytucji i organizacji;
- 7) wewnętrzne analizy wynikające z bieżących potrzeb informacyjno – statystycznych – 28;
- 8) Ocena zasobów pomocy społecznej za 2016 r. - konieczność sporządzenia tego sprawozdania została wprowadzona od 2012 r. przepisem art.16a i art. 19 ust 18 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Ocena zasobów pomocy społecznej zastąpiła sporządzany do 2011 roku Bilans potrzeb pomocy społecznej dla gmin i powiatu. Z założenia stanowi podstawę planowania i zarządzania sferą pomocy społecznej.

W przypadku Gminy Miasto Szczecin Ocena zasobów pomocy społecznej została sporządzona w formie jednolitego dokumentu, łączącego informację z zakresu zadań i potrzeb leżących zarówno w kompetencji gminy jak i powiatu. Sporządzona została w oparciu o dane znajdujące się w zasobach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie, szczecińskiego Centrum Świadczeń, Powiatowego urzędu Pracy, Zarządu Budynków i Lokali Komunalnych, Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Szczecin jak

również w zasobach Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin. Zawierała także dane wygenerowane automatycznie, znajdujące się w systemie informatycznym pomocy społecznej oraz Głównego Urzędu Statystycznego (liczba mieszkańców).

Zasoby te obejmowały w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania szeroko rozumianej pomocy społecznej, bez względu na podmiot je finansujący i realizujący. Ocena obejmowała również osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy.

- 9) sprawozdanie z realizacji Uchwały Nr XLVI/1356/14 Rady Miasta Szczecin z dnia 3 listopada 2014 r. w sprawie przyjęcia „Programu wspierania rodziny Gminy Miasto Szczecin na lata 2014-2016”;
- 10) sprawozdanie z realizacji w 2016 r. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin na lata 2015-2020.

G. Audyt wewnętrzny i kontrole zewnętrzne

G.1. Audyt wewnętrzny

Zadania audytowe przeprowadzone w 2017 r. w ramach działalności podstawowej:

- kontrola w ramach czynności doradczych w zakresie prawidłowości świadczenia całodobowej opieki w Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” im. gen. Mieczysława Boruty-Spiechowicza w Szczecinie przy ul. Kruczej 17;
- czynności doradcze w zakresie prawidłowości opracowania aktów wewnętrznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie dotyczących kierowania, umieszczania osób w domach pomocy społecznej oraz ustalania odpłatności w tym zakresie;
- czynności doradcze w zakresie prawidłowości realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zadań w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 Edycja 2017;
- czynności doradcze w zakresie prawidłowości realizacji w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie kontroli zarządczej.

Zadania audytowe przeprowadzone w ramach działalności wspomagającej:

- czynności doradcze w zakresie prawidłowości przygotowywania dokumentacji dotyczącej rozpatrywania skarg, w tym weryfikacja projektów zawiadomień o sposobie załatwienia skargi;
- szkolenie dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w ramach służby przygotowawczej z zakresu przepisów kodeksu postępowania administracyjnego;
- obsługa kontroli zewnętrznej realizowanej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie przez Wydział Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie dotyczącej realizacji zadań własnych oraz zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wskazanych w art. 19, 20, 112 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- obsługa kontroli zewnętrznej realizowanej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie przez Wydział Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie dotycząca sposobu przyjmowania i załatwiania skarg oraz wniosków na podstawie przepisów Działu VIII Kodeksu administracyjnego;
- obsługa audytu zewnętrznego realizowanego w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie przez Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego Urzędu Miasta Szczecin w zakresie „Systemu opłat za pobyt mieszkańców Gminy w domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie Szczecina”;
- obsługa kontroli zewnętrznej realizowanej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie przez Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego Urzędu Miasta Szczecin dotyczącej prawidłowości zawierania umów cywilnoprawnych oraz ich rozliczania;
- monitoring realizacji zaleceń wydanych przez kontrole zewnętrzne;
- zadania zapewniające dotyczące prawidłowości realizacji zadań w zakresie potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej;
- identyfikacja i ocena ryzyka oraz monitoring działań w ramach systemu kontroli zarządczej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie;
- czynności doradcze z zakresu bieżącego funkcjonowania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie między innymi tematyka dotycząca spraw finansowo-księgowych, kadrowych, organizacyjnych oraz przyznawania świadczeń z pomocy społecznej.

G.2. Kontrole zewnętrzne

W 2017 r. pracownicy Działu Audytu Wewnętrznego i Kontroli przeprowadzili łącznie 13 kontroli zewnętrznych, w tym:

- 11 kontroli problemowych zgodnie z planem kontroli na rok 2017;
- 2 kontrole doraźne poza planem kontroli.

Tabela Nr 40 Szczegółowe zestawienie przeprowadzonych w 2017 r. kontroli

Lp.	Rodzaj kontroli	Zakres (temat kontroli)	Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Liczba kontroli
1.	problemowa	Prawidłowość zapewnienia usług opiekuńczych mieszkańcom DPS z różnymi rodzajami otępień i chorobą Alzheimera.	Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” im. gen. Mieczysława Boruty-Spiechowicza ul. Krucza 17 71-747 Szczecin	1
2.	problemowa	Prawidłowość funkcjonowania Działu Wsparcia Dziennego - Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 3.	Dom Pomocy Społecznej Dom Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej ul. E. Romera 21-29 71-246 Szczecin Dział Wsparcia Dziennego Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 3 ul. Ks. P. Ściegiennego 62 70-353 Szczecin	1
3.	problemowa	Kontrola sposobu wykorzystania przedmiotu dofinansowania sprzętu w zakresie likwidacji barier technicznych na podstawie wybranych umów, zawartych z Beneficjentami w 2016.	Beneficjenci otrzymujący dofinansowanie ze środków PFRON w zakresie likwidacji barier technicznych (2 umowy)	1
4.	problemowa	Przestrzeganie standardu opieki i wychowania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i zasadami określonymi w umowie.	Agnieszka i Maciej Tomaszewscy - zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego ul. J. Wybickiego 3 71-255 Szczecin	1
5.	problemowa	Kontrola sposobu wykorzystania przedmiotu dofinansowania sprzętu w zakresie likwidacji barier w komunikowaniu się na podstawie wybranych umów, zawartych z Beneficjentami w 2016 r.	Beneficjenci otrzymujący dofinansowanie ze środków PFRON w zakresie likwidacji barier w komunikowaniu się (2 umowy)	1
6.	problemowa	Przestrzeganie standardu opieki i wychowania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i zasadami określonymi w umowie.	Katarzyna i Bogdan Siedleccy rodzinny dom dziecka ul. Obrońców Stalingradu 21/4 70-407 Szczecin	1
7.	problemowa	Kontrola wykorzystania przedmiotu dofinansowania w zakresie realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” na podstawie wybranych umów, zawartych z Beneficjentami w 2016 r.	Beneficjenci otrzymujący dofinansowanie ze środków PFRON w ramach Programu „Aktywny Samorząd”. Skontrolowano 38 umów zawartych w 2016 r. w następujących obszarach:	1

			<p>1) Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:</p> <p>a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej: Zadanie 1: – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (3 umowy);</p> <p>b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym: - Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania. (10 umów) - Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania (1 umowa);</p> <p>c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się: - Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (3 umowy), - Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości (1 umowa);</p> <p>d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (opłata za pobyt dziecka w żłobku lub przedszkolu albo inny koszt zapewnienia opieki nad dzieckiem) (3 umowy).</p> <p>2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (17 umów).</p>	
8.	problemowa	<p>Prawidłowość działalności warsztatu z wybranymi zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów</p>	<p>1. Warsztat Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia Pomocy w Rozwoju Społecznym i Zawodowym Osób Niepełnosprawnych ul. Przyszłości 21 70-893 Szczecin</p> <p>2.</p>	2

		terapii zajęciowej.	Warsztat Terapii Zajęciowej im. prof. Antoniego Zielińskiego Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Intelktualnym Koło w Szczecinie ul. H. Wieniawskiego 25 71-144 Szczecin	
9.	problemowa	Prawidłowość realizacji powierzonego zadania w przedmiocie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	MAR-SPEC Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze Mariola Nowakowska ul. Emilii Plater 1/5 71-635 Szczecin. Siedziba biura ul. Firlika 20 w Szczecinie	1
10.	problemowa	Prawidłowość funkcjonowania placówki.	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci ul. Pocztowa 31-33, 70-360 Szczecin	1
11.	doraźna (poza planem kontroli)	Prawidłowość zapewnienia opieki i potrzeb bytowych dla Pani M.B. mieszkanki Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej” przy ul. E. Romera 21-29 w Szczecinie (wybrane zagadnienia)	Dom Pomocy Społecznej Dom Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej ul. E. Romera 21-29 71-246 Szczecin	1
12.	doraźna (poza planem kontroli)	Prawidłowość świadczenia całodobowej opieki nad Panem A.T., mieszkańcem Domu Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” im. gen. Mieczysława Boruty-Spiechowicza w Szczecinie przy ul. Kruczej 17	Dom Pomocy Społecznej „Dom Kombatanta” im. gen. Mieczysława Boruty-Spiechowicza ul. Krucza 17 71-747 Szczecin	1
Ogółem:				13

Zalecenia pokontrolne wydano w przypadku 4 skontrolowanych placówek.

Ponadto pracownicy Samodzielnej Sekcji ds. Kontroli:

- współpracowali z właściwymi merytorycznie działami i Rejonowymi Ośrodkami Pomocy Rodzinie;
- 2 pracowników brało udział w pracach Zespołu ds. Kierowania Osób do Domów Pomocy Społecznej;
- 1 pracownik brał udział w pracach Zespołu zadaniowego do weryfikacji zasadności udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych przypadających Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

H. Administrator Bezpieczeństwa Informacji

W ramach Administracji Bezpieczeństwa Informacji w 2017 r.:

- przygotowano **276** upoważnień do przetwarzania danych osobowych dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie, pracowników Powiatowego Urzędu Pracy i Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Szczecin;
- przeprowadzono **4** kontrole w komórkach organizacyjnych MOPR;
- przeszkolono **73** osoby z zakresu ochrony danych osobowych;
- przeprowadzono **1** postępowanie wyjaśniające w związku z naruszeniem bezpieczeństwa danych osobowych;
- udzielono **1 326** odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych osobowych na potrzeby Policji, Prokuratury, Sądu, Urzędu Miasta Szczecin, Szczecińskiego Centrum Świadczeń.

Współpracowano z:

- Powiatowym Urzędem Pracy w Szczecinie w zakresie przyznania dostępu do Systemu Elektronicznego Przepływu Informacji (SEPI);
- Wydziałem Oświaty Urzędu Miasta Szczecin w zakresie przygotowania porozumienia oraz dostępu dla wybranych pracowników Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Szczecin do systemu Pomost Std. w związku z procedurą przyznawania stypendiów socjalnych.

I. Dodatkowe działania podejmowane przez pracowników Rejonowych Ośrodków Pomocy Rodzinie

1. Zabawa Mikołajkowa zorganizowana dla dzieci z rodzin korzystających z pomocy MOPR – organizator Klub Słowianin - udział pracowników w zapewnieniu opieki nad dziećmi biorącymi udział w imprezie.
2. Dzień Dziecka – Park Kasprowicza – organizator Klub Słowianin – udział pracowników w zapewnieniu opieki dzieciom biorącym udział w imprezie.
3. Warsztaty Edukacji Ekonomicznej – organizator Polski Komitet Pomocy Społecznej – prowadzenie zajęć przez pracowników socjalnych.
4. Bajkowi Globtroterzy – organizator Zamek Książąt Pomorskich – udział pracowników w zapewnieniu opieki dzieciom biorącym udział w imprezie.
5. Paczki dla najuboższych – organizator Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Północ przy współpracy z Zespołem Szkół Ogólnokształcących Nr 7 – pozyskanie 46 paczek dla dzieci z najuboższych rodzin – wytypowanie dzieci, dostarczenie paczek.
6. „Iskierka Radości” – organizator Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Północ przy współpracy Szkoły Podstawowej Nr 35 – pozyskanie 15 paczek dla dzieci z najuboższych rodzin - wytypowanie dzieci, dostarczenie paczek.
7. Energetyczny Tornister – organizator Polska Grupa Energetyczna – wskazanie uczestników imprezy, zapewnienie opieki dzieciom biorącym udział w imprezie.
8. Uczestniczenie przy wyjeździe i powrocie dzieci z kolonii letnich.

J. Współpraca z instytucjami i organizacjami społecznymi

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, w celu stworzenia szerszego wachlarza udzielanej pomocy, w 2016 r. współpracował z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, działającymi na terenie Gminy Miasto Szczecin na rzecz osób i rodzin.

We współpracę zaangażowane były

a. w zakresie pomocy osobom bezrobotnym:

- 1) Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie;
- 2) Zachodniopomorskie Centrum Rozwoju Gospodarczego Szczecińskie Centrum Przedsiębiorczości;
- 3) Stowarzyszenie „SOS dla Rodziny”;
- 4) Ochotniczy Hufiec Pracy;
- 5) Agencja Pracy Tymczasowej ROKA;

b. w zakresie pomocy rodzinom z dziećmi:

- 1) żłobki, przedszkola, szkoły, uczelnie;
- 2) Szczecińskie Centrum Świadczeń;
- 3) Sąd Rodzinny i Nieletnich;
- 4) Prokuratura;
- 5) kuratorzy sądowi;
- 6) Policja;
- 7) Straż Miejska;
- 8) Centrum Psychologiczno-Pedagogiczne;
- 9) Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne;
- 10) placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego;
- 11) Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych;
- 12) Towarzystwo Budownictwa Społecznego;
- 13) spółdzielnie mieszkaniowe;
- 14) wspólnoty mieszkaniowe;
- 15) Rady Osiedli;
- 16) służba zdrowia;
- 17) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 18) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci;
- 19) Zachodniopomorska Fundacja Pomocy Rodzinie „Tęcza Serc”;
- 20) Polski Czerwony Krzyż;
- 21) Polski Komitet Pomocy Społecznej;
- 22) Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej;
- 23) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich;

c. w zakresie pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym:

- 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności;
- 3) domy pomocy społecznej;
- 4) ośrodki wsparcia;
- 5) służba zdrowia;
- 6) Rady Osiedli;
- 7) Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Szczecinie;

- 8) Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo „Tęcza”;
- 9) Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych;
- 10) Hospicjum im. Św. Jana Ewangelisty;
- 11) Zachodniopomorska Fundacja Pomocy Rodzinie „Tęcza serc”;
- 12) Polski Komitet Pomocy Społecznej;
- 13) Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej;
- 14) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich;

d. w zakresie pomocy osobom bezdomnym:

- 1) Powiatowy Urząd Pracy;
- 2) Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności;
- 3) Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 4) Straż Miejska;
- 5) Policja;
- 6) Prokuratura;
- 7) kuratorzy sądowi;
- 8) służba zdrowia;
- 9) Centrum Socjalne Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej;
- 10) Stowarzyszenie „Feniks”;
- 11) Szczecińskie Stowarzyszenie „Złoty Wiek”;
- 12) Polski Komitet Pomocy Społecznej;
- 13) Polski Czerwony Krzyż;
- 14) Siostry Misjonarki Miłości.

1.2. Zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, podobnie jak ustawa o pomocy społecznej, dzieli zadania na zadania gminy i na zadania powiatu. Zgodnie z tym podziałem gmina realizuje zadania w zakresie wspierania rodziny, natomiast powiat realizuje zadania w zakresie systemu pieczy zastępczej.

1.2.1. Wsparcie rodziny

Do zadań **zleconych** z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez wojewodę.

Natomiast do zadań **własnych** gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) kosztów szkolenia dla rodzin wspierających;
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
 - c) kosztów związanych z udzieleniem pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku proadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałej na terenie gminy;
- 8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji dotyczącej powstania zaległości z tytułu nieponoszenia opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Rodzinie przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, za jej zgodą i przy jej aktywnym udziale, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego, udziela się wsparcia, które w szczególności polega na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;

- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do integracji rodziny.

Wsparcie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka w szczególności jako:

- 1) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne;
- 2) terapia i mediacja;
- 3) usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne;
- 4) pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

Rodzina może otrzymać wsparcie poprzez działanie:

- 1) instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;
- 2) placówek wsparcia dziennego;
- 3) rodzin wspierających.

Pracownik socjalny po dokonaniu analizy sytuacji rodziny wnioskuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej, w przypadku Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie do Kierownika Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Kierownika Działu Pomocy Osobom Bezdomnym, wniosek o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Do zadań asystenta rodziny w szczególności należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, który wnioskował o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny kierownikowi jednostki organizacyjnej;

- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2017 r. w ramach funkcjonowania Rejonowych Ośrodków Pomocy Rodzinie i Działu Pomocy Osobom Bezdomnym zatrudniał 29 asystentów rodziny (według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.).

Tabela Nr 41 Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w pierwszym i drugim półroczu 2017 r.

wyszczególnienie		01.01.2017 r. – 30.06.2017 r.	01.07.2017 r. – 31.12.2017 r.
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny - ogółem		334	307
z tego:	do 3 miesięcy	45	32
	powyżej 3 do 12 miesięcy	99	88
	powyżej 1 roku	190	187
Liczba rodzin, z którymi asystent rodzin zakończył pracę - ogółem		72	111
z tego:	ze względu na osiągnięcie celów	16	29
	ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	37	50
	ze względu na brak efektów	13	22
	ze względu na zmianę metody pracy	6	10
Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny		148	141

Powyższe zestawienie sporządzone jest na podstawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, które jest sporządzane w okresach półrocznych.

Łącznie asystenci rodziny w 2017 r. pracowali z **461** rodzinami wymagającymi wsparcia.

Asystenci rodziny zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie, jak co roku realizowali autorski program „Szkoła dla Rodziców”. Szczegóły realizacji programu opisano w Rozdziale 2 Realizacja projektów i programów.

1.2.2. Piecza zastępcza

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców w formie:

- 1) rodzinnej;
- 2) instytucjonalnej.

Formami **rodzinnej** pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
 - a) spokrewniona;
 - b) niezawodowa;
 - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;
- 2) rodzinny dom dziecka.

Instytucjonalne formy pieczy zastępczej to:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 2) regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna;
- 3) interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Realizacją zadań w zakresie pieczy zastępczej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie zajmuje się Dział Pieczy Zastępczej.

A. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej

W ciągu roku 2017 r. na terenie Miasta Szczecin w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało łącznie **1 295** dzieci.

Wykaz placówek i ilość przebywających w nich dzieci przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 42 Liczba rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci **narastająco** w 2016 r. i w 2017 r.

Piecza zastępcza		ROK 2016		ROK 2017	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci przebywających	Liczba rodzin	Liczba dzieci przebywających
rodzinna piecza zastępcza	rodziny spokrewnione	439	532	427	527
	rodziny niezawodowe	134	161	143	171
	rodziny zawodowe	6	27	9	36
	rodziny zawodowe specjalistyczne	3	9	3	9
	rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	14	134	14	137
	rodzinne domy dziecka	12	94	13	96
	ogółem	608	947	609	976
instytucjonalna piecza zastępcza	Centrum Opieki nad Dzieckiem im. Konstantego Maciejewicza ul. Wszystkich Świętych 66 70-953 Szczecin		269	x	270
	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Towarzystwa Salezjańskiego ul. Ku Słońcu 124 71-080 Szczecin		15	x	16
	placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego		34	x	33
	ogółem		318	x	319
Ogółem ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej			1 265	x	1 295
na terenie innych powiatów	rodziny zastępcze		143	x	162
	placówki opiekuńczo-wychowawcze		42	x	50
	regionalne placówki opiekuńczo-terapeutycznych		10	x	13
Ogółem liczba dzieci przebywającej na terenie innych powiatów			195	x	225
Liczba dzieci pochodzących z innych powiatów w pieczy zastępczej na terenie Szczecina			88	x	85

Tabela Nr 43 Liczba rodzin zastępczych i liczba przebywających w nich dzieci według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.

Typy rodzin	Piecza rodzinna		Piecza instytucjonalna		
	Liczba rodzin	Liczba dzieci			
rodzina zastępcza spokrewniona	394	482	Centrum Opieki nad Dzieckiem		
			Typ placówki		Liczba dzieci
			interwencyjna		56
			Socjalizacyjna		96
Specjalistyczno - terapeutyczna		28			
rodzina zastępcza niezawodowa	122	143	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Towarzystwa Salezjańskiego		
rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia	11	67	Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego		
rodzina zastępcza zawodowa	7	22			
rodzina zawodowa specjalistyczna	3	8			
rodzinny dom dziecka	12	83			
łącznie	549	805	215		
Ogółem liczba dzieci w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej 1 020					

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 1 020, co oznacza, że liczba ta pozostaje niezmienna od kilku lat. Wzrosła natomiast liczba dzieci, które przebywały w pieczy zastępczej narastająco w ciągu całego 2017 r. i wyniosła 1 295 dzieci.

W pieczy zastępczej na koniec 2017 r. przebywały 132 osoby pełnoletnie, najwięcej w spokrewnionych rodzinach zastępczych.

Poniższe tabele przedstawia napływ i odpływ dzieci w pieczy zastępczej w 2016 r. i 2017 r.

Tabela Nr 44 Napływ dzieci do pieczy zastępczej w 2016 r. i 2017 r.- dotyczy dzieci po raz pierwszy umieszczanych w pieczy zastępczej

Napływ dzieci do pieczy zastępczej		Liczba dzieci umieszczonych w Szczecinie		Liczba dzieci umieszczonych poza Szczecinem	
		2016 r.	2017 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem, z tego:		175	191	23	18
w rodzinnej pieczy	w rodzinie zastępczej spokrewnionej	58	49	5	8
	w rodzinie zastępczej niezawodowej	9	12	8	6
	w rodzinie zastępczej zawodowej	48	52	0	1
	w rodzinnym domu dziecka	2	4	0	0
	ogółem	117	117	13	15
w instytucjonalnej pieczy		58	74	10	3

Z ogólnej liczby dzieci umieszczonych po raz pierwszy w pieczy zastępczej w 2017 r.:

- 26 dzieci to pozostawione po urodzeniu w szpitalu;
- w przypadku 32 dzieci miało miejsce interwencyjne ich zabezpieczenie, orzeczenie Sądu zostało wydane po umieszczeniu dziecka w placówce.

Łączna liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po raz pierwszy (z rodziny naturalnej, bądź po pozostawieniu w szpitalu) w 2017 r. była wyższa o 5% w stosunku do roku 2016.

Ponadto w 2017 r. interwencyjnie przyjęto do placówek bez skierowań i postanowień Sądu 11 dzieci, które po wyjaśnieniu sytuacji i krótkotrwałym pobycie wróciły do rodziny biologicznej.

Tabela Nr 45 Odpływ dzieci z pieczy zastępczej w 2016 r. 2017 r.

Odpływ dzieci z pieczy zastępczej		Liczba dzieci z terenu Miasta Szczecin		Liczba dzieci z innych powiatów	
		2016 r.	2017 r.	2015 r.	2016 r.
Liczba dzieci, które odeszły z pieczy zastępczej – ogółem, z czego		162	173	15	16
rodzinnej pieczy zastępczej	powrót do rodziny naturalnej	21	38	4	2
	przysposobienie	33	35	1	5
	usamodzielnienie	42	37	7	7
	ogółem	96	110	12	14
instytucjonalnej pieczy zastępczej	powrót do rodziny naturalnej	34	32	1	1
	przysposobienie	6	3	0	0
	usamodzielnienie	26	28	0	1
	inne (DPS, ZOL)	0	0	2	0
	ogółem	60	63	3	2

W wyniku działań podejmowanych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 r. pozyskano miejsca zarówno w zawodowej i niezawodowej pieczy zastępczej. Mimo to według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. 15 dzieci oczekiwało na umieszczenie w pieczy zastępczej. Liczba ta jest mniejsza o 58% w stosunku do 2016 r.

Mimo usilnych starań o pozyskiwanie i tworzenie nowych rodzin zastępczych w instytucjonalnej pieczy zastępczej z wyłączeniem placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego na dzień 31 grudnia 2017 r. przebywało łącznie 46 dzieci do 10 roku życia, w tym ze starszym rodzeństwem 25 dzieci.

Niestety piecza zastępcza dla bardzo wielu podopiecznych pozostaje trwałą formą wychowania i dorastania, aż 613 dzieci (519 w rodzinnej i 94 w instytucjonalnej) według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. przebywało w pieczy zastępczej ponad 3 lata.

Liczba dzieci przysposobionych i wracających do rodzin biologicznych w 2017 r. utrzymuje się na poziomie roku 2016 i nie pozwala dostrzec w tych zjawiskach jakiegś trwałej istotnej tendencji.

Ciągle jeszcze dzieci najmłodsze trafiają do instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wprawdzie najczęściej dotyczy to sytuacji przemocy w rodzinie i konieczności zabezpieczenia dziecka

wraz z rodzeństwem, ale ich pobyty się przedłużają. Na dzień 31 grudnia 2016 r. na **195** dzieci poniżej 6 roku życia aż **28** przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ponadto w 2017 r.:

- wystawiono **170** skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym 74 skierowań dla dzieci po raz pierwszy umieszczonych w pieczy zastępczej;
- wydano **748** decyzji w zakresie odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej (464 decyzji) i placówkach opiekuńczo-wychowawczych (284 decyzji);
- zawarto **163** umowy z rodzinami zastępczymi zawodowymi i osobami prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz z osobami zatrudnionymi do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinnym domu dziecka;
- zawarto **50** porozumień w sprawie pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów oraz dzieci pochodzących z innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Szczecin.

B. Świadczenia pieniężne

W 2017 r. w zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej:

- wystawiono **911** decyzji administracyjnych;
- wypłacono **9 915** świadczeń, na kwotę **7 863 132 zł**;
- oraz 1 042 świadczenia na kwotę 825 382 zł finansowanych przez inne powiaty;
- przeznaczono 2 331 343 zł, na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka, jak również osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinnym domu dziecka.

Łącznie wydatkowano **11 019 857 zł**.

Tabela Nr 46 Rodzaje, liczba i kwota świadczeń przyznanych w ramach rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 r.

świadczenia przyznane w ramach rodzinnej pieczy zastępczej		Świadczenia finansowane przez Gminę Miasto Szczecin		Świadczenia finansowane przez inne powiaty	
		liczba świadczeń	kwota świadczeń w zł	liczba świadczeń	kwota świadczeń w zł
pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka	rodziny zastępcze spokrewnione	5 181	3 607 993	480	295 883
	rodziny zastępcze niezawodowe	1 371	1 327 680	372	361 869
	rodziny zastępcze zawodowe	1 239	1 126 073	52	52 000
	rodzinne domy dziecka	890	889 513	57	56 320
	rodziny pomocowej	0	0	0	0
	łącznie	8 681	6 951 259	961	766 072
pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka	rodziny zastępcze spokrewnione	255	50 987	11	2 200
	rodziny zastępcze niezawodowe	106	19 773	23	4 600

posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka	rodziny zastępcze zawodowe	268	47 240	13	2 600
	rodzinne domy dziecka	129	25 658	20	4 000
	rodziny pomocowej	0	0	0	0
	łącznie	758	143 658	67	13 400
pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	rodziny zastępcze spokrewnione	36	64 895	2	3 868
	rodziny zastępcze niezawodowe	10	11 927	4	7 000
	rodziny zastępcze zawodowe	34	66 101	0	0
	rodzinne domy dziecka	53	26 597		0
	łącznie	133	169 520	6	10 868
dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	rodziny zastępcze spokrewnione	34	24 310	4	2 000
	rodziny zastępcze niezawodowe	12	8 110	2	1 360
	rodziny zastępcze zawodowe	34	21 019	0	0
	rodzinne domy dziecka	39	26 563	1	541
	rodziny pomocowe	3	992	0	0
	łącznie	122	80 994	7	3 901
utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domku jednorodzinnym	rodziny zastępcze spokrewnione	0	0	0	0
	rodziny zastępcze niezawodowe	0	0	0	0
	rodziny zastępcze zawodowe	121	205 529	0	11 999
	rodzinne domy dziecka	84	288 207	0	17 916
	łącznie	205	493 736	0	29 915
zdarzenia losowe lub inne zdarzenia mające wpływ na jakość sprawowanej opieki	rodziny zastępcze spokrewnione	2	2 000	1	200
	rodziny zastępcze niezawodowe	0	0	0	0
	rodziny zastępcze zawodowe	8	10 416	0	0
	rodzinne domy dziecka	1	1 350	0	0
	łącznie	11	13 766	1	200
pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu	rodziny zastępcze spokrewnione	0	0	0	0
	rodziny zastępcze niezawodowe	0	0	0	0
	rodziny zastępcze zawodowe	0	0	0	0
	rodzinne domy dziecka	0	0	0	0
	łącznie	0	0	0	0
inne niezbędne i nieprzewidziane koszty związane z opieką	łącznie	5	10 199	0	1 026

i wychowaniem dziecka i funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka					
Koszty związane z remontem lub ze zmianą lokalu	rodziny zastępcze spokrewnione	0	0	0	0
	rodziny zastępcze niezawodowe	0	0	0	0
	rodziny zastępcze zawodowe	0	0	0	0
	rodzinne domy dziecka	0	0	0	0
	łącznie	0	0	0	0
Razem świadczenia	9 915	7 863 132			

Na dzieci pochodzące ze Szczecina przebywające w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów w 2017 r. wydatkowano **łącznie – 5 308 422,65 zł** z czego:

- w rodzinach zastępczych – 1 877 650,28 zł;
- w placówkach opiekuńczo wychowawczych – 2 550 530,59 zł;
- w regionalnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 717 858,29 zł;
- w Zakładach opiekuńczo-leczniczych – 162 383,49

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. pomoc państwa w wychowywaniu dzieci, która wprowadziła zmiany do ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od dnia 1 kwietnia 2016 r. rodziny zastępcze, osoby prowadzący rodzinny dom dziecka i dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczym typu rodzinnego otrzymali uprawnienie do ubiegania się o dodatek na świadczenia na utrzymanie dziecka lub odpowiedni dodatek do kwoty ryczału, którą otrzymuje dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w wysokości 500 zł na każde dziecko w wieku do 18 lat.

W 2017 r. wystawiono **816** decyzji przyznających dodatek wychowawczy do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej i **22** decyzje przyznające dodatek do zryczałtowanej kwoty środków finansowych na utrzymanie dziecka.

Tabela Nr 47 liczba i kwota wypłaconych świadczeń w 2017 r.

wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
dodatek wychowawczy	6 815	4 033 646
dodatek do zryczałtowanej kwoty	184	110 914
Razem	6 999	4 144 560
Koszty obsługi		41 553
Łącznie koszt realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. pomoc państwa w wychowaniu dzieci		4 186 113

C. Usamodzielnienia

Pełnoletnim wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze udzielono pomocy:

- 1) na usamodzielnienie,
- 2) na kontynuowanie nauki,
- 3) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- 4) w uzyskaniu zatrudnienia,
- 5) na zagospodarowanie w formie rzeczowej lub pieniężnej.

W 2017 r. usamodzielniało się **84** wychowanków z tego:

- 44 osoby z rodzinnej pieczy zastępczej;
- 28 osób z instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 12 osób, o których mowa w art. 88 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Z ogólnej liczby osób usamodzielnianych w 2017 r. kontakt z Działem Pieczy Zastępczej nawiązały 63 osoby, które zostały objęte wsparciem.

W 2017 r. pomoc przyznano **229** usamodzielnianym wychowankom, którzy opuścili pieczę zastępczą również w latach poprzednich, z tego:

- 142 osobom z rodzinnej pieczy zastępczej;
- 69 wychowankom z placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 18 wychowankom opuszczającym młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i zakłady poprawcze.

Poniższa tabela przedstawia liczbę świadczeń i kwotę świadczeń udzielonych usamodzielnianym wychowankom w 2017 r..

Tabela Nr 48 Pomoc na usamodzielnienie udzielona w 2017 r.

wyszczególnienie	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	Pomoc na zagospodarowanie	pobyt w mieszkaniu chronionym	przydział lokalu socjalnego	pomoc prawna i psychologiczna
	1	2	3	4	5	6
rodzinna piecza zastępcza						
liczba osób	19	142	17	16	0	14
liczba świadczeń	19	1 245	17	x	x	x
kwota świadczeń	83 940	617 379	51 590	x	x	x
instytucjonalna piecza zastępcza						
liczba osób	3	61	13	27	3	2
liczba świadczeń	3	485	13	x	x	x
kwota świadczeń	19 800	238 068	30 614	x	x	x
Młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze						
liczba osób	2	15	2	0	0	0
liczba świadczeń	2	102	2	x	x	x
kwota świadczeń	6 856	51 792	10 332	x	x	x

W okresie sprawozdawczym wystawiono:

- 359 decyzji administracyjnych dla usamodzielnianych wychowanków z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 34 decyzje dla osób opuszczających młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze,
- 131 decyzji dotyczących pobytu w mieszkaniu chronionym.

Pozostałe działania podjęte w ramach usamodzielnienia:

- z 92 osobami usamodzielnianymi z rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych przeprowadzono 235 wywiadów środowiskowych i objęto pracą socjalną;
- pomoc w opracowaniu 69 indywidualnych programów usamodzielnienia oraz 246 weryfikacji programów;
- 41 wychowanków objęto programem realizowanym przez MOPR w Szczecinie we współpracy z Fundacją Robinson Crusoe, 30 osób ukończyło program rozpoczęty w latach poprzednich;
- 14 osób uczestniczących w programie „Wehikuł usamodzielnienia” skorzystało z programu „Bezpieczny staż”, w ramach którego młodzież miała możliwość sprawdzenia się w różnych zawodach i zweryfikowania swoich preferencji i zainteresowań zawodowych;
- 19 uczestników „Wehikułu usamodzielnienia” skorzystało z wyjazdowych Warsztatów Usamodzielnienia;
- w dniu 18 listopada 2017 r. odbył się rajd integracyjny młodzieży usamodzielniającej się ze szczecina i Lęborka;
- w dniu 25 listopada 2017 r. usamodzielniająca się młodzież brała udział w warsztatach oraz w grze symulacyjnej „Robinson na plusie”, która poprzez zabawę wprowadza młodzież w zagadnienia związane z zarządzaniem finansami oraz pokazuje jak ważne jest inwestowanie we własny rozwój, w grze wzięło udział 31 osób;
- w dniu 9 grudnia 2017 r. Robinsonowie brali udział w warsztatach „Robinson u lekarza”, które dotyczyły specjalizacji lekarskich i korzystania z usług służby zdrowia, w warsztatach wzięły udział 23 osoby;
- pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie przy współpracy z Fundacją Robinson Crusoe prowadzili Punkt Konsultacyjny ds. Usamodzielnienia, w którym to przedmiotem konsultacji były zagadnienia związane z przygotowaniem Indywidualnego Programu Usamodzielnienia oraz zadań wynikających z tego programu, kwestie związane z zadaniami i funkcją opiekuna usamodzielnienia. Konsultacje odbywały się 2 razy w tygodniu, skorzystały z nich 23 osób, większość korzystało z konsultacji wielokrotnie;
- młodzież biorąca udział w Wehikule usamodzielnienia przystąpiła do projektu „Grant Robinsona”, którego celem było zaplanowanie i realizacja działań na rzecz społeczności lokalnej, w lutym zrealizowano dwa „Miniprojekty Robinsona”:
 - impreza karnawałowa dla seniorów „Senior na imprezie”, przedsięwzięcie współorganizowały 4 osoby;
 - bal dla osób niesłyszących i słabosłyszących „W krainie baśni”, mini projekt, który współorganizowały 4 osoby;
- w 2017 r. Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych w Szczecinie rozpatrywał wnioski dla osób zainteresowanych wynajęciem mieszkania od Gminy Miasto Szczecin, nabór dotyczył mieszkań socjalnych, lokali do remontu, oraz lokali z zasobów TBS.
Wystawiono 52 zaświadczenia:

- 5 – o okresach pobytu w mieszkaniach chronionych;
- 17 – o realizacji programu usamodzielnienia;
- 30 – o okresach pobytu w pieczy zastępczej;
- 26 osób (w tym 16 z rodzinnej pieczy zastępczej i 10 z instytucjonalnej pieczy zastępczej) uzyskało wystarczającą ilość punktów do otrzymania umowy najmu lokalu socjalnego;
- 17 osób (15 z rodzinnej pieczy zastępczej i 2 z instytucjonalnej pieczy zastępczej) zakwalifikowano do zawarcia umowy najmu mieszkania do remontu na koszty przyszłego najemcy, w tym 10 osób podpisało umowę udostępniającą taki lokal;
- 2 wychowanków z instytucjonalnej pieczy zastępczej zawarło umowy najmu do samodzielnych lokali socjalnych w ramach programu mieszkaniowego „Dom na Start”;
- 1 osoba podpisała umowę najmu lokalu mieszkalnego z zasobów Towarzystwa Budownictwa Społecznego;
- młodzież przebywająca w pieczy zastępczej w wieku 15-18 lat miała możliwość skorzystania ze wsparcia oferowanego w ramach projektu „Aktywna integracja w Szczecinie”.

W 2017 r. 99 osób (27 z pieczy instytucjonalnej, 72 z pieczy rodzinnej) ukończyło 26 rok życia, a co za tym idzie utraciły uprawnienia do korzystania ze świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. Z udziałem 26 osób została sporządzona ocena końcowa procesu usamodzielnienia. Pozostałych 73 wychowanków zmieniło adres zamieszkania, zaprzestało kontaktu z pracownikami socjalnymi, zatem nie było możliwości zweryfikowania i ustalenia jak przebiegał ten proces i na jakim poziomie się zakończył.

Z grupy wychowanków, z którymi została sporządzona ocena końcowa procesu usamodzielnienia:

- 8 osób ukończyło wykształcenie na poziomie gimnazjalnym;
- 5 osób ukończyło szkołę zawodową;
- 8 osób uzyskało średnie wykształcenie;
- 5 osób uzyskało wykształcenie wyższe;

z tego również:

- 14 osób podjęło zatrudnienie;
- 8 osoby uzyskały lokal socjalny;
- 9 osób wynajmuje mieszkanie
- 9 osoby zamieszkały w domu rodzinnym wspólnie z rodzicami biologicznymi.

D. Funkcjonowanie rodzinnej pieczy zastępczej

W 2017 r. podjęto następujące działania w ramach promowania i wspierania rodzicielstwa zastępczego:

- koordynatorzy oraz organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej obejmowali wsparciem 609 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których przebywało 976 małoletnich dzieci i pełnoletnich wychowanków;
- przygotowano 251 planów pomocy dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej, sporządzono 238 modyfikacji planów;
- zostało zorganizowanych 1 351 posiedzeń dotyczących okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;

- wydano 1 341 opinii dotyczących zasadności pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, które zawierały całokształt sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka oraz sytuacji rodziny dziecka;
- sporządzono 191 ocen rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka;
- organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli w 333 zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej, specjalistycznym wsparciem objętych było 300 rodzin, dzieci i pełnoletnich wychowanków;
- zaopiniowano 72 kandydatów na rodziny zastępcze pod kątem analizy ich sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej;
- wydano 112 opinii psychologicznych o predyspozycjach i motywacji osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz opinii psychologicznych dotyczących funkcjonujących już form rodzinnej pieczy zastępczej;
- do Publicznego Ośrodka Adopcyjnego zgłoszono łącznie 89 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną;
- wydano 18 opinii dotyczących potrzeby przyznania świadczeń dla rodzin zastępczych zgodnie z art. 83 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- wydano 95 opinii dotyczących potrzeby zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, zastępujących prowadzących rodzinny dom dziecka w przypadku ich nieobecności;
- złożono do właściwych Sądów 49 wniosków o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka.

Podczas realizacji powyższych zadań pracownicy Sekcji ds. Spokrewnionej i Niezawodowej Pieczy Zastępczej oraz Sekcji ds. Zawodowej Pieczy Zastępczej i Wsparcia Specjalistycznego 26 razy byli wydelegowani poza teren Miasta Szczecin

Promocja rodzicielstwa zastępczego

1. Spotkanie informacyjno-promujące pieczę zastępczą, ze szczególnym uwzględnieniem procedury opiniowania kandydatów oraz wsparcia powstałych form rodzinnej pieczy zastępczej – Uniwersytet Szczeciński Instytut Pedagogiki, dla studentów III roku.
2. Konferencja prasowa promująca ideę rodzicielstwa zastępczego. Przedstawiono dane dotyczące pieczy zastępczej na terenie Szczecina oraz potrzeb w zakresie pozyskiwania nowych rodzin zastępczych. Swoimi doświadczeniami podzielili się rodzice zastępczy.
3. Festyn, impreza plenerowa – promocja idei rodzicielstwa zastępczego oraz Integracji środowiska opiekunów zastępczych.
4. Promocja rodzicielstwa zastępczego w szczecińskich mediach – Masze Miasto, Kurier24, Radio Szczecin.

Działania wspierające skierowane do osób prowadzących formy pieczy zastępczej i dzieci umieszczonych w tych formach

1. Zapewnienie wypoczynku letniego oprócz pomocy finansowej dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej:
 - Kowary;
 - Łukęcin;
 - Chłapowo;
 - Jastrzębia Góra.

- Łącznie z kolonii letnich skorzystało **132** dzieci, w tym 6 dzieci skorzystało z wypoczynku letniego dwukrotnie.
2. We współpracy z Fundacją Wspierania Mowy i Komunikacji HALO, w ramach projektu HALO! MAM GŁOS! **8** dzieci w rodzinnych form pieczy zastępczej wzięło udział w cyklu 12 zajęć w Inkubatorze Kultury. Zajęcia były skierowane do dzieci z problemami komunikacji o podłożu lekowym, z nieśmiałością, jękających się. Zajęcia były oparte na programie edukacyjno-terapeutycznym, prowadzone poprzez: dogoterapię, ruch rozwijający Weroniki Sherborne, artterapię, terapię logopedyczną, psychoedukację, relaksację, socjoterapię.
 3. „Bajkowi Globtroterzy” projekt realizowany przez Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie – **15** dzieci z rodzinnych form pieczy zastępczej.
 4. Zabawa Mikołajkowa dla dzieci z rodzinnych form pieczy zastępczej. Udział wzięło **261** dzieci w wieku od 3 do 10 lat. Dodatkowo dla **8** dzieci z niepełnosprawnością ruchową przygotowano warsztaty pieczenia pierników.
 5. W ramach pomocy rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu jak co roku zorganizowano spotkanie mające na celu wymianę doświadczeń oraz poinformowanie o zmianach i planowanych działaniach w zakresie realizowania zadań wynikających z pieczy zastępczej. W siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie odbyły się dwa spotkania o podobnej tematyce:
 - dla rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego;
 - dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka i rodzin zastępczych zawodowych.

Zapewnienie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej

1. Dwie edycje szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz dwie edycje szkolenia rozszerzonego dla kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i prowadzących rodzinne domy dziecka.
Szkolenia prowadzone były zgodnie z programem szkoleniowym „OdNowa”.
Łącznie na szkolenia zostały skierowane **53** osoby, szkolenie ukończyły **52** osoby:
 - luty 2017 r. – szkolenie dla kandydatów na zawodowe formy rodzinnej pieczy zastępczej – 11 osób;
 - marzec 2017 r. – szkolenie dla rodzin zastępczych niezawodowych utworzonych przez Sąd na czas trwania postępowania, do czasu ukończenia szkolenia oraz kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze – 15 osób;
 - wrzesień 2017 – szkolenie dla rodzin zastępczych – moduł podstawowy dla rodzin zastępczych niezawodowych – 14 osób;
 - grudzień 2017 r. – szkolenie dla kandydatów na zawodowe formy rodzinnej pieczy zastępczej – 13 osób.
2. W lutym 2017 r. zakończyły się szkolenia dla rodzin zastępczych niezawodowych oraz kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze, które rozpoczęły się we wrześniu 2016 r.
Szkolenie ukończyło **26** osób.
3. Skierowano kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze na szkolenie do Fundacji MAM DOM – 2 osoby.
4. Skierowano na szkolenie dla rodzin zastępczych niezawodowych do Ośrodka Adopcyjnego Stowarzyszenia Rodzin Katolickich w Szczecinie – 3 osoby.

Szkolenia dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka

1. Cykl szkoleń w formie warsztatów celem zapewnienia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
Łączna liczba uczestników **63** osoby:
 - „Jak utrzymać równowagę. Dzieci biologiczne w kontekście pieczy zastępczej”;
 - „Zasady i normy jako filar poczucia bezpieczeństwa”;
 - „Więzi dziecka zastępczego”;
 - „Mój wpływ na przyszłość dziecka w pieczy zastępczej”;
 - „Zarządzanie czasem w pieczy zastępczej”.
2. Spotkania grupy wsparcia z możliwością indywidualnych konsultacji dla zawodowych opiekunów zastępczych – 6 spotkań.
3. Szkolenie „Wychowanie dziecka z FAS/FASD – aspekty praktyczne” zorganizowane przez Zachodniopomorską Fundację Pomocy Rodzinie „Tęcza Serc” – 9 opiekunów zastępczych.
4. W ramach indywidualnych potrzeb rodzin wydano skierowania na szkolenia i warsztaty: Szkoła dla Rodziców, Bunt nastolatka, warsztaty w Centrum Psychologiczno-Pedagogicznym.
5. „Wspieram, wymagam, towarzyszę – szkolenie dla praktyków usamodzielnienia” - szkolenie zorganizowane przy współpracy z Fundacją Robinson Crusoe dla opiekunów usamodzielnienia i kandydatów do pełnienia tej funkcji.
W szkoleniu wzięło udział 15 osób.

E. Projekt „Aktywna integracja w Szczecinie” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach RPO WZ 2014-2020.

Ww. program jest adresowany do młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej będącej w wieku 15-18 lat. Celem głównym projektu jest wyrównanie szans społecznych i edukacyjnych. Zaplanowane działania dla ww. grupy to:

- warsztaty integracyjno-edukacyjne doskonalące umiejętności społeczne;
- wyjazdy socjoterapeutyczne;
- zajęcia kompensacyjne w celu poprawy wyników w nauce, podniesienia poziomu wiedzy z zakresu przedmiotów szkolnych.

F. Zdiagnozowane potrzeby na podstawie art. 182 ust 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Realizacja zadań ustawowych i wynikających z przyjętego Uchwałą Rady Miasta Nr XV/360/16 z dnia 26.01. 2016 Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Szczecinie na lata 2016 - 2018 wymagać będzie :

- utrzymania możliwości zwiększania liczby niezawodowych i zawodowych form rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Szczecina;
- stabilizacji zatrudnienia i dostosowania liczby pracowników Działu Pieczy Zastępczej do standardów ustawowych i zwiększenia liczby specjalistów adekwatnie do przekształceń w obszarze pieczy zastępczej w Szczecinie;
- poprawie warunków lokalowych Działu Pieczy Zastępczej MOPR w Szczecin;

- intensyfikacji działań wspierających rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze dla ograniczania napływu dzieci do pieczy zastępczej;
- zwiększania liczby lokali docelowych i miejsc w mieszkaniach chronionych oferowanych osobom usamodzielnianym po okresie ich dorastania i usamodzielnienia w pieczy zastępczej w Szczecinie.

1.3. Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Realizując działania skierowane do osób niepełnosprawnych w 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie wydatkował łącznie **6 384 577,19 zł**, z czego:

- a) ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – **4 671 882,12 zł** w tym:
- na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych - 3 950 659,32 zł;
 - na realizację programu „Aktywny samorząd” 669 810,45 zł;
 - na obsługę, promocję i ewaluację programu „Aktywny Samorząd” – 51 412,35 zł;
- b) ze środków budżetu Miasta – **1 712 695,07 zł**, w tym:
- dofinansowanie 10% kosztów funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej – 239 940,00 zł;
 - przewozy osób niepełnosprawnych – 1 461 131,60 zł;
 - prowadzenie Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego i Ortopedycznego – 11 623,47 zł.

A. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, w ramach ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.

Realizacją tego zadania w ramach zadań powiatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie zajmuje się Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym.

Środki pochodzą z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – w 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie dysponował budżetem w wysokości **3 950 983,00 zł**, z czego wykorzystana została kwota **3 950 659,32 zł**.

Tabela Nr 49 Dofinansowanie w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych z podziałem na rodzaje dofinansowania, liczbę osób i kwotę, w 2016 r. i w 2017 r.

Dofinansowanie:		ROK 2016		ROK 2017	
		liczba osób	kwota udzielonej pomocy w zł	liczba osób	kwota udzielonej pomocy w zł
turnusy rehabilitacyjne	dzieci	121	226 729,00	94	192 218,43
	osoby dorosłe	0	0	18	36 355,00
	ogółem	121	226 729,00	112	228 573,43
likwidacja barier architektonicznych,	dzieci	9	74 520,11	10	109 617,99
	osoby dorosłe	47	203 549,38	58	171 725,81

technicznych i w komunikowaniu się	ogółem	56	278 069,49	68	281 343,80
zakup sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	dzieci	120	201 536,36	128	234 100,86
	osoby dorosłe	923	990 509,00	781	936 759,14
	sprzęt rehabilitacyjny dla organizacji	2	4 469,40	0	0
	ogółem	1 045	1 196 514,76	909	1 170 860,00
<u>organizacja sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych</u> ⁷	dzieci	3 imprezy dla 240 dzieci	24 186,78	3 imprezy dla 221 dzieci	19 758,00
	osoby dorosłe	26 imprezy dla 2 597 osób	72 739,57	28 imprez dla 2 812 osób	84 664,09
	ogółem	29 imprez 2 837 osób	96 926,35	31 imprez, 3 033 osoby	104 422,09
tłumacz języka migowego		1	6 000,00	2	6 000,00
warsztaty terapii zajęciowej	prowadzony przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Szczecinie	85	2 159 460 środki PFRON; 239 940 środki Miasta	85	2 159 460,00 środki PFRON; 239 940,00 środki Miasta
	prowadzony przez Stowarzyszenie Pomocy w Rozwoju Społecznym i Zawodowym Osób Niepełnosprawnych	50		50	
	łącznie	135		135	

B. Obsługa komunikacyjna osób niepełnosprawnych

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Sekcja Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych dysponowała 16 samochodami dostosowanymi do przewozu osób na wózkach inwalidzkich. Kursy były planowane na 15 samochodów, jeden samochód jest traktowany jako zastępczy, na wypadek awarii/przeglądu/napraw.

Tabela Nr 50 Liczba osób przewiezionych w 2016 r. i w 2017 r. przez Sekcję Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych

Liczba osób przewiezionych		2016 r.	2017 r.	
		53 743	51 763	
w tym:	dzieci do szkół	22 550	21 574	
	w tym:	w Szczecinie	15 608	14 772
		do Polic	6 942	6 802
	przewozy abonamentowe	20 747	20 665	
	zlecenie na telefon	2 016	1 945	
	opiekunowie przewożonych osób niepełnosprawnych	8 430	7 579	

⁷ Dofinansowanie przyznaje się organizacjom pozarządowym prowadzącym statutową działalność na rzecz osób niepełnosprawnych

Obsługa realizowana była w celu zaspokojenia potrzeb komunikacyjnych niepełnosprawnym mieszkańcom Szczecina, którzy nie są w stanie korzystać z komunikacji miejskiej, zgodnie z Uchwałą Nr XXII/580/08 Rady Miasta Szczecin z dnia 19 maja 2008 r. w sprawie zasad świadczenia usług przewozowych dla osób niepełnosprawnych oraz pobierania opłat za te usługi w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie. W strukturze Działu Pomocy Osobom Niepełnosprawnym funkcjonuje Sekcja Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych.

Usługi przewozowe osób niepełnosprawnych świadczone są na terenie Miasta Szczecin, a w uzasadnionych przypadkach również poza jego obszarem.

Do korzystania z usług przewozowych uprawnione są osoby niepełnosprawne zameldowane na terenie Miasta Szczecin, posiadające ważne orzeczenie o niepełnosprawności, ze względu na rodzaj niepełnosprawności nie mogące korzystać z przewozów wykonywanych pojazdami komunikacji miejskiej:

- a) poruszające się na wózkach inwalidzkich;
- b) ze zdiagnozowanym autyzmem;
- c) niewidome bez opiekuna.

Usługi przewozowe są odpłatne, wysokość opłat określona jest w przytoczonej powyżej Uchwale.

Do bezpłatnych przewozów uprawnione są osoby:

- a) dzieci i młodzież niepełnosprawna realizująca obowiązek szkolny, dowożona do i z placówek oświatowych najbliższych ich miejscu zamieszkania;
- b) opiekunowie towarzyszący osobom niepełnosprawnym, w przypadku, gdy osoba niepełnosprawna wymaga, zgodnie z orzeczeniem, opieki innej osoby;

Prezydent Miasta Szczecin może zwolnić z opłat za przewozy osoby niepełnosprawne, dowożone na zorganizowane lub współorganizowane przez Urząd Miasta Szczecin imprezy miejskie oraz uroczystości religijne.

Tabela Nr 51 Dane dotyczące funkcjonowania SOKON w latach 2015, 2016, 2017

l.p	Rodzaj danych	2015 r.	2016 r.	2017 r.
1.	Liczba pojazdów	17	17	16
2.	Budżet na rok w zł	1 563 966	1 465 545	1 493 495
3.	Budżet po uzupełnieniach w zł	1 622045	1 496280	1 493 495
4.	Budżet zrealizowany w zł	wyk. 1 313004,06 + sam. 298 000,00 = 1 611004,06	1 331243,31 + sam. 157000,00 = 1 488 243,31	1 304 831,83 +sam. 156 299,77 = 1 461 131,60
5.	Liczba przewiezionych osób	51460 osób	53 743 osoby	51 763 osoby
6.	Wpływy za przewozy w zł	92472	103 241	101 657,51
7.	Cena za 1 litr paliwa /zł	4,89 – 4,20	3,70 – 4,71	4,06-4,74
8.	Łączny przebieg aut /km	486 610km	471 427km	458 718 km
9.	Łączne zużycie paliwa /l	51638	50074	48 890
10.	Zużycie paliwa na 100km	10,61	10,62	10,65

C. Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Ortopedycznego

Wypożyczalnia prowadzona jest ze środków budżetu Miasta. W 2017 roku na jej prowadzenie przewidziana została kwota 11 640,00 zł, a wydatkowano 11 623,47 zł.

Pomocą objęte były wszystkie osoby zgłaszające się do wypożyczalni, bez względu na fakt posiadania lub nieposiadania orzeczenia o niepełnosprawności.

W 2017 roku zawartych zostało 111 umów użyczenia sprzętu. Z tej liczby 2 osoby zrezygnowały z realizacji umów bez wypożyczenia sprzętu. Spośród 109 zawartych i zrealizowanych umów kilka dotyczyło wypożyczenia dwóch lub trzech sprzętów. Łącznie wypożyczono 121 sprzęty.

Tabela Nr 52 Rodzaje i ilość wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego w latach 2016 i 2017

Wypożyczony sprzęt		2016 r.	2017 r.
umowy zawarte		114	111
umowy zrealizowane.		112	109
wypożyczone sprzęty		122	121
w tym:	łóżka	59	71
	wózki	7	8
	balkoniki	9	7
	ambony	21	18
	ssak do odsysania śliny	5	4
	koncentrator tlenu	3	2
	krzeselko sanitarno- toaletowe	2	2
	wózek toaletowy	2	1
	kule łokciowe	1	0
	stolik przyłóżkowy	5	5
	rower rehabilitacyjny	0	1
	rotor kończyn dolnych	4	0
	rotor kończyn górnych	2	0
	rotor zespolony	0	0
	podnózek wewnątrzwannowy	0	0
	krzeselko kąpielowe	2	0
	siedzisko wannowe obrotowe	0	0
	PUR	0	0
	pionizator	0	0
	kule pachowe	0	0
trójnóg / czwóróg	0	0	
nakładka na wc	0	0	
rower trzykołowy (otrzymany jako darowizna)	0	2	
Razem		122 szt.	121 szt.

D. „Aktywny Samorząd”

Zarząd PFRON podjął uchwałę, że edycja programu z 2017 roku będzie realizowana do dnia 15 kwietnia 2018 roku.

Środki finansowe PFRON na realizację programu są przekazywane w dwóch transzach. W przypadku jeżeli zostaną zrealizowane wszystkie wnioski z Modułu II, a nadal pozostaną niewykorzystane w tym obszarze środki finansowe, możliwym jest za zgodą Oddziału Funduszu przesunięcie wnioskowanej kwoty do Modułu I

Z otrzymanej na realizację programu kwoty **1 350 331,34 zł**, na 31.12.2017 r. wydatkowano kwotę **721 222,80 zł**.

Poniższa tabela wskazuje stan realizacji programu na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Realizacja programu

Tabela Nr 53 Realizacja programu „Aktywny Samorząd” za 2017 r.

Moduł I					
Zadania inwestycyjne: Plan finansowy – 848 806,91 zł		złożone wnioski	Wnioski bez realizacji	Umowy zawarte i zrealizowane	Wydatkowane środki w zł 372 110,54
A1	oprzyrządowanie samochodu	Dorośli -	0	2 zrealizowane 4 czekają	28 940,14
		Dzieci -	0	7 zrealizowanych 4 czekają	
B1	pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego	Dorośli –	1	27 zrealizowanych 25 czeka	212 530,40
		Dzieci -	1	2 zrealizowane 3 czekają	
C1	pomoc w zakupie wózka elektrycznego	Dorośli -	0	0	0
		Dzieci -	0	0	
C2	utrzymanie sprawności technicznej wózka elektrycznego	Dorośli -	1 rezygnacja	8 zrealizowanych 4 czekają	17 940,00
		Dzieci -		1 zrealizowany	
C3	pomoc w zakupie protez specjalistycznych	Dorośli -	1 rezygnacja 2 – brak środków	1 zrealizowane 4 czekają	76 970,00
C4	pomoc w utrzymaniu sprawności protez specjalistycznych	Dorośli -	0	2 zrealizowanych 3 3 czekają	35 730,00
Zadania bieżące					
Plan finansowy 54 086,69 zł			Wydatkowane środki – 46 470,79 zł		
A2	Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	Dorośli – 2 wnioski	1	1 umowa czeka na realizację	0,00
B2	Dofinansowanie szkoleń dot. nabytego sprzętu komputerowego	Dorośli – 2	0	2 umowy oczekują na realizację	0,00
		Dzieci - 0	0	0	

D	Pomoc w zapewnieniu opieki (przedszkola)	Dorośli - 41	0	32 zrealizowane; 9 umów czeka na realizację	46 470,79
Razem na zadania Modułu I: Plan finansowy – 902 893,60 zł		Złożono 155 wniosków	7 wniosków	Zrealizowano 89 wniosków; 59 umów czeka na realizację	Wydatkowano: 418 581,33 zł
Moduł II					
Plan finansowy - 365 023,17 zł					
pomoc w uzyskaniu wykształcenia Plan finansowy –		Złożono 208 wniosków 99 wniosków na I semestr; 109 wniosków na II semestr	Odmownie 10 wniosków	96 wniosków zrealizowano; 102 umowy czekają na realizację	wydatkowano 251 229,12
Razem Moduł I i Moduł II					
Plan finansowy: 1 267 916,77		363 wnioski	17 bez realizacji	185 zrealizowano; 161 czeka na realizację	Wydatkowano: 669 810,45 zł
Dodatkowe środki:					
Na obsługę programu – 63 395,83		wykorzystano			39 592,51
Na promocję programu – 12 679,16					7 860,60
Na ewaluację programu - 6 339,58					3 959,24
RAZEM	82 414,57 zł				51 412,35 zł
Łącznie cały program: Plan finansowy: 1 350 331,34 zł			Realizacja: 721 222,80 zł		

1.4. Obsługa zadań

A. Informatyzacja

W ramach informatyzacji, w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2017 r. realizowano zadania bieżące oraz rozbudowę i aktualizację infrastruktury informatycznej:

- 1) zakupiono i wdrożono Zintegrowany System Informatyczny Papyrus SQL firmy SoftHard, na potrzeby Działu Finansowo-Księgowego oraz Działu Kadr i Płac;
- 2) zakupiono i wdrożono oprogramowanie do zarządzania infrastrukturą IT eAuditor firmy BTC;
- 3) wdrożono kolejne wersje Systemu Informatycznego POMOST Std, przystosowanego do współpracy z Centralnym Systemem Informatycznym Zabezpieczenia Społecznego Emp@tia;
- 4) wdrożono funkcjonalność Systemu Informatycznego POMOST Std w zakresie wypłat masowych;
- 5) rozpoczęto wdrażanie połączenia Systemu Informatycznego POMOST Std z systemem Płatnik;
- 6) kontynuowano proces usuwania duplikacji i utożsamiania osób w SI POMOST Std, utożsamiania instytucji oraz usuwania duplikacji miejscowości;
- 7) zmodernizowano sprzęt komputerowy pod wymagania Zintegrowanego Systemu Informatycznego Papyrus SQL oraz pozostałe systemy informatyczne Ośrodka;
- 8) zakupiono 14 zestawów komputerowych oraz 25 drukarek laserowych sieciowych, przeznaczonych do współpracy z nowym Zintegrowanym Systemem Informatycznym Papyrus SQL oraz do zaspokojenia bieżących, kluczowych potrzeb Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
- 1) wykonywano zadania związane z utrzymaniem infrastruktury informatycznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie wraz z udzielaniem wsparcia użytkownikom.

B. Bezpieczeństwo i higiena pracy

W roku 2017 specjalista ds. BHP i PPOŻ zatrudniony w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie w ramach swoich obowiązków przeprowadził:

- szkolenia z zakresu BHP i POPŻ – przeszkolono **48** pracowników;
- kontrole wewnętrzne - **14** kontroli wszystkich obiektów będących w administracji MOPR w Szczecinie, dotyczącego stanu technicznego i sanitarnego, eksploatacji budynków i urządzeń;
- kontrole zewnętrzne - w okresie sprawozdawczym nie było;
- stan techniczny i sanitarny, eksploatacja budynków, dróg i urządzeń – wykonano roczny przegląd wykonanych pomiarów i konserwacji sprzętu ppoż w budynkach i pojazdach użytkowanych przez MOPR;
- na bieżąco są przeprowadzane badania profilaktyczne pracowników, wszyscy pracownicy posiadają ważne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy na określonych stanowiskach pracy;
- refundacja **16** na łączną kwotę **3 120** zł pracownikom poniesionych kosztów na zakup okularów korygujących wzrok podczas pracy przy obsłudze monitora ekranowego;
- pracownikom na bieżąco wydawana jest odzież i obuwie robocze oraz wypłacany ekwiwalent pieniężny za pranie, naprawę i konserwację odzieży;

- na bieżąco wykonywane były prace w ramach nadzoru nad realizacją inwestycji i remontów, napraw bieżących oraz utrzymywanie obiektów w należytym stanie technicznym;
- bieżące czynności związane z wypadkami przy pracy oraz wypadkami w drodze do i z pracy.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie spełnia wymagania prawne bhp i ochrony p. poż.

C. Kontakt z mediami

W 2017 r. działalność w zakresie kontaktów z mediami lokalnymi i ogólnopolskimi w głównej mierze obejmowała:

1. Budowanie i utrzymywanie relacji z mediami:
 - udział w nagraniach dla radia i telewizji;
 - udzielanie informacji dla prasy oraz portali internetowych;
 - prowadzenie briefingu i konferencji prasowych;
 - pozyskiwanie patronatów medialnych dla inicjatyw MOPR.
2. Monitoring mediów lokalnych i ogólnopolskich.
3. Udział w przygotowywaniu materiałów promocyjnych MOPR.
4. Udział w przygotowywaniu kampanii społecznych.
5. Współredagowanie strony internetowej MOPR w Szczecinie.

Duże znaczenie we współpracy z mediami miały bezpośrednie kontakty dotyczące bieżącej działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, przede wszystkim udzielanie odpowiedzi oraz wywiadów. W omawianym okresie odbyły się również cztery briefingi prasowe oraz dwie konferencje, których adresatami poza dziennikarzami byli również przedstawiciele innych instytucji.

Jeden z ważniejszych zadań był również monitoring mediów lokalnych i ogólnopolskich. W omawianym okresie zarchiwizowano wiele publikacji dotyczących Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie oraz szeroko pojętej pomocy społecznej.

Ponadto istotnym działaniem był udział w przygotowaniu kampanii społecznych oraz informacyjnych promujących działania ośrodka. Przede wszystkim przy okazji organizacji III Kampanii Białej Wstążki pod hasłem „Sieć przemocy” – organizowanej pod Honorowym Patronatem Prezydenta Miasta Szczecin, obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, konferencji „Senior w mieście”.

D. Sprawy organizacyjne

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie sprawami organizacyjnymi zajmuje się Dział Organizacyjny.

W 2017 r. podjęto działania w ramach:

- a) kancelarii ogólnej:
 - udzielono 1 301 odpowiedzi w formie pisemnej na zapytania podmiotów zewnętrznych (sądy, policja, prokuratura, komornicy, jednostki organizacyjne pomocy społecznej);
 - udzielono 15 odpowiedzi na pisma dotyczące opiekunów prawnych;
 - udzielono odpowiedzi na 66 pism w przedmiocie przekazania sprawy wg właściwości miejscowej bądź rzeczowej;
 - zarejestrowano 11 014 pozycje korespondencji przychodzącej;
 - zarejestrowano 5 631 pozycje w książce faktur;
 - rozniesiono 10 173 sztuk korespondencji (gońcy);
- b) sekretariatu:
 - zarejestrowano 3 286 pozycje korespondencji przychodzącej;
 - zarejestrowano 6 porozumień;
 - zarejestrowano 21 pozycje referencji;
- c) prowadzenia spraw organizacyjnych:
 - opracowano i zarejestrowano 77 Zarządzeń Dyrektora MOPR;
 - opracowano i zarejestrowano 112 upoważnień udzielonych przez Dyrektora MOPR podległym pracownikom;
 - zarejestrowano 39 pozycje upoważnień do kontroli;
 - opracowano 28 wniosków o udzielenie upoważnień przez Prezydenta Miasta Szczecin kadrze kierowniczej MOPR;
 - zarejestrowano 412 pozycje korespondencji przychodzącej;
 - zarejestrowano 192 spraw kierowanych do sądu przez komórki organizacyjne MOPR;
 - przygotowano od strony organizacyjnej(rozeznanie rynku) oraz dokonanie wyboru pozycji prasowych i książkowych na potrzeby pracowników Ośrodka;
 - przygotowano od strony organizacyjnej „VII Kampanię Białej Wstążki”, zabawę mikołajkową dla dzieci z pieczy zastępczej, Dzień Rodzicielstwa Zastępczego;
 - rozeznanie cenowe, zlecenie wykonania ulotek, plakatów znaczków, banera, balonów, koszulek, zaproszeń, materiałów reklamowych, książeczki edukacyjnej, w związku z: „Pogotowie Zimowe”, „Aktywny Samorząd”, „Niebieskie Karty”, Dzień Rodzicielstwa Zastępczego, VII Kampanią Biała Wstążka, działalnością MOPR, kalendarz Seniora;
- d) zamówień publicznych:
 - 12 umów bezgotówkowych;
 - 7 umów zawartych w wyniku postępowania w trybie przetargu nieograniczonego;
 - 141 umów zawartych w trybie określonym w art. 4 pkt 8 ustawy „Prawo zamówień publicznych” (w tym 70 umów na media);
 - 5 umów zarytych w trybie określonym w art. 4 pkt 3 lit i ustawy „Prawo zamówień publicznych”;
 - 3 umowy zawarto w trybie art. 67 ust. 1 pkt 4 ustawy „Prawo zamówień publicznych”;
 - 2 umowy zawarte w trybie art. 138 ustawy „Prawo zamówień publicznych”;
 - 2 umowy na przetwarzanie danych osobowych;
 - 1 umowa na usługę hostingu Zintegrowanego Systemu Informatycznego Papirus SQL,
- e) zabezpieczenia łączności (Internet, telefony);

- f) prowadzenia gospodarki środkami rzeczowymi oraz zabezpieczenia potrzeb materialno-technicznych (materiały biurowe);
- g) gospodarki środkami trwałymi;
- h) nadzoru nad realizacją inwestycji i remontów oraz napraw bieżących;
 - Budynek ROPR Prawobrzeże ul. Struga 10/12:
 - przegląd serwisowy,
 - konserwacja klimatyzatora w pomieszczeniu – serwerownia,
 - przegląd i konserwacja węzła cieplnego i instalacji co;
 - Budynek HOSTEL:
 - roczny przegląd stanu technicznego, instalacji gazowej, przewodów wentylacyjnych i spalinowych oraz oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - przegląd i konserwacja kotłowni gazowej i instalacji co;
 - Budynek ROPR Zachód ul. Abramowskiego 19:
 - roczny przegląd stanu technicznego budynku, instalacji gazowej, przewodów wentylacyjnych i spalinowych, oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego okna oddymiającego i instalacji ppoż. zgodnie z obowiązującymi przepisami;
 - przegląd i konserwacja kotłowni gazowej i instalacji co;
 - malowanie ścian i sufitów 8 pomieszczeniach,
 - wymiana wykładziny w 7 pomieszczeniach;
 - wyposażenie pokoju socjalnego oraz Sali do spotkań na potrzeby Działu Pomocy osobom Niepełnosprawnym;
 - wymiana paneli podłogowych w 2 pokojach,
 - Budynki ROPR Północ – ul. Strzałowska 9:
 - roczny przegląd stanu technicznego budynku, przewodów wentylacyjnych i spalinowych oraz oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego, okna oddymiającego i instalacji ppoż. zgodnie z obowiązującymi przepisami;
 - przegląd i konserwacja kotłowni na paliwo ekologiczne typu pelet i instalacji c. o.;
 - przegląd serwisowy i konserwacja klimatyzatora w pomieszczeniu serwerowni;
 - Budynek przy ul. Jagiellońskiej 62a:
 - roczny przegląd stanu technicznego budynku, sprawności wentylacji mechanicznej oraz oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego, okna oddymiającego i instalacji ppoż. zgodnie z obowiązującymi przepisami;
 - przegląd serwisowy i konserwacja klimatyzatora w pomieszczeniu serwerowni;
 - Budynek przy ul. Sikorskiego 3:
 - malowanie ścian i sufitów w pomieszczeniach na I piętrze;
 - malowanie stolarki drzwiowej wewnętrznej wraz z ościeżnicami;
 - remont pomieszczeń higieniczno-sanitarnych zlokalizowanych na III piętrze
 - przegląd serwisowy i konserwacja klimatyzatora ściennego w pomieszczeniu serwerowni;
 - przegląd i konserwacja windy;
 - Pomieszczenia Działu Instytucji Pomocy Społecznej ul. Królowej Jadwigi 45B/U3.
 - przegląd i konserwacja platformy przychodowej;
 - Pomieszczenia Działu Pieczy Zastępczej ul. Słowackiego 13
 - przegląd i konserwacja kotłowni olejowej/gazowej i instalacji c.o.;
 - Pomieszczenia przy ul. Pocztowej 16
 - zakup i montaż wykładziny dywanowej;
 - wymiana drzwi wejściowych;
 - przeprowadzka Sekcji ds. windy kacji należności z ul. Sikorskiego 3;

- Schronisko dla bezdomnych – ul. Hryniewieckiego 9:
 - wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku, oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego, instalacji ppoż. zgodnie z obowiązującymi przepisami;
 - przegląd i konserwacja węzła ciepłego i instalacji c. o. i c.c.w;
 - wymiana drzwi wewnętrznych ppoż;
- Mieszkanie chronione – ul. Kolska 3:
 - wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku, instalacji gazowej, przewodów wentylacyjnych i spalinowych oraz przegląd i czyszczenie kotła gazowego;
- Mieszkanie chronione - ul. Piastów 16:
 - prace remontowo-adaptacyjne w trzech połączonych lokalach mieszkalnych;
 - częściowe wyposażenie lokali mieszkalnych;
- Senior + ul. Królowej Jadwigi 45A i 45C.
 - przegląd serwisowy i konserwacja klimatyzatorów w lokalach;
 - przegląd i konserwacja platformy przychodowej;
 - zmiana lokalizacji jednostek zewnętrznych (agregatorów) wraz z dostosowaniem wewnętrznej instalacji klimatyzacyjnej;
- Klub Seniora – ul. Sławomira 9a:
 - malowanie ścian i sufitów we wszystkich pomieszczeniach;
- Rodzinny Dom Dziecka – ul. Mączna 16:
 - wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku;
 - usunięcie wywrotów 4 drzew;
- Rodzinny Dom Dziecka – ul. Woj. Polskiego 95:
 - wykonanie rocznego przeglądu stanu technicznego budynku;
 - wykonanie audytu energetycznego budynku;
 - opracowanie dokumentacji projektowej zmiany sposobu użytkowania obiektu na potrzeby stworzenia „Centrum do spraw Seniora”;
 - modernizacja instalacji alarmowej;
 - wykonanie cięć sanitarnych i technicznych dwóch dębów.
- i) ubezpieczenia mienia:
 - ubezpieczenie mienia MOPR i doubezpieczenie środków trwałych i sprzętu elektronicznego;
 - przygotowano dane do podatku od nieruchomości na 25 lokale będące w gestii MOPR;
 - zgłoszono 13 szkód (zalania, kradzieże) do ubezpieczyciela;
 - zgłoszono do ubezpieczyciela 4 kolizje pojazdów MOPR w tym SOKON;
- j) składnicy akt:
 - przyjęto do składnicy akt 2 301 teczek dokumentacji;
 - wypożyczono 72 pozycje dokumentacji ze składnicy akt;
 - wybrakowano i przekazano na makulaturę 1 706 teczek dokumentacji niearchiwalnej (100 mb, 5 010 kg);
- k) innych:
 - zamówienia 300 sztuk pieczętek;
 - zlecono zakup druków:
 - komplet – 45 960 szt.;
 - pakiety – 7 200 szt.;
 - bloczki (druki na papierze samokopiującym) – 50 szt.;
 - bloczki (druki na papierze sztywnym) – 200 szt.;

- bloczki jednostronne – 300 szt..

E. Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej

W 2017 r.:

- przygotowano szkolenia, organizowano doszkalcenie pracowników ośrodka i innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i organizacji pozarządowych. Odbyło się 79 formy doszkalcenia, w których uczestniczyło łącznie **1 694** osoby w tym:
 - zewnętrzne szkolenia, konferencje, seminaria: **68 form / 508 uczestników**;
 - wewnętrzne szkolenia, konferencje: **11 form / 1 186 uczestników**, w tym 894 pracowników MOPR w Szczecinie oraz 292 przedstawicieli innych jednostek;
- organizacja i wnioskowanie o kształcenie ustawiczne dla pracowników MOPR dofinansowane z Krajowego Funduszu Szkoleniowego z Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinie – 11 pracowników:
 - zamówienia publiczne – 1 osoba;
 - administrator bezpieczeństwa informacji (ABI) Inspektor ochrony danych (IODo) – 2 osoby;
 - rachunkowość budżetowa – 2 osoby;
 - mediacje – 1 osoba;
 - kadry i płace – 5 osób.

F. Praktyki studenckie

Zorganizowano praktyki studenckie w komórkach organizacyjnych MOPR dla **41** osób:

- przygotowanie porozumień z uczelniami – 4 porozumienia;
- przygotowanie niezbędnej dokumentacji;
- opracowano harmonogram praktyk;
- monitorowano przebieg praktyk.

1.5. Zatrudnienie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2017 r. realizował zadania statutowe w ramach:

- budżetu MOPR w Szczecinie – **323,50 etatów**;
- budżetu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – **25 etatów**;
- budżetu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Hostel – **3,5 etatu**;
- budżetu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Koordynator Lokalny – **4 etaty**;
- budżetu Miasta Szczecin - Sekcja Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych – **18 etatów**;
- budżetu Wspierania Rodziny – **27 etatów** z tego wynagrodzenie częściowo finansowane w ramach Projektu Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2017 „Asystent Rodziny”;
- budżetu Systemu Pieczy Zastępczej – **21 etatów** z tego wynagrodzenie częściowo finansowane w ramach Projektu Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2016 „Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej”;
- budżetu "Aktywny Samorząd" – **2,5 etatu**.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. w MOPR w Szczecinie zatrudnienie wynosiło: **422 osób, 424,50 etatów**.

Tabela Nr 54 Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie		liczba osób	
Dyrektor	1	1	
Zastępca Dyrektora	2	3	
pracownicy socjalni ogółem (suma wierszy: 4,5,6,7,11)	3	201	
w tym:	starszy specjalista pracy socjalnej	4	26
	specjalista pracy socjalnej	5	50
	starszy pracownik socjalny	6	66
	pracownik socjalny	7	58
	w tym: w rejonach opiekuńczych	8	133
główny specjalista (suma wierszy 10.11)	9	9	
w tym:	główny specjalista	10	8
	będący pracownikiem socjalnym	11	1
pozostali pracownicy (psycholodzy, pedagodzy, terapeuci, pracownicy realizacji świadczeń, kierowcy SOKON, pracownicy księgowości, administracji, konserwatorzy)	12	208	
Ogółem (suma wierszy 1,2,4,5,6,7,9,12)		422	

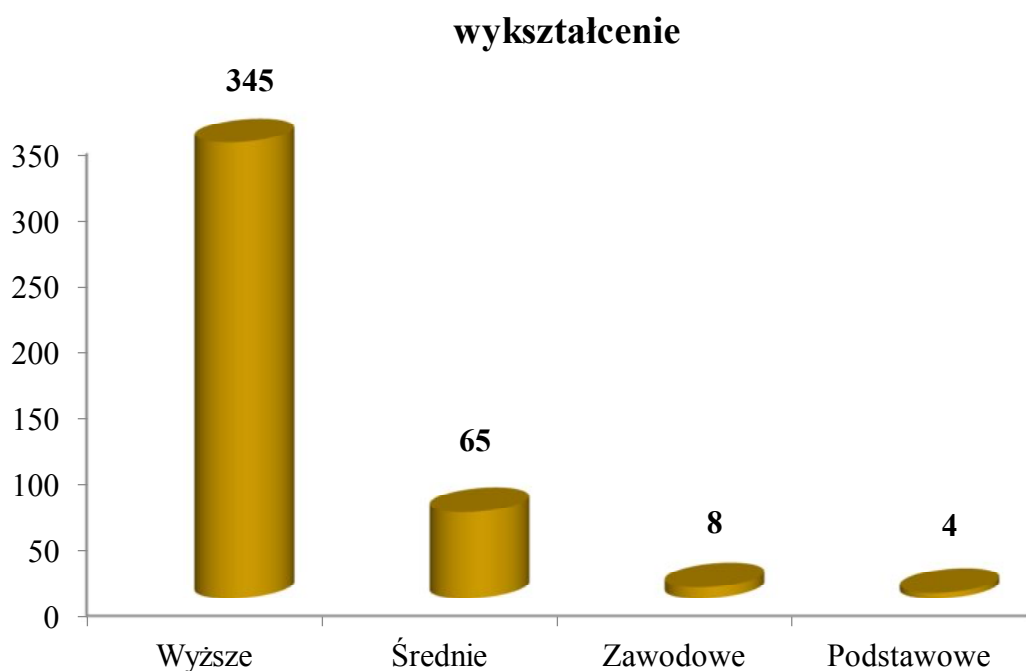
W MOPR w Szczecinie zatrudnionych było **54** mężczyzn co stanowi 12,80% ogólnej liczby pracowników i **368** kobiet (87,20% ogółem zatrudnionych).

Najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające kwalifikacje pracownika socjalnego. W 2017 r. na tym stanowisku zatrudnionych było **201** osób tj. 47,63% ogólnej liczby zatrudnionych, z czego **133** pracujących bezpośrednio z klientami w ich środowisku. Pozostali wykonywali czynności związane z realizacją świadczeń pomocy społecznej.

Tabela Nr 55 Wykształcenie osób zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2017 r.

wykształcenie		liczba osób	% w stosunku do ogólnej liczby zatrudnionych
Wyższe	1	345	81,75%
w tym:	wyższe magisterskie	238	56,40%
	wyższe licencjackie	107	25,36%
Średnie	4	65	15,40%
Zawodowe	5	8	1,90%
Podstawowe	6	4	0,95%
Ogółem (suma wierszy 1,4,5,6)		422	100%

Rysunek Nr 7 Wykształcenie osób zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2017 r.

Najliczniejszą grupę pracowników zatrudnionych w 2017 r. w MOPR w Szczecinie stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, co wynika z wymagań szczególnych dotyczących kwalifikacji osób zatrudnionych na poszczególnych stanowiskach m.in. pracownicy socjalni, psychologowie, terapeuci, specjaliści pracy z rodziną, asystenci rodziny, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej. Osoby z wykształceniem średnim, to w większości kierownicy

Sekcji Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych, pracownicy administracyjni, pracownicy posiadający wykształcenie podstawowe to robotnicy gospodarczy.

W 2017 roku została zawarta następująca ilość **umów zleceń**:

1) w MOPR **38** umów zleceń polegających na:

- wypożyczeniu sprzętu rehabilitacyjno-ortopedycznego w Dziale Pomocy Osobom Niepełnosprawnym;
- przeprowadzeniu szkoleń dla rodzin zastępczych niezawodowych ustanowionych przez sąd, które nie zostały przeszkolone oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej;
- przeprowadzeniu szkolenia pod tytułem „Gdy ciepło domu rodzinnego czasami przypomina tempo ognia piekielnego – rzecz o przemocy” w ramach prowadzonej edycji szkoleniowej dla rodzin zastępczych niezawodowych ustanowionych przez sąd, które nie zostały przeszkolone oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej;
- koordynowaniu projektu „Złość nie jest zła” – czyli jak radzić sobie w negatywnymi emocjami;
- w ramach programu „Złość nie jest zła - czyli jak radzić sobie z negatywnymi emocjami” przeprowadzeniu spotkań w grupach uczestników spotkań wg niżej wymienionych modułów tematycznych:
 - spotkania dla dzieci 6-9 lat w ramach modułu "Trening wielostronnej interwencji do pracy z dziećmi z zachowaniami agresywnymi w wieku wczesnoszkolnym";
 - spotkania dla dzieci 10-14 lat w ramach modułu "Trening wielostronnej interwencji do pracy z dziećmi i młodzieżą agresywną";
 - warsztaty dla rodziców dzieci w okresie dorastania 13-19 lat w ramach modułu "Bunt nastolatka - jak sobie radzić";
 - prowadzenie warsztatów dla kobiet doznających przemocy domowej w ramach modułu "Grupa rozwoju osobistego dla osób doznających przemocy w rodzinie";
- pełnieniu dyżurów w punkcie konsultacyjnym MOPR;
- obsługa techniczna spotkania pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w dniu 24.11.2017 r. w siedzibie Teatru Współczesnego w Szczecinie przy ul. Wały Chrobrego 3;
- przeprowadzenie szkolenia z zakresu pracy z trudnym klientem, pozyskiwania pełnych i wiarygodnych informacji oraz sposobu ich dokumentowania i gromadzenie – dla pracowników MOPR,

2) wykonywanie czynności określonych w ofercie realizacji zadania publicznego pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+ w ramach zadania współfinansowanego ze środków Wojewody Zachodniopomorskiego w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020,

3) zapewnienie oprawy mikołajkowej podczas spotkania wigilijnego dla uczestników zajęć w Dziennym Domu Senior+ w Szczecinie.

W 2017 roku zostały zawarte w MOPR **5** umów o dzieło tj.

- przygotowanie wykładu autorskiego i wygłoszenia wykładu w ramach VIII Kampanii „Biała Wstążka” w szczecinie „W sieci przemocy” na temat „Guru dla każdego. Grupy psychomanipulacyjne w sieci – aktualne zagrożenia”;
- przygotowanie wykładu autorskiego i wygłoszenie dwóch wykładów autorskich pn. „Senior w świecie książek”;

- przygotowanie wykładu autorskiego pn „prawo dla seniorów” – 2 wykłady;
- przygotowanie wykładu autorskiego pn „Senior w świecie mody”.

W 2017 roku na podstawie zawartych umów z Powiatowym Urzędem Pracy w Szczecinie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie zorganizował dla **13** osób zatrudnienie w ramach robót publicznych.

W 2017 roku 14 pracowników wykonujących obowiązki służbowe na stanowiskach urzędniczych, w tym kierowniczych złożyło ślubowanie, natomiast 7 pracowników samorządowych MOPR w Szczecinie zakończyło z pozytywnym wynikiem służbę przygotowawczą.

Prace społecznie użyteczne

Gmina Miasto Szczecin poprzez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie organizowała w 2017 r. **88** miejsc pracy w ramach prac społecznie użytecznych. Prace te były skierowane dla osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz osób, z którymi zawarto kontrakt socjalny, objętych indywidualnym programem usamodzielniania, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania Powiatowego Urzędu Pracy.

Prace społecznie użyteczne organizowane były w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz mieszkańców Szczecina.

W poniższej tabeli ujęto podmioty, w których organizowane były prace społecznie w 2017 r.

Tabela Nr 56 Wykaz jednostek, liczba miejsc i zadania wykonywane przez osoby skierowane do pracy w ramach prac społecznie użytecznych w 2017 r.

Nazwa instytucji	Ilość miejsc	Zadania
Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej ul. Wieniawskiego 5 71-142 Szczecin	14	pomoc kierowcy, prace magazynowe, gospodarcze, ogrodnicze i porządkowe, pomoc w kuchni, prace remontowo-budowlane, portiernia, praca na zmywaku
Stowarzyszenie Feniks ul. Zamknięta 5 71-831 Szczecin	10	prace porządkowe, drobne prace remontowo- naprawcze
Stowarzyszenie "SOS dla Rodziny" ul. Energetyków 10 70-656 Szczecin	4	prace ogólnobudowlane, prace porządkowe
Polski Komitet Pomocy Społecznej ul. Jagiellońska 18/2 70-362 Szczecin	15	prace porządkowe, prace pomocowe
Zachodniopomorski Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych "Powrót z U"	1	prace porządkowe

ul. Klonowica 1a/1 71-241 Szczecin		
Zachodniopomorski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża Aleja Wojska Polskiego 63 70-476 Szczecin	4	prace porządkowe oraz drobne prace remontowo-naprawcze, pomoc w magazynie pomocy doraźnej i punkcie socjalnym dla osób bezdolnych
Dom Pomocy Społecznej "Dom Kombatanta i Pioniera Ziemi Szczecińskiej" ul. Romera 21-29 71-246 Szczecin	2	prace gospodarcze i porządkowe
Dom Pomocy Społecznej "Dom Kombatanta" ul. Krucza 17 71-747 Szczecin	13	utrzymanie porządku wokół DPS, pielęgnacja ogrodu, porządkowanie pomieszczeń gospodarczych, prace pomocnicze przy zagospodarowaniu pokoi mieszkalnych
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie ul. Sikorskiego 3 70-323 Szczecin	7	prace gospodarcze
Szczecińskie Centrum Świadczeń ul. Kadłubka 12 71-521 Szczecin	5	drobne prace biurowe, drobne prace naprawcze
Stowarzyszenie MONAR – Poradnia Profilaktyczno- Konsultacyjna w Szczecinie ul. Małkowskiego 9/2 70-305 Szczecin	1	prace gospodarcze
Szczecińskie Stowarzyszenie „Złoty Wiek” ul. Potulicka 40 70-234 Szczecin	10	prace gospodarcze
Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Tartaczna 14 70-893 Szczecin	1	prace porządkowo-gospodarcze
Stowarzyszenie „Kamera” Aleja Wojska Polskiego 69 70-476 Szczecin	1	drobne prace remontowo-budowlane
Ogółem	88	x

2. REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW

2.1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie realizując Uchwałę Nr XXV/610/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 20 grudnia 2016 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok”, podjął niżej wymienione działania.

I cel główny:

„Zapewnienie ciągłości i zwiększenie dostępności osobom z problemem alkoholowym do korzystania z oferty profesjonalnych działań pomocowych, redukcja szkód wywołanych spożyciem alkoholu”.

Cele szczegółowe:

1. *„Kontynuowanie zatrudnienia pracowników realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy”:*
 - liczba środowisk objętych wsparciem pracowników zatrudnionych w ramach GPPiRPAoPN – 1 504, w tym:
 - liczba osób dorosłych – 2 079;
 - liczba dzieci – 1 008;
 - liczba konsultacji – 6 200;
 - liczba interwencji – 515;
 - liczba rodzin usamodzielnionych – 710.
2. *„Ocena stanu zdrowia dziecka pod kątem zabezpieczenia podczas interwencji w środowisku”*
 - liczba ocen stanu zdrowia dziecka podczas interwencji – 33;
 - liczba dzieci objętych oceną stanu zdrowia podczas interwencji – 31.
3. *„Zapewnienie schronienia dla osób i rodzin z dziećmi, w szczególności ofiar przemocy domowej”:*
 - liczba osób korzystających ze schronienia – 46;
 - liczba osób objętych indywidualnym programem pomocowym – 15.
4. *„Utrzymanie pogotowi rodzinnych funkcjonujących w Szczecinie”:*
 - liczba pogotowi rodzinnych na terenie Szczecina – 14;
 - liczba dzieci objętych opieką – 127.
- 5.1. *„Prowadzenie punktów konsultacyjnych ds. uzależnień i przemocy w rodzinie przez pracowników MOPR”:*
 - liczba osób korzystających z interdyscyplinarnej pomocy – 1 431;
 - liczba udzielonych porad – 1 431.
- 5.2. *„Szkolenie dotyczące zjawiska przemocy domowej i uzależnień”*
 - liczba osób przeszkolonych – 133.

5.3. „Funkcjonowanie interdyscyplinarnego zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie”:

- liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego - - 5;
- liczba grup roboczych – 1 684;
- liczba posiedzeń grup roboczych – 2 420;
- liczba zgłoszonych „Niebieskich Kart” - 1 569;
- liczba spraw prowadzonych przez grupy robocze – 1 684;
- liczba osób objętych wsparciem – 4 002;
- liczba zamkniętych „Niebieskich Kart” - 993.

5.4. „Realizacja programu „Złość nie jest zła – czyli jak sobie radzić z negatywnymi emocjami” w Punkcie Konsultacyjnym przez pracowników MOPR”:

- dwie edycje programu
 - **I grupa** rozwoju osobistego dla osób doznających przemocy w rodzinie, 6-9 lat – liczba osób - **22**;
 - **II grupa** rozwoju osobistego dla osób doznających przemocy w rodzinie. 10-14 lat – liczba osób – **27**;
 - **III grupa** – program edukacyjno-profilaktyczny- warsztaty dla kobiet doznających przemocy w rodzinie – 24 kobiety;
 - **IV grupa** – warsztaty dla rodziców „Bunt nastolatka – jak sobie radzić”, program edukacyjno-profilaktyczny dla rodziców dzieci w okresie dorastania – liczba osób 30.

5.5. „Kontynuacja zatrudnienia koordynatorów lokalnych w MOPR”

5.6. „Zaangażowanie Gminy Miasto Szczecin w kampanię społeczną pt. „Bała Wstążka”:

W 2017 r. VIII edycja Kampanii Społecznej „Biała wstążka” odbyła się pod hasłem:

„W sieci przemocy”

- kampania odbyła się w dniach od 25 listopada do 6 grudnia;
- inauguracja Kampanii miała miejsce w dniu 23 listopada konferencją skierowaną do przedstawicieli placówek ochrony zdrowia, oświaty, wymiaru sprawiedliwości, kurateli sądowych, policji, prokuratury oraz osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy – w konferencji udział wzięło 185 osób;
- 28 listopada w kinie Pionier 1907 dla uczniów szczecińskich szkół ponadgimnazjalnych odbyła się projekcja filmu „Sala Samobójców” w reżyserii Jana Komasy, po projekcji odbyła się dyskusja uczniów z ekspertami na temat przeciwdziałania zjawisku przemocy, uczestniczyło 82 osób;
- w czasie trwania Kampanii wprowadzono dodatkowe dyżury prawników, terapeutów, psychologów, policjantów, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie przy al. Papieża Jana Pawła II 42 i w filiach terenowych;
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie przygotował również plakaty-kalendarze informujące o działaniach w trakcie Kampanii, oraz zawierające dane kontaktowe do instytucji, które udzielają pomocy osobom doznającym przemocy, a także pracują z osobami stosującymi przemoc.
- patronat honorowy nad kampanią objął Prezydent Miasta Szczecin;
- patronat medialny objęli: TVP Szczecin, Kurier Szczeciński, Radio Plus;
- partnerami kampanii byli: Komenda Miejska Policji w Szczecinie, kino „Pionier 1907”, Techno Park Pomerania.

II cel główny Programu:

„Prowadzenie działalności profilaktycznej i informacyjnej na rzecz mieszkańców Miasta Szczecin w zakresie problemu uzależnienia i nadużywania substancji psychoaktywnych”.

Cel szczegółowy

„Organizacja wypoczynku letniego z elementami profilaktyki uzależnień, terapii wspomagających rozwój dziecka dla dzieci z rodzin objętych pomocą MOPR”

W 2017 roku MOPR w Szczecinie zakwalifikował **585** dzieci w wieku 7-17 rok życia, na kolonie letnie, których organizatorami były organizacje pozarządowe wyłonione w drodze otwartego konkursu ogłoszonego przez Urząd Miasta Szczecin na wypoczynek letni z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci rodzin objętych wsparciem MOPR, w tym przebywających w środowisku pieczy zastępczej.

Organizatorzy:

- Polskie Towarzystwo Krajoznawcze – 255 miejsc;
- TPD Zachodniopomorski Oddział Regionalny – 240 miejsc;
- „Caritas” Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej – 9 miejsc;

Podczas tegorocznej Akcji „Lato - 2017 r.” w 11 turnusach wzięło udział **576** dzieci.

Analiza ankiet „Informacje zwrotne o uczestniku kolonii”

Wzorem ubiegłego roku wśród wychowawców zostały przeprowadzone ankiety „*Informacje zwrotne o uczestniku kolonii*”, służące zidentyfikowaniu najczęściej pojawiających się problemów. Uzyskane odpowiedzi miały pomóc pracownikowi socjalnemu w podjęciu

bardziej efektywnej pracy z dzieckiem i jego rodziną, tak by każde dziecko prawidłowo funkcjonowało w rodzinie i społeczeństwie.

Pytania dotyczyły m.in. stopnia przygotowania dziecka do wyjazdu, zgłoszenia w karcie kolonijnej wszystkich problemów zdrowotnych, relacji dziecka z otoczeniem oraz problemów wychowawczych, jakie sprawiało dziecko podczas trwania turnusu.

Z uwagi, że jeden z organizatorów jeszcze nie zwrócił ankiet, dane dotyczą tylko 7 turnusów zorganizowanych przez Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej i TPD.

Kolejny rok funkcjonowania ankiet wykazał, że ich wprowadzenie przełożyło się w pozytywny sposób na stopień przygotowania dzieci do wyjazdu na letni wypoczynek.

Zarówno zebrany materiał, jak rozmowy z organizatorami kolonii wskazują, iż:

- dzieci posiadały podstawowe rzeczy osobiste oraz higieny osobistej – 100 %;
- dzieci, które posiadały podstawowe Rzeczy osobiste – 98,76 %;
- rodzice, które posiadały podstawowe rzeczy – 98,78 %.

Powyższe wskaźniki świadczą o dużej skuteczności pracy z rodziną prowadzonej przez asystentów rodziny, pracowników socjalnych oraz innych pracowników MOPR, zaangażowanych w relację zadania.

Problemy, które najczęściej występowały w trakcie organizacji wypoczynku letniego w 2017 roku

1. Związane z rekrutacją uczestników

Z roku na rok widoczne jest malejące zainteresowanie rodzin objętych wsparciem MOPR koloniami. Ze względu na fakt, iż rodzice zmieniali decyzję o wysłaniu dziecka na turnus, rekrutacja była prowadzona przez okres trzech miesięcy.

2. Rezygnacja z turnusu w dniu wyjazdu

W efekcie nieodpowiedzialnej postawy rodziców, którzy nie zgłosili pracownikom MOPR, że dziecko nie będzie uczestniczyć w turnusie, na zbiórkę nie stawilo się łącznie 13 dzieci (3,98%).

3. Podczas trwania turnusów

Prawie Wszyscy Organizatorzy kolonii zgłaszali problemy w sferze wychowawczej.

Uczestnicy:

- stosowali przemoc fizyczną, psychiczną i słowną;
- używali wulgaryzmów, także w stosunku do kadry;
- nie radzili sobie z emocjami, przejawiali silną agresję;
- znęcali się nad młodszymi dziećmi;
- oddalali się od grupy
- spożywali alkohol;
- palili papierowy
- byli aroganccy i lekceważący wobec kadry pedagogicznej;
- notorycznie łamali regulaminy;
- przejawiali zachowania zagrażające sobie i innym.

Znalazło to odzwierciedlenie w analizie danych dotyczących relacji dziecka z otoczeniem tj:

- trudności w nawiązaniu kontaktu z rówieśnikami – 4-49%;
- stosowanie przemocy wobec rówieśników – 12,54%;

- problemy wychowawcze – 21,71%.

Brak rzetelnej informacji w karcie kwalifikacyjnej o sytuacji zdrowotnej dziecka (8 przypadków) w szczególności dotyczy:

- leczenia psychiatrycznego;
- konieczności podawania leków;
- zaburzeń zachowania;
- zespołu zaburzeń koncentracji uwagi (ADD);
- ADHD;
- Pobytu w szpitalu psychiatrycznym po próbie samobójczej.

4. Opuszczenie kolonii przed zakończeniem turnusu (tabela poniżej)

Tabela Nr 57 Opuszczenia kolonii przed zakończeniem turnusu w 2017 r.

Kryterium	Liczba dzieci	%	Powód	Liczba dzieci
Dzieci opuszczające kolonię przed zakończeniem turnusu	12	1,67%	wydalenie	2
			tęsknota za rodzicami	3
			problemy zdrowotne	3
			sprawy rodzinne	2
			brak samodzielności dziecka	1
			Inne plany rodziny	1
Kryterium	Liczba dzieci	%	Powód	Liczba dzieci
Dzieci odesłane z powodu problemów wychowawczych	2	0,61%	łamanie regulaminu, przemoc fizyczna i psychiczna, agresja wobec innych kolonistów i kadry, nieposłuszeństwo, przeklinanie	1
			ADHD	1

Wyjazdy sprawdzające organizację wypoczynku letniego

W trakcie trwania wypoczynku letniego pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie wspólnie z pracownikami Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin odwiedzali dzieci w miejscu wypoczynku sprawdzając warunki pobytu, weryfikując założenia przedstawione przez organizatorów w ofertach konkursowych.

Sprawdzono warunki w następujących miejscach:

1. Jastrzębia Góra OK. RELAKS i OK. ANMAR – polskie Towarzystwo Krajoznawcze.
2. Łukęcin – Zachodniopomorski Oddział TPD.
3. Zieloniewo – Caritas Archidiecezji Szczecińsko – Kamieńskiej.

We wszystkich przypadkach warunki, w jakich dzieci spędzały wypoczynek letni były dobre, nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w tym zakresie.

2.2. „Szkoła dla Rodziców”

„Szkoła dla Rodziców” to program napisany i realizowany przez asystentów rodzin zatrudnionych w Rejonowych Ośrodku Pomocy Rodzinie, realizujących zadania w ramach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, skierowany do rodzin objętych pomocą w formie asystentury rodzinnej.

Program jest jednym z bardziej skutecznych form pracy asystentów rodzin z rodzinami niewydolnymi wychowawczo.

Głównym jego celem było podwyższenie kompetencji wychowawczych rodziców oraz poprawa relacji pomiędzy rodzicami a dziećmi.

Program był realizowany pod jednym wspólnym tytułem ”Szkoła dla Rodziców”, każdy Rejonowy Ośrodek realizował go we własnym zakresie i pod własnym wewnętrznym tytułem:

Bezpośrednim celem programu było nabycie przez uczestników warsztatów umiejętności wychowawczych:

- aktywne, wspierające słuchanie;
- nawiązanie efektywnej współpracy z dzieckiem;
- modyfikowanie niepożądanych zachowań dziecka bez stosowania przemocy;
- wyrażania oczekiwań i ograniczeń, tak by były przez dziecko respektowane;
- rozpoznawanie, wyrażanie i akceptowanie uczuć;
- radzenie sobie z „trudnymi” uczuciami;
- rozwój pozytywnego i realistycznego obrazu siebie, swoich możliwości i zdolności, wzrost zaufania do siebie samego;
- mądre wspieranie procesu usamodzielniania się dziecka.

Wyznaczono również cele długofalowe:

- uświadomienie rodzicom, że skuteczność wychowania w znacznym stopniu zależy od osoby wychowującej – aby zmienić dziecko, należy zacząć od siebie;
- ukazanie prawdy, że skuteczne wychowanie nie może mieć miejsca, jeśli wychowujący nie opiera się na jasnych i czytelnych wartościach, które sam posiada i realizuje;
- pogłębienie samoświadomości i refleksji na temat skuteczności określonych metod wychowawczych, ułatwienie zakwestionowania niektórych funkcjonujących stereotypów i mitów w zakresie wychowania;
- umacnianie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez naprawę i ochronę już istniejących więzi emocjonalnych, budowanie klimatu zaspokajającego potrzeby miłości, bezpieczeństwa i akceptacji.

1. Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Północ

„Moje dziecko mnie nie słucha”

Działaniami objęto rodziny z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą.

Program był realizowany w dwóch edycjach.

W czasie trwania zajęć z rodzicami, zapewniono opiekę dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, realizowaną w ramach zajęć Klubu dziecięcego Słoneczko. Były to zajęcia edukacyjne, sportowe z elementami zabawy.

W programie uczestniczyło **10** osób dorosłych i **19** dzieci.

2. Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Prawobrzeże

„Szkoła dla Rodziców”

Zajęcia miały charakter warsztatów, przy aktywnym udziale uczestników. Program był realizowany w dwóch edycjach.

Bezpośrednim celem programy było nabycie przez uczestników umiejętności wychowawczych. Wyznaczone zostały również cele długofalowe.

Program ukończyło **8** osób.

3. Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Śródmieście

„Szkoła dla Rodziców”

Zajęcia miały charakter warsztatów, przy aktywnym udziale uczestników.

Program był realizowany w trzech edycjach.

Bezpośrednim celem programy było nabycie przez uczestników umiejętności wychowawczych.

W czasie uczestniczenia rodziców w warsztatach, dzieci miały zapewnioną opiekę przez asystentów rodzin.

Program ukończyło **30** osób i **39** dzieci.

4. Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie Zachód

„Szkoła dla Rodziców”

Zajęcia miały charakter warsztatów, przy aktywnym udziale uczestników.

Ośrodek zorganizował jedną edycję warsztatów .

Bezpośrednim celem programy było nabycie przez uczestników umiejętności wychowawczych.

W czasie uczestniczenia rodziców w warsztatach, dzieci miały zapewnioną opiekę przez asystentów rodzin.

Program ukończyło **6** osób.

Łącznie w programie uczestniczyły **54** osób dorosłych i **58** dzieci.

2.3. Program korekcyjno-edukacyjny z osobami stosującymi przemoc

Twórcy tego programu wyszli z przekonania, że praca z osobami stosującymi przemoc powinna koncentrować się na poszukiwaniu rozwiązań, które będą pomocne do zmiany zachowań przemocowych na nie-przemocowe. Centralną filozofią programu jest założenie, że zachowanie przemocowe samo w sobie nie jest celem. Sprawca chce coś osiągnąć stosując przemoc. Dlatego też podczas spotkań grupowych koncentrowano się na kształtowaniu umiejętności realizowania celów klientów zgodnych z przyjętymi normami społeczno – kulturowymi poprzez zachowania bez przemocy. Temu też służyły pierwsze dwie sesje, gdzie dochodziło do wyznaczenia kierunków pracy oraz wzajemnej akceptacji celu jaki uczestnicy chcą osiągnąć poprzez uczestnictwo w programie. Dzięki temu możliwe było nawiązanie współpracy i ostatecznie wspólne wypracowanie dobrych rozwiązań. Dzięki oddaniu inicjatywy w ręce klientów sprawiamy, że stają się oni ekspertami od własnego życia i mogą wziąć odpowiedzialność za zmiany, których chcą dokonywać. W ujęciu psychologicznym jest to najkorzystniejsza sytuacja, jeśli chodzi o możliwość dokonywania modyfikacji zachowań. Biorąc pod uwagę problematykę przemocy w rodzinie, prowadzenie analizy i tworzenie strategii obejmowało w tym programie takie obszary jak: funkcjonowanie poznawcze, funkcjonowanie emocjonalne, poczucie własnej wartości oraz relacje z otoczeniem.

W programie oddziaływania korekcyjne oparte są na wzmacnianiu zachowań i postaw pozytywnych w miejsce negatywnych.

Program został opracowany zgodnie z wytycznymi do tworzenia modelowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc. Jedna edycja obejmowała 60 godzin spotkań grupowych oraz konsultacji indywidualnych według potrzeb uczestników.

CELE PROGRAMU:

1. Zaprzestanie stosowania przemocy przez uczestników programu.
2. Uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań wobec najbliższych im osób.
3. Nauka umiejętnego rozwiązywania konfliktów bez użycia agresji i nabycie zdolności konstruktywnego wyrażania uczuć.
4. Promocja pozytywnych postaw oraz poczucia odpowiedzialności za własne czyny.
5. Kształtowanie pozytywnych postaw rodzicielskich i umiejętności wychowawczych.

FORMY ODDZIAŁYWAŃ:

1. Spotkania indywidualne, podczas których następuje poznanie struktury rodziny, dotychczasowego życia uczestnika oraz wstępne ustalenie celu pracy. Poszukiwanie zasobów pozwalających na zaprzestanie stosowania przemocy przez osobę ją stosującą.
2. Spotkania grupowe:
 - edukacja dotycząca przemocy – czym jest, jakie są jej formy;
 - praca nad zmianą zachowań i postaw;
 - kształtowanie nowych umiejętności radzenia sobie z emocjami, stresem, wyrażaniem uczuć w sposób konstruktywny i bez używania przemocy;
 - nauka umiejętności komunikacji bez przemocy.
3. Formy pracy:
 - mini wykłady;
 - warsztaty – kształcenie konkretnych zachowań;
 - analizowanie zachowań i wydobywanie zasobów pozwalających na zachowania bez przemocy;
 - zadania domowe – praca nad wprowadzaniem zmian w codziennym funkcjonowaniu.

Uczestnikami programu mogą być:

- 1) osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, które zostały zobowiązane przez sąd do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym;
1. osoby stosujące przemoc w rodzinie, które zostały „skierowane” przez kuratorów, dzielnicowych czy terapeutów;
2. osoby, które w innych okolicznościach zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym;
3. osoby stosujące przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii uzależnień od alkoholu lub narkotyków – w tym przypadku oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii.

Uczestnicy podpisują kontrakt, który stanowi załącznik do niniejszego programu.

Prowadzący program na bieżąco monitorują zmiany, a po jego zakończeniu dokonają ewaluacji zmian jakie zaszły w zachowaniach uczestników.

Program był realizowany w dwóch edycjach:

I edycja:

Realizowana była w okresie od 16.03.2017 r. do 31.05.2017 r.

- do programu zakwalifikowano **20** osób (mężczyzn);
- do programu przystąpiło **16** osób (mężczyzn);
- program ukończyło **12** osób;

Zajęcia miały na celu uzyskanie przez uczestników wiedzy i umiejętności na temat sposobów konstruktywnego radzenia sobie z agresją, powstrzymywaniem się od jej eskalacji prowadzącej do przemocy, co spowodowało problemy w związkach, w relacjach rodzinnych, społecznych i w efekcie dla większości z uczestników, skutki i konsekwencje prawne.

W czasie zajęć uczestnicy mieli możliwość uzyskania wglądu w nierozpoznany dotychczas obszar własnych zasobów oraz wiedzy i praktycznych umiejętności na temat sposobów osiągania celów, realizacji potrzeb w inny niż dotychczas sposób niż poprzez stosowanie przemocy.

Celem zajęć było :

- uzyskanie większej świadomości, wiedzy i możliwości w zakresie praktycznych sposobów dialogu i porozumiewania się poza przemocą;
- poszerzenie perspektyw dotyczących innego, prospołecznego funkcjonowania i zachowań poza przemocą;
- szukanie sposobów i modelowanie zachowań prospołecznych, charakteryzujących się poszanowaniem praw partnera, w tym prawa do godności, szacunku, bezpieczeństwa innych osób;
- uświadomienie i przyjęcie odpowiedzialności za dotychczasowe zachowania;
- pokazywanie korzyści i pozytywnych stron wynikających ze zmiany zachowań charakteryzujących się przemocą na zachowania poza przemocą;
- kształtowanie postaw i zachowań mających na celu stawianie granic i kontrolę zachowań charakteryzujących się przemocą na zachowania poza przemocą.

II edycja:

Realizowana była w okresie od wrzesień – grudzień 2017 r.:

- do programu zakwalifikowano **14** osób (mężczyzn);
- do programu przystąpiło **13** osób (mężczyzn);

- program ukończyło **9** osób;

Zajęcia miały na celu uzyskanie przez uczestników wiedzy i umiejętności na temat sposobów konstruktywnego radzenia sobie z agresją, powstrzymywaniem się od jej eskalacji prowadzącej do przemocy, co spowodowało problemy w związkach, w relacjach rodzinnych, społecznych i w efekcie dla większości z uczestników, skutki i konsekwencje prawne.

W czasie zajęć uczestnicy mieli możliwość uzyskania wglądu w nierozpoznany dotychczas obszar własnych zasobów oraz wiedzy i praktycznych umiejętności na temat sposobów osiągania celów, realizacji potrzeb w inny niż dotychczas sposób niż poprzez stosowanie przemocy.

Celem zajęć było :

- uzyskanie większej świadomości, wiedzy i możliwości w zakresie praktycznych sposobów dialogu i porozumiewania się poza przemocą;
- poszerzenie perspektyw dotyczących innego, prospołecznego funkcjonowania i zachowań poza przemocą;
- szukanie sposobów i modelowanie zachowań prospołecznych, charakteryzujących się poszanowaniem praw partnera, w tym prawa do godności, szacunku, bezpieczeństwa innych osób;
- uświadomienie i przyjęcie odpowiedzialności za dotychczasowe zachowania;
- pokazywanie korzyści i pozytywnych stron wynikających ze zmiany zachowań charakteryzujących się przemocą na zachowania poza przemocą;
- kształtowanie postaw i zachowań mających na celu stawianie granic i kontrolę zachowań charakteryzujących się przemocą na zachowania poza przemocą.

Łącznie dwie edycje:

- do programu zakwalifikowano – **34** osoby;
- do programu przystąpiło – **29** osób;
- program ukończyło – **21** osób.

2.4. Pogłębiony program dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Program został stworzony przez pracowników Działu Interwencji Kryzysowe, którzy wyszli z przekonania, że pogłębiony program dla osób stosujących przemoc powinien być pewnego rodzaju kontynuacją Programu korekcyjno-edukacyjnego i w dalszym ciągu koncentrować się na poszukiwaniu rozwiązań, które będą pomocne do zmiany zachowań przemocowych na nieprzemocowe. Stosując centralną filozofię programu podstawowego, że zachowanie przemocowe samo w sobie nie jest celem, a sprawca chce coś osiągnąć stosując przemoc, program został poszerzony o elementy pracy na procesie oraz pracy na pogłębianiu umiejętności rozpoznawania potrzeb oraz budowania celów i ich realizowania. Korzystając z doświadczeń z programu podstawowego (oraz filozofii Podejścia Skoncentrowanego na rozwiązaniach) inicjatywa co do treści programu na spotkaniach oraz inicjatywa za dokonywanie zmian jest w rękach klientów. Oddanie inicjatywy w ręce klientów powoduje, że stają się oni ekspertami od własnego życia i mogą wziąć odpowiedzialność za zmiany, których chcą dokonywać. Dlatego też w dużej mierze program ten opierał się na procesie polegającym na pracy na treściach wnoszonych na spotkania grupowe przez uczestników i poszerzaniu ich spojrzenia poprzez elementy treningu umiejętności związanych z wnoszonymi potrzebami.

CELE PROGRAMU:

1. Wzmocnienie umiejętności zastępowania zachowań przemocowych zachowaniami nieprzemocowymi.
2. Praca nad umiejętnościami rozpoznawania potrzeb własnych i osób najbliższych.
3. Kontynuowanie - nauka umiejętnego rozwiązywania konfliktów bez użycia agresji oraz praca pogłębiona nad kontrolowaniem i konstruktywnym wyrażaniem emocji.
4. Praca nad pogłębianiem zmian postaw wobec siebie i innych oraz brania odpowiedzialności za własne czyny i decyzje.
5. Pogłębiona praca nad kształtowaniem pozytywnych postaw rodzicielskich i umiejętności wychowawczych.

FORMY ODDZIAŁYWAŃ:

1. Spotkania indywidualne, podczas których następuje rozpoznanie dotychczasowych sukcesów osoby stosującej przemoc oraz nakreślenie dalszych planów pracy w grupie.
2. Spotkania grupowe.
 - praca nad potrzebami i treściami wnoszonymi przez uczestników;
 - pogłębiona praca nad zmianą postaw i umiejętności radzenia sobie z zachowaniami przemocowymi;
 - pogłębiona praca nad umiejętnościami konstruktywnego wyrażania emocji;
 - pogłębiona praca nad umiejętnościami komunikacji bez przemocy.
3. Formy pracy:
 - mini wykłady;
 - warsztaty - kształcenie konkretnych zachowań;
 - analizowanie zachowań i wydobywanie zasobów pozwalających na zachowania bez przemocy;
 - „zadania domowe” – praca nad wprowadzaniem zmian w codziennym funkcjonowaniu.

Uczestnikami programu mogły być:

- 1) osoby, które ukończyły program podstawowy;
- 2) osoby, które wyrażają dalszą chęć pracy nad swoimi postawami;

- 3) osoby, które według osób ze służb pracujących z nimi uważają, że kontynuacja programu przyniesie jeszcze lepsze efekty funkcjonowania w życiu klienta.

REALIZACJA PROGRAMU

Program realizowany był w okresie od 15.05.2017r. do 31.07.2017r. Do pogłębionego programu w roku 2017 zostało zakwalifikowanych ogólnie **15** osób w tym 14 mężczyzn i 1 kobieta.

Do programu przystąpiło **13** osób – 12 mężczyzn i 1 kobieta.

Program ukończyło **7** uczestników - 6 mężczyzn i 1 kobieta

W czasie zajęć uczestnicy mieli możliwość uzyskania większego wglądu w obszar własnych zasobów oraz wiedzy i praktycznych umiejętności na temat sposobów osiągania celów, realizacji potrzeb w inny niż dotychczas sposób stosując przemoc.

Celem zajęć było :

- pogłębienie świadomości, wiedzy i możliwości w zakresie praktycznych sposobów dialogu i porozumiewania się poza przemocą;
- pogłębienie i poszerzenie perspektyw dotyczących innego, prospołecznego funkcjonowania i zachowań poza przemocą;
- dalsze poszukanie sposobów i modelowanie zachowań prospołecznych, charakteryzujących się poszanowaniem praw partnera, w tym prawa do godności, szacunku, bezpieczeństwa innych osób;
- pogłębianie uświadomienia i przyjęcia odpowiedzialności za dotychczasowe zachowania;
- dokonywanie wglądu terapeutycznego w przyczynę swoich zachowań agresywnych i poszukiwanie sposobów ich zmiany;
- pogłębione kształtowanie postaw i zachowań mających na celu stawianie granic i kontrolę zachowań charakteryzujących się przemocą na zachowania poza przemocą,

Podczas ostatnich zajęć przedstawiona została uczestnikom ankieta ewaluacyjna dotycząca efektów prowadzonego programu. Uczestnicy mieli możliwość określenia stopnia przydatności programu pod względem treści, sposobu prowadzenia oraz wyrażenia swojej opinii na temat zajęć.

Osoby stosujące przemoc, poprzez udział w zajęciach miały możliwość głębszego doświadczenia własnych potrzeb oraz porównywania i obserwowania u innych uczestników grupy korzyści wynikających z udziału w zajęciach. Uczestnicy uzyskali informację, w jakim stopniu uzyskana wiedza jest dla nich pomocna oraz jakie pozytywne zmiany mogą nastąpić w relacjach partnerskich, życiu osobistym i społecznym.

Grupy miały charakter zamknięty, co oznacza, że w trakcie ich trwania nie byli przyjmowani nowi uczestnicy. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, iż osoby, które dołączają do grupy później zaburzają procesy grupowe, wpływają negatywnie na dynamikę grupy oraz na interakcję pomiędzy jej członkami i w konsekwencji nie utrzymują się w niej. Wszystko to nie wpływa korzystnie na uczestników będących w procesie zmiany. Optymalnym rozwiązaniem wydaje się być grupa, która przez pierwsze dwa spotkania formułuje się, w związku z czym dopuszczalne jest pojawianie się nowych uczestników i zamknięcie jej po tym czasie.

Treść zajęć jak i sposób prowadzenia zostały ocenione przez uczestników jako korzystne dla dokonywania zmiany swojego postępowania. Niektórzy z uczestników podczas ostatniego spotkania zastanawiali się w jaki sposób utrzymywać nowe sposoby zachowań, wzory

komunikacyjne i wiedzę, którą uzyskali na zajęciach. Zgłaszali potrzebę pogłębiania swojej wiedzy oraz utrwalania nowych wzorów zachowań.

2.5. Dzienny Dom „Senior+”

Dzięki udziałowi Gminy Miasto Szczecin w Programie wieloletnim „Senior+” na lata 2015-2020 możliwe było stworzenie przestrzeni bezpiecznej i przyjaznej dla seniorów (mieszkańców Szczecina) i utworzenie Dziennego Domu „Senior+”.

Gmina Miasto Szczecin realizowała zadanie projektowe na podstawie umowy nr 295/S4/S+/M2/2017 z dnia 06.07.2017 r. zawartej pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a Gminą Miasto Szczecin. Na realizację zadania pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior+” w Szczecinie.

Celem głównym realizacji zadania było wsparcie seniorów poprzez umożliwienie korzystania z oferty Dziennego Domu Senior+ na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej.

Uzyskane rezultaty:

1. Zapewnienie dalszego funkcjonowania przyjaznego, bezpiecznego miejsca w Szczecinie dla osób starszych, osamotnionych. Miejsca, w którym seniorzy znaleźli przyjaciół i znajomych, z którymi mogli spędzać czas wolny, dzielić się problemami, troskami i radosnymi chwilami życia.
2. Poprawa kondycji fizycznej uczestników zajęć – poprzez codzienne grupowe i indywidualne ćwiczenia fizyczne. Działania w tym zakresie wpłynęły pozytywnie na samodzielność i sprawność osób starszych.
3. Wzrost poczucia bezpieczeństwa pod względem zdrowia, poprzez codzienne prowadzenie dyskusji dot. profilaktyki zdrowia, co przyczyniło się do zwiększenia świadomości uczestników w zakresie zapobiegania chorobom. Wzrost świadomości zdrowotnej uczestników w zakresie odżywiania, różnorodności potraw wskazanych w wieku starszym – poprzez planowane zajęcia kulinarne pod nadzorem specjalistów z tej dziedziny.

Prowadzenie Dziennego Domu „Senior+” Gmina Miasto Szczecin powierzyła organizacji pozarządowej, tj. Zachodniopomorskiemu Oddziałowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża w Szczecinie – w ramach otwartego konkursu ofert przeprowadzonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Szczegółowe warunki dotyczące prowadzenia DDS+ zostały określone w umowie zawartej nr WSS-IV.1.2017.JU (CRU 0000259) z dnia 20.02.2017 r., zawartej na czas określony od dnia 01.01.2017 r. do dnia 31.12.2019 r., pomiędzy Prezydentem Miasta Szczecin a Dyrektorem ZOO PCK w Szczecinie. Natomiast podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadań współfinansowanych ze środków otrzymanych od Wojewody Zachodniopomorskiego był Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie (jednostka organizacyjna Gminy Miasto Szczecin) na podstawie udzielonych przez Prezydenta Miasta Szczecin pełnomocnictw z dnia 23.05.2017 r. i dnia 13.06.2017 r..

Działania realizowane w Placówce adresowane były do osób niepracujących w wieku 60+, wyłonionych w drodze rekrutacji.

Gmina Miasto Szczecin w ramach funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” stworzyła przestrzeń dla seniorów, w której odbywały się spotkania tematyczne, towarzyskie, warsztaty kulinarne. W Placówce była również prowadzona działalność społeczna, między innymi budowanie więzi międzypokoleniowej.

W Dziennym Domu „Senior+” seniorzy mogli spędzić co najmniej 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku. Uczestnikom zajęć codziennie zapewniony był ciepły posiłek.

W okresie od dnia 01.01.2017 r. do dnia 31.12.2017 r. uczestnicy zajęć w Dziennego Domu „Senior+” mogli korzystać w szczególności z następujących zajęć (w nawiasach podano liczbę przeprowadzonych zajęć):

- 1) zajęcia integracyjne (338);
- 2) zajęcia manualne/arteterapia (87);
- 3) zajęcia kulinarne (87);
- 4) gry, zabawy stolikowe, czytanie prasy i książek (158);
- 5) zajęcia tematyczne (39);
- 6) zajęcia z kinematografii i biblioterapii (182);
- 7) zajęcia indywidualne z psychologiem (64);
- 8) zajęcia grupowe z psychologiem (95);
- 9) zajęcia relaksacyjne/aromaterapia (228);
- 10) zajęcia organizacyjne (15);
- 11) zajęcia ruchowe/z zakresu kinezjoterapii (157);
- 12) zajęcia poza siedzibą placówki (75);
- 13) zajęcia komputerowe (28);
- 14) zajęcia z zakresu udzielania pierwszej pomocy/edukacji zdrowotnej/spotkania z pielęgniarką – (124);
- 15) zajęcia z zakresu nauki języków obcych (4);
- 16) zajęcia w kołach zainteresowań (45);
- 17) fizjoterapia (87);
- 18) muzykoterapia (4);
- 19) spotkanie ze stomatologiem (13);
- 20) trening pamięci (159);
- 21) joga/terapia ruchem/gimnastyka usprawniająca (52)
- 22) rozwiązywanie krzyżówek i łamigłówek (24).

W wyniku przeprowadzonych działań osiągnięto następujące rezultaty:

- 1) podniesienie kompetencje psychospołeczne z zakresu współżycia w grupie oraz współpracy w środowisku;
- 2) poszerzenie wiedzy na temat zdrowego stylu życia i prawidłowych nawyków żywieniowych;
- 3) podniesienie sprawność fizyczną i manualnej dzięki zajęciom plastycznym;
- 4) podniesienie kompetencje psychospołecznych z zakresu komunikacji interpersonalnej;
- 5) podniesienie poczucia własnej wartości i minimalizacja zjawiska osamotnienia;
- 6) zdobycie nowych umiejętności m.in. z zakresu używania komputera oraz nowoczesnego sprzętu audio i video;
- 7) zdobycie nowych umiejętności praktycznych z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

Zajęcia w Dziennym Domu Senior+ prowadzone były w dni powszednie (poniedziałek – piątek) w godzinach od 8:00 do 18:00 (w okresie letnim od godz. 8:00 do godz. 16:00) przez dwóch pracowników ds. koordynacji działań w DDS+, którzy pełnili także funkcję animatorów czasu wolnego oraz specjalistów z różnych dziedzin.

Pracownicy ds. koordynacji działań w DDS+ oraz specjaliści (m.in. psychoterapeuta, pielęgniarka, fizjoterapeuta):

- a) realizowali zajęcia edukacyjne, zajęcia plastyczno – techniczne, zajęcia kulturalno-oświatowe, wyjścia do placówek kultury (m.in. teatr, kino, muzeum, sale koncertowe),

- b) organizowali wydarzenia okolicznościowe: Dzień Babci i Dziadka, uroczyste spotkanie z okazji Świąt Wielkanocnych, Bożego Narodzenia oraz spotkanie Mikołajkowe,
- c) prowadzili terapię ruchową w formie zajęć grupowych i indywidualnych, prowadzili zajęcia rekreacyjno-sportowe (codzienne zajęcia z gimnastyki ogólnousprawniającej i ćwiczeń zręcznościowych),
- d) organizowali wyjścia na spacer, w celu usprawnienia i polepszenia kondycji fizycznej oraz koordynacji ruchowej seniorów,
- e) psycholog prowadził zajęcia psychoterapeutyczne. Ponadto psycholog prowadził dyżury oraz treningi kompetencji psychospołecznych dotyczące korygowania błędów w podstawowych schematach funkcjonowania rodzinnego i społecznego,
- f) realizowali usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii np. ćwiczenia gimnastyczne, gimnastyka z piłkami, ćwiczenia usprawniające na sali, ćwiczenia usprawniające przy muzyce lub zajęcia taneczne, joga. Zajęcia z zakresu aktywności ruchowej / kinezyterapii były realizowane w grupach i indywidualnie,
- g) realizowali codzienny pomiar ciśnienia krwi u seniorów oraz prowadzili dyskusje na tematy prozdrowotne,
- h) prowadzili zajęcia z zakresu udzielania pierwszej pomocy,
- i) prowadzili zajęcia kulinarne.

Ponadto w roku 2017 seniorzy uczestniczyli w codziennych zajęciach w szczególności takich jak: przygotowywanie posiłków (w tym wyrobów cukierniczych), zajęciach gimnastycznych. Organizowane były m.in.:

- a) prace w kółkach zainteresowań, m.in. muzycznym, karcianym, teatralnym, robótek ręcznych, itp.;
- b) wyjścia do placówek kultury;
- c) wykłady tematyczne;
- d) wycieczki krajoznawczo – poznawcze.

W placówce dla każdego seniora był zapewniony co najmniej 1 ciepły posiłek dziennie.

Działania realizowane przez Gminę Miasto Szczecin – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie

W związku z faktem, iż pomieszczenia Dziennego Domu „Senior+” przy ul. Kr. Jadwigi 45a i 45c w Szczecinie są wynajmowane od Szczecińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. przez jednostkę organizacyjną Gminy Miasto Szczecin – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie to ta jednostka w roku 2017 ponosiła koszty w tym zakresie (m.in. czynsz, woda, ścieki, energia elektryczna, centralne ogrzewanie). Wydatki w tym zakresie były pokrywane z dotacji oraz ze środków własnych.

Na potrzeby realizacji zadania został zatrudniony Koordynator zadania publicznego, który był odpowiedzialny w szczególności za zakupy, rozliczenia finansowo – merytoryczne, sprawozdawczość, współpracę z Zachodniopomorskim Urzędem Wojewódzkim oraz monitoring realizacji poszczególnych działań w ramach zadania publicznego.

Dla seniorów z Dziennego Domu „Senior+” Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie zorganizował w szczególności:

- 1) kostiumowy bal karnawałowy,

- 2) 3-dniowy wyjazd rekreacyjno – krajoznawczo – sportowy do Łukęcina,
- 3) konferencję z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych,
- 4) Wigilię Bożego Narodzenia,
- 5) wykłady tematyczne z zakresu przepisów prawa, mody oraz bibliotekarstwa,
- 6) koncerty chóru i zespołu muzycznego.

Na potrzeby promocji i działań informacyjnych zostały zakupione materiały promocyjno – informacyjne w szczególności: długopisy, kapelusze, chusty, plecaki, parasole, itp. Wymienione materiały promocyjno – reklamowe zostały opatrzone logo projektu oraz informacją o współfinansowaniu zadania ze środków otrzymanych od Wojewody Zachodniopomorskiego.

W przypadku seniorów mających trudności w poruszaniu się i dostarceniu do DDS+ został zapewniony transport przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie.

2.6. „Senior Klub”

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie prowadzi klub skierowany do osób starszych.

Nadrzędnym celem funkcjonowania Klubu jest integracja i aktywizacja społeczna seniorów poprzez:

- zajęcia aktywności fizycznej;
- zajęcia plastyczne;
- muzykoterapia;
- zajęcia z wykorzystaniem technik relaksacyjnych;
- ćwiczenia procesów poznawczych;
- gry i zabawy dostosowane do wieku klubowiczów.

Przed wszystkim „Senior Klub” jest miejscem spotkań, rozmów, nawiązywania kontaktów i nowych znajomości, miłego spędzania wolnego czasu.

Poza codziennym programem zajęciowym zorganizowano:

Styczeń 2017 r.:

- zajęcia tematyczne dotyczące postanowień noworocznych;
- cykl spotkań „Dzień z artystą”;
- zajęcia przygotowane i prowadzone przez studentów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego;
- cykl wykładów „Szkoła Zdrowia” pod tytułem „Miliony moich mieszkańców – rzecz o przewodzie pokarmowym”;
- obchody Dnia Babci i Dnia Dziadka;
- wspólne wyjście do kina na seans filmowy „Po prostu przyjaźń”.

Luty 2017 r.:

- warsztaty kulinarne;
- zajęcia tematyczne dotyczące profilaktyki wzroku;
- zajęcia przygotowane i prowadzone przez studentów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego;
- wykład z cyklu „Szkoła Zdrowia” pod tytułem „Vademecum Seniora. Bezpieczny Senior – czyli jak unikać zagrożeń”;
- obchody „Dnia Zakochanych”;
- wspólne wyjście do kina na seans filmowy „Sztuka kochania. Historia Michaliny Wisłockiej”;
- udział w Balu Karnawałowym w stylu lat 20-tych XX wieku „Pod Różami” – na które zaproszenie klubowicze otrzymali od Dyrektora MOPR;
- zabawa karnawałowa zorganizowana w Klubie.

Marzec 2017 r.:

- obchody Dnia Kobiet;
- zwiedzanie Centrum Dialogu „Przełomy” w Szczecinie;
- obchody Dnia Mężczyzny;
- udział w wykładzie z cyklu „Szkoła Zdrowia” pod tytułem „Znaczenie aktywności fizycznej w procesie zdrowego starzenia się”;
- spotkanie edukacyjne „Jestem świadomym konsumentem. Wiem co podpisuję”
- spacer po Jasnych Błoniach – podziwianie kwitnących krokusów;
- zajęcia plenerowe – Park Żeromskiego.

Kwiecień 2017 r.:

- zajęcia kulinarne prowadzone w klubie;

- zajęcia przygotowane i prowadzone przez studentów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego;
- Śniadanie Wielkanocne;
- wspólne wyjście do kina na seans filmowy „Mamma Mia”.

Maj 2017 r.:

- zajęcia przygotowane i prowadzone przez studentów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego;
- spacer po wałach Chrobrego;
- konsultacje z fizjoterapeutą w ramach bezpłatnych porad;
- ognisko z okazji Dnia Matki;
- udział w koncercie „Muzyka łączy pokolenia”.

Czerwiec 2017 r.:

- Dzień Dziecka;
- zajęcia przygotowane i prowadzone przez studentów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego;
- udział w prelekcjach i wystawie zwierząt egzotycznych zorganizowanej przez ZOO Team z Wrocławia;
- udział w festynie z Okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego;
- udział w wykładzie z cyklu „Szkoła Zdrowia” pod tytułem „Medyczne impresje dalekowschodnie”;
- w ramach bezpłatnych porad i szkoleń w zakresie opieki nad osobami 60+ prowadzonych przez Instytut Rozwoju Nauk o Zdrowiu i Usług Medycznych „ProLongaVita” – spotkanie i konsultacje z pielęgniarką środowiskową;
- udział w konferencji naukowej „Nowe trendy w leczeniu cukrzycy”;
- nagranie programu telewizyjnego dla TVP3 „Telewizyjny Klub Srebrnego Włosa” – wywiady z uczestnikami klubu.

Lipiec 2017 r.:

- konsultacje z dietetykiem w ramach Rządowego programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020;
- ognisko zorganizowane na polanie przy leśnictwie Głębokie.

Sierpień 2017 r.:

- wycieczka do Wolina na XXIII Festiwal Słowian i Wikingów;
- udział w Finale Regat Wielkich Żaglowców, zwierzenie żaglowców;
- zajęcia w plenerze, aktywność fizyczna na Świerzym powietrzu;
- wspólne biesiadowanie przy ognisku zorganizowanych na Miodowej polanie w Szczecinie.

Wrzesień 2017 r.:

- spotkanie edukacyjne dotyczące słuchu;
- przerwa urlopowa, podczas której wyremontowano pomieszczenia.

Październik 2017 r.:

- z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych – prelekcje przygotowane i prowadzone przez pracowników Wojewódzkiej stacji Sanitarно-Epidemiologicznej;
- udział w występie zespołu „Dwa plus dziesięć”;
- uczestniczenie w Regionalnych Obchodach Dnia Seniora;;
- czynny udział w Konferencji „Senior w Mieście” zorganizowanej przez MOPR;
- udział w Dniach Seniora zorganizowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Polski Związek Emerytów i Rencistów i Inwalidów;

Listopad 2017 r.:

- nauka piosenki jaką z okazji 5 lecia działalności Klubu napisała jedna z uczestniczek;
- obchody Ogólnopolskiego Dnia Seniora;

- Zabawa Andrzejkowa.

Grudzień 2017 r.:

- Mikołajki w Senior Klubie;
- udział w spotkaniu Wigilijnym zorganizowanym w Klubokawiarni „Pod Różami” przez MOPR;
- wykład „Prawo dla Seniora”;
- zajęcia z biblioterapii;
- obchody jubileuszu 5-lecia działalności „Senior Klub” połączone ze spotkaniem Wigilijnym, w którym udział wzięli zaproszeni goście.

Zajęcia odbywały się od poniedziałku do piątku w godzinach od 10⁰⁰ do 15⁰⁰.

W 2017 r. z zajęć z „Senior Klub” uczestniczyło **23** osób.

2.7. Warsztaty terapeutyczne

Autorski Projekt socjalny **”Bajkowy Świat Dziecka”** został napisany i przeprowadzony przez starszego asystenta rodziny Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie Zachód.

Miał na celu integrację rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny w Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie Zachód oraz uświadomienie rodzicom wartości wspólnego spędzania czasu z dziećmi. W projekcie wzięły udział trzy rodziny w tym sześcioro dzieci z opiekunem prawnym.

Zajęcia w formie trzydniowych warsztatów odbyły się w siedzibie Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie Zachód.

Warsztaty obejmowały dwa moduły:

- czytanie wraz ze słuchaniem bajek terapeutycznych;
- zajęcia z twórczości plastycznej z wykorzystaniem metody malowania dziesięcioma palcami.

W zajęciach udział wzięło 3 rodziców i 4 dzieci.

2.8. Drugie Porozumienie Programowe dla Szczecina

Na podstawie Drugiego Porozumienia Programowego dla Szczecina zawartego w dniu 8 grudnia 2014 r. pomiędzy Radnymi VII kadencji Rady Miasta Szczecin i Prezydentem Miasta Szczecin Zarządzeniem Nr 459/15 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie Drugiego Porozumienia Programowego dla Szczecina Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie został powołany liderem projektu „Senior w mieście”.

W związku z tym podjęto prace nad jego realizacją, sporządzono inwentaryzację działań podjętych w 2017 r. na rzecz seniorów oraz wytyczono plan działań na lata następnie.

Inwentaryzacja dotyczy:

- utrzymanie i rozwój placów aktywności fizycznej dla seniorów;
- „Przycisk życia” – instalowanie w domach seniorów objętych wsparciem MOPR przycisków wezwania pomocy, a także włączenie do działań w tym zakresie organizacji pozarządowych;
- rozwój zasobu mieszkań chronionych jako alternatywy do domów pomocy społecznej;
- rozwój i funkcjonowanie Dziennych Domów Pomocy Społecznej;
- rozwój i funkcjonowanie Dziennego Domu "Senior +";
- „Srebrny telefon dla Seniora";
- Posiłek dla seniora;
- Kluby Seniora i inne działania skierowane do seniorów.

2.9. Miejski Program Przeciwdziałania Bezdomności na lata 2017-2021

Na podstawie art. 17 ust. 1 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz Uchwały Nr XVI/384/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 23 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin na lata 2015-2020 pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie sporządzili dokument Miejski Program Przeciwdziałania Bezdomności na lata 2017-2021.

Prace nad dokumentem miały charakter interdyscyplinarny, brali w nich udział przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych.

Uchwałą Nr XXXIV/936/17 Rady Miasta Szczecin z dnia 17 października 2017 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Bezdomności na lata 2017-2021 przyjęto program do realizacji.

2.10. „Słowa grzecznościowe” – książeczka dla dzieci

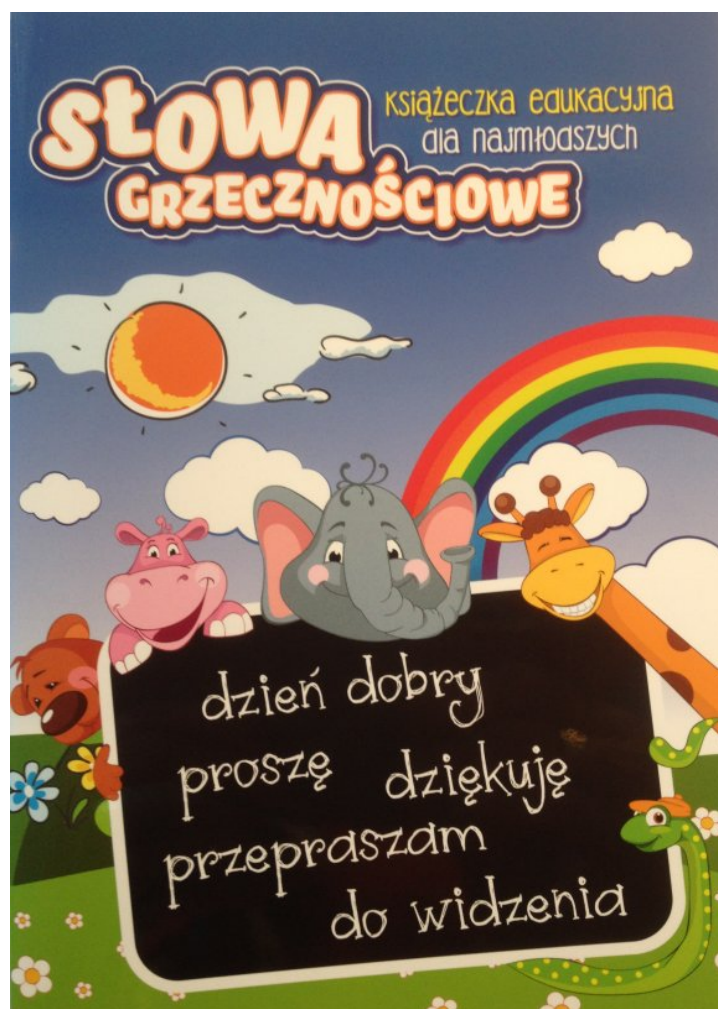
Starszy asystent rodziny Działu Pomocy Osobom Bezdomnym Bożena Makowiecka jest autorką książeczki dla najmłodszych „Słowa grzecznościowe”. Książeczka zawiera wierszyki dotyczące najważniejszych słów grzecznościowych: „dzień dobry”, „dziękuję”, „przepraszam”, „proszę”, „do widzenia”.

Na jej kartach są również miejsca na uzupełnienie przez dzieci scen przedstawiających możliwość użycia określonych zwrotów, na końcowej karcie znajduje się miejsce na wklejenie zdjęcia młodego czytelnika.

Książeczka będzie materiałem przydatnym w codziennej pracy asystenta rodziny: ma uczyć rozumienia świata – ilustrując znaczenie słów, angażować rodziców do czytania dzieciom, a co za tym idzie wzmocnienia więzi rodzinnych, porządkować wiedzę o użyciu danego słowa w zdaniu i jego zastosowaniu w komunikacji społecznej.

Wydanie książeczki przewidujemy w 2018 r.

Rysunek Nr 8 Okładka książeczki „Słowa grzecznościowe”

Rysunek Nr 9 Dwie pierwsze strony – słowo „Dzień dobry”

2.11. Konferencja „Senior w mieście”

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie był organizatorem konferencji „Senior w mieście” skierowanej do mieszkańców Szczecina powyżej 60 roku życia.

Rysunek Nr 10 Plakat dot. Konferencji „Senior w mieście”

Zagadnienia poruszane w trakcie konferencji:

1. Podsumowanie działań pn. „Senior w mieście” prowadzonych w ramach Drugiego Porozumienia dla Szczecina.
2. „Sekrety długowieczności”.
3. „Bezpieczny senior”.
4. „Senior w świecie mody”.
5. „Aktywny senior”

Pretekstem do spotkania były obchody święta seniorów. Częścią konferencji były opinie seniorów, których poproszono, by powiedzieli, jak im się żyje w naszym mieście.

2.12. „Przycisk życia”

W ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin na lata 2015-2020 Obszar II „Solidarność pokoleń, aktywizacja i wspieranie osób starszych” cel operacyjny 2 „Rozszerzenie dostępności do usług opiekuńczych i wspierających dla seniorów” utworzono całodobowy monitoring osób samotnych, przewlekle chorych „Przycisk życia”.

Celem programu jest zapewnienie bezpieczeństwa i ułatwienie wezwania pomocy w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia.

Główni odbiorcy programu to osoby starsze, wymagające opieki osoby drugiej, które mieszkają samotnie.

Program został uruchomiony pilotażowo dla grupy **50** seniorów, którzy korzystają pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w formie usług opiekuńczych. Wybór takiej grupy pozwala na dokładny monitoring funkcjonowania systemu i na bieżąco zbierania opinii na jego temat.

Dnia 29 sierpnia 2016 r. została podpisana umowa o świadczenie usług monitoringu między Gminą Miasto Szczecin – Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie a firmą MobiCare S.A., która to od października w domach wybranych osób montowała urządzenie. Urządzenie jest bardzo proste w obsłudze, pozwala szybko zlokalizować położenie osoby wzywającej pomocy oraz umożliwia kontakt z Centrum opieki.

Najważniejsze cechy urządzenia to dwukierunkowa komunikacja głosowa, która umożliwia wykonanie bezpośredniego połączenia do centrum monitoringu, wezwanie pomocy w sytuacjach kryzysowych, po wciśnięciu przycisku alarmowego wysyłany jest sygnał z prośbą o interwencję, posiada czujnik monitorujący położenie urządzenia, akcelerometr alarmuje w przypadku wykrycia odchylenia od wcześniej ustawionego zakresu lub wykrycia bezruchu.

W każdym kolejnym roku przewiduje się udział w programie kolejnych 50 osób.

Podobne urządzenia od 2015 r. posiadają mieszkańcy 23 mieszkań w Kwartale 23 przy ul. Królowej Jadwigi.

2.13. „Aktywna integracja w Szczecinie”

A. Charakterystyka projektu

Celem głównym projektu jest rozwój w okresie od 01.10.2016 do 30.09.2019 instrumentów aktywnej integracji oraz pracy socjalnej wśród 513 klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie zagrożonych wykluczeniem społecznym z tytułu ubóstwa, niepełnosprawności, trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych lub przebywania w pieczy zastępczej. Wsparciem objęte zostaną osoby w wieku 15-64 lat, mieszkające w Szczecinie wraz z osobami z otoczenia (w syt. gdy będzie to uzasadnione), które będą kwalifikowały się do jednej z poniższych grup:

1. osoby przebywające w pieczy zastępczej lub je opuszczające (200 UP – 131 K, 69M),
2. członkowie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (69 UP – 49 K, 20 M)
3. osoby korzystające ze świadczeń pomocy społ., dotknięte ubóstwem (144 UP – 70K, 74 M),
4. osoby niepełnosprawne (100UP – 50K, 50M).

Tabela Nr 58 Struktura uczestników Projektu „Aktywna integracja w Szczecinie”

	osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego, rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w rozdziale 3 pkt 11 Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020;	Ogółem	K	M
1	osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015, poz. 163, z późn. zm.);	144	70	74
2	osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą	200	131	69
3	rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015, poz. 332, z późn. zm.);	69	49	20
4	osoby z niepełnosprawnością – osoby niepełnosprawne w rozumieniu Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375, z późn. zm.);	100	50	50
RAZEM		513	300	213

W projekcie zostaną one objęte zindywidualizowaną ścieżką reintegracji obejmującą pracę socjalną oraz dopasowany do zdiagnozowanych na etapie rekrutacji deficytów zestaw

instrumentów aktywnej integracji (m.in. wyjazdy socjoterapeutyczne, wsparcie asystentów rodzin, udział w Klubie Integracji Społecznej).

Uczestnicy w ramach projektu mogą korzystać z:

- wsparcia pracowników socjalnych, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej lub asystentów rodzin;
- zajęć socjoterapeutycznych (system warsztatów wyjazdowych wspierających rozwój kompetencji społecznych);
- Klubu Integracji Społecznej - w jego ramach będą realizowane działania aktywizujące zawodowo (zakres tych działań będzie zgodny z regulaminem funkcjonującego KIS przy MOPR i obejmuje m.in. szkolenia, staże zawodowe, warsztaty z zakresu aktywnego poszukiwania pracy, pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe);
- zajęć edukacyjnych (system zajęć kompensacyjnych dla młodzieży uczącej się, celem poprawy wyników w nauce);
- treningu kompetencji i umiejętności społecznych;
- szkoleń zawodowych (przewiduje się organizację szkoleń podnoszących kompetencje i kwalifikacje dla 54 Uczestników Projektu, ich zakres tematyczny zostanie uzgodniony po zakończeniu procesu rekrutacji i diagnozy poszczególnych Uczestników Projektu);
- usług wspierających osoby niepełnosprawne (m.in. asystentów osób niepełnosprawnych).

Powyższe działania uzupełnia wsparciem towarzyszącym m.in. w postaci opieki nad osobami zależnymi, finansowaniem kosztów dojazdu i wyżywienia w trakcie udziału w projekcie.

O kompleksowym wsparciu uwzględnia się udział osób z otoczenia. W przypadku części Uczestników Projektu zakłada się zaangażowanie w proces reintegracji osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym (dzieci, współmałżonków).

Efektom realizowanych działań będzie zwiększenie kompetencji społecznych przez 513 Uczestników Projektu, nabycie kwalifikacji lub kompetencji zawodowych dzięki szkoleniom przez 54 Uczestników Projektu oraz doprowadzenie do podjęcia trwałego zatrudnienia 45 Uczestników Projektu.

Tabela Nr 59 Budżet Projektu „Aktywna integracja w Szczecinie”

ZADANIE 1. Aktywna integracja	3 591 000,00
ZADANIE 2. Zasiłki i pomoc w naturze	
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania w rodzinie zastępczej - 660 zł miesięcznie	749 250,00
Koszty pośrednie	651 037,50
Łącznie	4 991 287,50

B. Opis działań podjętych w 2017 r.

Zgodnie z złożeniami do projektu wprowadzono 135 osób (w tym 69 osób niepełnosprawnych). Działania rekrutacyjne odbywały się zgodnie z opisaniem we wniosku o dofinansowanie procedurami uwzględniającymi zasady równości płci oraz barier i ograniczeń, z jakimi spotykają się potencjalni odbiorcy projektu.

C. Uczestnicy Projektu "Aktywna integracja w Szczecinie" w 2017 r.

Tabela Nr 60 Uczestnicy Projektu „Aktywna integracja w Szczecinie” w 2017 r.

Nazwa grupy	Wartość docelowa		Wartość osiągnięta w okresie sprawozdawczym					Wartość osiągnięta od początku realizacji projektu (narastająco)
			IV kwartał 2016	I kwartał 2017	II kwartał 2017	III kwartał 2017	IV kwartał 2017	
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Kobiety	300	39	69	5	0	21	134
	Mężczyźni	213	35	10	2	0	28	75
	Ogółem	513	74	79	7	0	49	209
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	Kobiety	50	9	14	3	0	21	47
	Mężczyźni	50	9	1	2	0	28	40
	Ogółem	100	18	15	5	0	49	87

Po zawarciu kontraktów socjalnych osoby te otrzymały wsparcie w formie pracy socjalnej oraz w zależności od grupy zindywidualizowane wsparcie.

W 2017 r. kontynuowały swój udział w projekcie **osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą**. Objęte wsparciem w IV kwartale 2016 r. korzystały do końca III kwartału 2017 r. z pomocy specjalistów, z zajęć kompensacyjnych i wyjazdów socjoterapeutycznych.

Tabela Nr 61 Młodzież przebywająca w pieczy zastępczej w wieku 15-18 lat – wykaz otrzymanego wsparcia

lp	Nazwa instrumentu	Okres realizacji (data/godzina)	Miejsce udzielenia wsparcia
1	Warsztaty, konsultacje indywidualne z zakresu rozwoju kompetencji społecznych	grudzień 2016 r. – wrzesień 2017 r. (wsparcie udzielane w różnych godzinach, ustalanych z Uczestnikami Projektu indywidualnie w przypadku konsultacji)	pomieszczenia MOPR przy ul. Jana Pawła II 42; warsztaty organizowane w terenie
2	Wyjazd socjoterapeutyczny nr 1	19-21.02.2017 r.	Ośrodek Wypoczynkowy WRZOS w Łukęcinie
3	Indywidualne i grupowe zajęcia kompensacyjne	marzec - maj 2017 r. (wsparcie udzielane w różnych godzinach, ustalanych z Uczestnikami Projektu indywidualnie)	OMNIA Centrum Edukacji, al. Wojska Polskiego 63 w Szczecinie oraz Zespół Szkół nr. 1 Zdroje, ul. Młodzieży Polskiej 9 w Szczecinie
4	Wyjazd socjoterapeutyczny nr 2	gr. I - 31.07 - 07.08.2017 r.; gr. II - 09.08 - 16.08.2017 r.	Ośrodek Wczasowy BIELIK w Wiselce
5	Praca socjalna	grudzień 2016 r. – wrzesień 2017 r. (wsparcie udzielane w różnych godzinach, ustalanych z Uczestnikami Projektu indywidualnie)	Wsparcie udzielane głównie w miejscu zamieszkania Uczestnika Projektu

W ramach projektu brały również udział **osoby niepełnosprawne**. Z powodu różnych dysfunkcji fizycznych i psychicznych, które utrudniają im funkcjonowanie w społeczeństwie, otrzymywały wsparcie nakierowane przede wszystkim na rozwój kompetencji miękkich. Dzięki wyjazdom integracyjnym połączonym z działaniami edukacyjnymi, terapeutycznymi i usprawniającymi, osoby te pracowały nad motywacją, zdobywały nowe umiejętności i kompetencje niezbędne do samodzielnego funkcjonowania w przestrzeni społecznej.

Tabela Nr 62 Osoby niepełnosprawne – wykaz otrzymanego wsparcia w 2016 r. i 2017 r.

lp	Nazwa instrumentu	Okres realizacji (data/godzina)	Miejsce udzielenia wsparcia
1	Wyjazd integracyjno-psychologiczny	27-29.12.2016 r.	Ośrodek Wczasowy "Wielki Błękit" w Łukęcinie
2	Wyjazd socjoterapeutyczny nr 1	20-26.02.2017 r.	Ośrodek Wczasowy "Rzemieślnik" w Międzywodziu
3	Warsztaty z zakresu zdrowego stylu życia	10 - 11 czerwiec 2017 r.	Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy ul. Krótka 1 w Międzyzdrojach
4	Wyjazd socjoterapeutyczny nr 2	17-23.07.2017 r.	Ośrodek Wypoczynkowy Paradiso Park w Pobierowie ul. Borka 8-10
5	Wyjazd socjoterapeutyczno-edukacyjny	21.11-03.12.2017 r.	Hotel "Renusz", ul. Nadwiślańska 56 w Gdańsku
6	Wyjazd socjoterapeutyczno-edukacyjny	26.11-09.12.2017 r.	Kompleks Milenium, MOSiR w Kołobrzegu, ul. Edmunda Łopuskiego 38
7	Praca socjalna	grudzień 2016 r. – wrzesień 2017 r. (wsparcie udzielane w różnych godzinach, ustalanych z Uczestnikami Projektu indywidualnie)	Wsparcie udzielane głównie w miejscu zamieszkania Uczestnika

Ostatnią grupą, która korzystała z instrumentów aktywnej integracji w 2017 r. były **osoby z rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych**. Mając na uwadze dość specyficzne potrzeby tej grupy, w projekcie oferowane wsparcie angażowało nie tylko Uczestników, ale także i osoby z ich otoczenia (współmałżonków, partnerów, dzieci). Poprzez pracę asystentów rodzin, organizację specjalistycznych warsztatów oraz działania wyjazdowe, w ramach projektu osoby te miały możliwość podnoszenia własnym umiejętności i kompetencji w takich obszarach jak zarządzanie budżetem domowym, prawidłowe pełnienie funkcji opiekuńczo - wychowawczych, czy też właściwe dbanie o żywienie i szeroko rozumiany zdrowy styl życia.

Tabela Nr 63 Rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – wykaz otrzymanego wsparcia w 2017 r.

Lp.	Nazwa instrumentu	Okres realizacji (data/godzina)	Miejsce udzielenia wsparcia
1	Współpraca z asystentem rodziny	luty - grudzień 2017 r. (wsparcie udzielane w różnych godzinach, ustalanych z Uczestnikami Projektu indywidualnie w przypadku konsultacji)	Wsparcie udzielane głównie w miejscu zamieszkania Uczestnika Projektu
2	Wyjazd socjoterapeutyczny nr 1	17-19.03.2017 r. oraz 24-16.03.2017 r.	Hotel Baltic Plaza ul. Plażowa 1 w Kołobrzegu
3	Cykl warsztatów: a) Dlaczego mnie nie słucha? - trening interdyscyplinarny, bariery komunikacyjne w rodzinie. b) Trening ekonomiczny – planowanie budżetu. c) Wyznaczanie granic, stosowanie kar i nagród. Rozwiązywanie konfliktów w rodzinie. d) Zrozumieć dziecko. e) Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez pielęgnowanie tradycji świątecznych.	kwiecień - grudzień 2017 r.	pomieszczenia MOPR przy ul. Jana Pawła II 42 w Szczecinie
4	Wyjazd socjoterapeutyczny nr 2	gr. I 11-16.07.2017 r. gr. II 22-27.08.2017 r.	Hotel "Wodnik" ul. Nadmorska 10 w Łebie, Dom Wczasowy Albatros Medical Spa ul. Kościuszki 6 w Mielnie
5	Wyjazd integracyjno- edukacyjny	09-10.12.2017 r.	Hotel Baltic Plaza ul. Plażowa 1 w Kołobrzegu
6	Praca socjalna	luty - grudzień 2017 r. (wsparcie udzielane w różnych godzinach, ustalanych z Uczestnikami Projektu indywidualnie)	Wsparcie udzielane głównie w miejscu zamieszkania Uczestnika

W okresie sprawozdawczym prowadzono działania związane z wyłonieniem wykonawców usług aktywnej integracji. Jednocześnie rozpoczęto rekrutację kolejnych grup Uczestników Projektu, którzy będą wprowadzani do projektu w I kwartale 2018 r.

W ramach projektu zostało zaangażowanych 42 pracowników zatrudnionych na stanowiskach koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, asystentów rodzin i pracowników socjalnych, którzy w związku ze zwiększonym wymiarem obowiązków wynikających ze wsparciem na rzecz Uczestników Projektu, otrzymywali dodatki specjalne. Ww. personel został zrekrutowany z uwzględnieniem równości szans kobiet i mężczyzn. Jednocześnie został przeszkolony z zakresu polityki równościowej prowadzonej w projekcie wobec potencjalnych Uczestników Projektu.

2.14. „Kreator bezpieczeństwa”

Charakterystyka projektu

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie w roku 2016 aplikował o pozyskanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, Osi priorytetowej VII, Włączenie społeczne, Działania 7.6 Wspieranie usług społecznych w interesie ogólnym. Wniosek MOPR w Szczecinie został oceniony pozytywnie i otrzymał najwyższą kwotę dofinansowania w województwie zachodniopomorskim – 4 500 460 zł – na realizację zadania – projektu pn. „Kreator bezpieczeństwa”. Wartość całego projektu wyniesie 4 830 460 zł.

Realizacja projektu - od 1 lipca 2017 r. do 30 czerwca 2020 r. Celem głównym jest rozszerzenie dostępności usług społecznych dla 150 mieszkańców Szczecina, w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym. W ramach projektu zaplanowano:

- 1) utworzenie mieszkań chronionych dla osób w podeszłym wieku, co pozwoli na
- 2) zapewnienie całodobowej opieki w warunkach domowych;
- 3) świadczenie usług opiekuńczych u seniorów, aby zapewnić dłuższe funkcjonowanie we własnym środowisku;
- 4) rozwój pieczy zastępczej poprzez szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze;
- 5) rozwój pieczy zastępczej poprzez utworzenie nowych rodzinnych domów dziecka i pogotowi rodzinnych.

Efektem realizacji projektu będzie:

- 1) objęcie 90 nowych środowisk usługami opiekuńczymi;
- 2) utworzenie 20 nowych miejsc w mieszkaniach chronionych dla seniorów, planowane jest utworzenie 4 mieszkań;
- 3) utworzenie 4 nowych rodzinnych domów dziecka, pogotwi opiekuńczych dla 16 dzieci;
- 4) kompleksowe przeszkolenie 24 kandydatów na rodzinę zastępczą, którzy po ukończeniu przeszkolenia będą mogli utworzyć między innymi zawodowe rodziny zastępcze.

Działania Programu „Kreator Bezpieczeństwa” są spójne z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin na lata 2015-2020.

Opis działań podjętych w 2017 r.

W ubiegłym roku podjęto szereg działań mających na celu wdrożenie kluczowych działań z punktu widzenia realizowanych zadań. Z uwagi na konieczność prowadzenia postępowań mających na celu wyłonienie wykonawców usług opiekuńczych oraz prac remontowo-adaptacyjnych w mieszkaniach chronionych, dokonano istotnych modyfikacji harmonogramu. W efekcie w III i IV kwartale 2017 r. przeprowadzono prace remontowo adaptacyjne oraz częściowo dokonano zakupu wyposażenia w dwóch pierwszych mieszkaniach chronionych. Dzięki temu w I kwartale 2018 r. będzie możliwe zrekrutowanie 14 osób w wieku poprodukcyjnym, które będą korzystały z nowej infrastruktury.

W ramach zadania dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, po zakończonym procesie rekrutacji, skierowano 14 osób na szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze. Spośród nich dwie osoby zdecydowały się na założenie rodziny zawodowej, która będzie otrzymywać wsparcie w ramach projektu. Pozostali Uczestnicy zgodnie z zaplanowaną ścieżką zakończyły udział w projekcie.

3. ZIDENTYFIKOWANE POTRZEBY

Zgodnie z założeniami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w celu zwiększenia efektywności działań w kolejnych latach, zachodzi konieczność:

1. Dostosowania poziomu zatrudnienia pracowników socjalnych do wymogów wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. O pomocy społecznej.
2. Z uwagi na różnorodność problemów wprowadzenie specjalistycznych zespołów pracy socjalnej w zakresie realizacji procedury "niebieskie karty" oraz do spraw wspierania osób starszych i usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.
3. Kontynuacja działań z alimentacją i windykacją należności poprzez utworzony zespół d.s. Windykacji i wzmocnienie kadrowe sekcji alimentacji i odpłatności za dps w dziale instytucji pomocy społecznej.
4. Kontynuowania działań rozwijających spójny system pomocy rodzinie w oparciu o ścisłą współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi.
5. Doskonalenia działań w zakresie wspierania rodziny poprzez rozwój poradnictwa specjalistycznego dostosowanego do indywidualnych potrzeb.
6. Poszerzania współpracy w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców miasta.
7. Rozwijania ofert dziennych i popołudniowych form opieki nad dziećmi, zwłaszcza z rodzin korzystających ze wsparcia mopr w szczecinie, objętych indywidualnym planem pracy socjalnej.
8. Dostosowania placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego do potrzeb dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, nie wymagającej korzystania z ośrodków wsparcia.
9. Zwiększenia liczby miejsc w formach całodobowej i długoterminowej opieki nad osobami starszymi i przewlekle somatycznie chorymi.
10. Rozszerzenia czasowych form opieki całodobowej dla osób starszych i niepełnosprawnych.
11. Rozwój i doskonalenie oferty pomocy MOPR w Szczecinie w zakresie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania, dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.
12. Promowania, wsparcia i rozwoju rodzicielstwa zastępczego.
13. Rozwoju wolontariatu w zakresie wsparcia rodzin z dziećmi, osób starszych i niepełnosprawnych.
14. Rozwoju mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego dla osób starszych, niepełnosprawnych, rodzin zagrożonych bezdomnością, usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze.
15. Systematycznego podnoszenia kompetencji kadr pomocy społecznej.
16. Wdrażania nowych rozwiązań dostosowanych do indywidualnych potrzeb osób i rodzin.
17. Zintegrowania systemów informatycznych instytucji działających w obszarze polityki społecznej miasta.
18. Stabilizacji zatrudnienia i odczuwalnego wzrostu wynagrodzeń pracowników MOPR.
19. Kontynuacji działań z zakresu integracji i aktywizacji społecznej poprzez korzystanie z dostępnych zewnętrznych środków finansowych.
20. Z uwagi na braki kadrowe pozyskiwanie do pracy osób posiadających kwalifikacje pracownika socjalnego poprzez współpracę z uczelniami organizując praktyki i staże.

21. Kluczowe problemy związane z realizacją działań w 2017 r. W ramach realizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. O wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

– rotacja kadry

w roku 2017 z powodu rotacji kadry oraz problemów z pozyskaniem osób do zatrudnienia (w szczególności specjalistów) występowały trudności z ciągłością zatrudnienia na stanowiskach: koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz brak chętnych na stanowisko pedagoga. Rotacja kadry tak jak w roku ubiegłym dotyczyła osób wykonujących zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Powodowało to obciążenie osób zatrudnionych na stanowiskach organizatorów i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej dodatkowymi obowiązkami w ramach zastępstwa i sprzężenie zadań dla kierowników sekcji;

– brak wystarczającej liczby miejsc w pieczy zastępczej:

realizując „Program rozwoju pieczy zastępczej Gminy Miasto Szczecin na lata 2016-2018”:

- utworzono 5 nowych zawodowych form pieczy zastępczej;
- 4 stabilne formy – 15 miejsc;
- 1 forma interwencyjna – pogotowie rodzinne, w której w ciągu roku przebywało od 4 do 7 dzieci;
- przekształcono 2 zawodowe rodziny zastępcze w rodzinne domy dziecka, pozyskując 5 dodatkowych miejsc,

łącznie powstało 20 miejsc stabilnych w zawodowych formach pieczy zastępczej oraz 1 pogotowie rodzinne 4-7 miejsc.

W grudniu 2017 r. została podpisana umowa z rodziną, która w wyniku przekształcenia z placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego od stycznia 2018 r. pełnić będzie rolę rodzinnego domu dziecka – 9 wychowanków.

Pomimo powyższych działań brakowało w 2017 r. odpowiedniej liczby miejsc w pieczy zastępczej w stosunku do potrzeb wynikających z postanowień sądowych. Poczyniono starania o pozyskanie miejsc poza Szczecinem (łącznie umieszczono 26 dzieci w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej, w Dębnie Lubuskim 3 dzieci).

Brakuje szczególnie miejsc w docelowych formach pieczy zastępczej (placówkach socjalizacyjnych, docelowych rodzinach zastępczych) i świadczących specjalistyczną opiekę (w placówkach specjalistycznych, opiekuńczo-terapeutycznych i rodzinach specjalistycznych).

Na dzień 31 grudnia 2017 r. nie było możliwości realizacji postanowień Sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej dla 15 dzieci.

– brak odpowiedniej liczby specjalistów (etatów) wspierających zawodową pieczę zastępczą.

W związku ze wzrostem liczby dzieci umieszczonych w zawodowych formach pieczy zastępczej konieczne staje się zwiększenie liczby etatów, a co za tym idzie zatrudnienie większej liczby osób współpracujących z rodzinami zawodowymi.

Z uwagi na cykliczne zawiązywanie umów z nowymi rodzinami bardzo znaczące jest dobre przygotowanie i odpowiednia liczba specjalistów pracujących z tymi rodzinami.

Zważywszy na konieczność wzmożonego wsparcia, szczególnie w pierwszym okresie powstania nowych form oraz biorąc pod uwagę obciążenia dzieci w nich umieszczonych, ich pochodzenie z bardzo dysfunkcyjnych rodzin, wsparcie dla nowo powstających form musi być stosowne do ich potrzeb oraz o dużej częstotliwości i wysokiej jakości.

Brak dodatkowego wzmocnienia osobowego w sekcji zawodowej pieczy zastępczej uniemożliwi świadczenie wsparcia dla rodzin zawodowych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka zgodnie z ich potrzebami.

4. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH AKTÓW PRAWNYCH

1. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257);
2. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682);
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875ze zm.);
5. Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526), Ustawa dnia z dnia 10 września 2004 r. – Ratyfikacja Protokołu fakultatywnego do Konwencji o Prawach Dziecka w sprawie handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii przyjętego w Nowym Jorku dnia 25 maja 2000 r. - (Dz. U. z 2004 r. Nr 238 poz. 2389), Protokół fakultatywny do Konwencji o prawach dziecka w sprawie handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii, przyjętego w Nowym Jorku dnia 25 maja 2000 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 76 poz. 494);
6. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. 882 ze zm.);
7. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046 ze zm.);
8. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922);
9. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1868 ze zm.);
10. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017, poz. 1778 ze zm.);
11. Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1392 ze zm.);
12. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1828);
13. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 ze zm.);
14. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1836 ze zm.);
15. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.);
16. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938);
17. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783 ze zm.);
18. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390);
19. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 902 ze zm.);
20. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.);
21. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 ze zm.);
22. Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z podwyższeniem wieku emerytalnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1544);

23. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 926);
24. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 538);
25. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. Nr 63 poz. 587);
26. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61 poz. 543 ze zm.);
27. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. Nr 189 poz. 1598 ze zm.);
28. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2017 r. poz. 458);
29. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. z 2011 r. poz. 921);
30. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz.1245);
31. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń na asystenta rodziny (Dz. U. Nr 272, poz. 1608);
32. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. Nr 272, poz. 1609);
33. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720);
34. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2012 r. poz. 305);
35. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 r. poz. 954);
36. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 964 ze zm.);
37. Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020 (tj. M.P. z 2015 r. poz. 821 ze zm.);
38. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom (Dz. U. z 2016 poz. 1837);
39. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1058);
40. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1788);
41. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2016 (Dz. U. poz. 460 ze zm.);
42. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 (Dz. U. z 2017 r. poz. 458);

43. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2017 (Dz. U. z 2017 r., poz. 837);
44. Uchwała Nr XXII/440/04 Rady Miasta Szczecina z dnia 21 czerwca 2001 r. w sprawie osiedlenia w Gminie Szczecin rodzin narodowości polskiej – repatriantów z terenów azjatyckiej części byłego ZSRR;
45. Uchwała Nr XXVIII/566/04 Rady Miasta Szczecina z dnia 8 listopada 2004 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej będące w zakresie zadań własnych (zmieniona uchwałą Nr XXXVII/1123/14 z dnia 20.01.2014 r.);
46. Uchwała Nr XXXVI/676/05 Rady Miasta Szczecin z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie określenia zasad częściowego lub całkowitego zwalniania rodziców z opłat za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej zmieniona Uchwałą Nr LII/1363/10 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Miasta Szczecin Nr XXXVI/676/05 z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie określenia zasad częściowego lub całkowitego zwolnienia rodziców z opłat za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej;
47. Uchwała Nr LIV/1015/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 10 kwietnia 2006 r. w sprawie ustalenia organizacji oraz szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej działające na terenie Miasta Szczecin;
48. Uchwała Nr LIV/1016/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 10 kwietnia 2006 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (zmieniona Uchwałą Nr XI/241/15 z dnia 8 września 2016 r. Dz. U. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 3810);
49. Uchwała Nr XXII/580/08 Rady Miasta Szczecin z dnia 19 maja 2008 r. w sprawie zasad świadczenia usług przewozowych dla osób niepełnosprawnych oraz pobierania opłat za te usługi;
50. Uchwała Nr XLII/1062/09 Rady Miasta Szczecin z dnia 14 grudnia 2009 r. w sprawie ustalenia wysokości zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka oraz stawek na bieżące funkcjonowanie placówek rodzinnych w Szczecinie;
51. Uchwała Nr X/190/11 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 lipca 2011 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej, w tym do wydawania decyzji administracyjnych;
52. Uchwała Nr XIV/338/11 Rady Miasta Szczecin z dnia 19 grudnia 2011 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części odroczenia terminu płatności rozłożenia na raty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, w rodzinie zastępczej zawodowo, rodzinie zastępczej niezawodowej, rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym (Dz. Urzędowy Województwa Zachodniopomorskiego. z 2012, poz. 182);
53. Uchwała Nr XXIV/694/12 Rady Miasta Szczecin z dnia 26 listopada 2012 r. w sprawie zmian w organizacji środowiskowych domów samopomocy;
54. Uchwała Nr XXX/870/13 Rady Miasta Szczecin z dnia 27 maja 2013 r. w sprawie przyjęcia „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2020”;

55. Uchwała Nr XVI/384/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 23 lutego 2015 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miasto Szczecin na lata 2015-2020;
56. Uchwała Nr IV/22/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 13 stycznia 2015 r. w sprawie zmiany statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
57. Uchwała Nr XXV/610/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 r.”;
58. Uchwała Nr XV/360/16 z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie przyjęcia „Programu rozwoju pieczy zastępczej Gminy Miasto Szczecin na lata 2016-2018”;
59. Uchwała Nr XXIV/582/16 Rady Miasta Szczecin z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2021;
60. Uchwała Nr XXXIV/936/17 Rady Miasta Szczecin z dnia 17 października 2017 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Bezdomności na lata 2017-2021;
61. Zarządzenie Nr 418/05 Prezydenta Miasta Szczecina z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie osobom zmarłym w Gminie Miasto Szczecin, zmienione Zarządzeniem Nr 449/08 z dnia 20 października 2008 r.;
62. Zarządzenie Nr 521/11 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 28 października 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora pieczy zastępczej w Szczecinie;
63. Zarządzenie Nr 14/16 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
64. Zarządzenie Nr 48/15 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 13 lutego 2015 r. w sprawie funkcjonowania kontroli zarządczej w Gminie Miasto Szczecin, zmienione Zarządzeniem Nr 59/16 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 16 lutego 2016 r.;
65. Zarządzenie Nr 64/16 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie ustalenia średnich miesięcznych kosztów wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Szczecin;
66. Zarządzenie Nr 506/17 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 23 listopada 2017 r. w sprawie funkcjonowania kontroli zarządczej;
67. Zarządzenie Nr 93/17 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 9 marca 2017 r. w sprawie ustalenia średnich miesięcznych kosztów wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Szczecin;
68. Zarządzenie Nr 73/16 z dnia 25 lutego 2016 w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w roku 2016 w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie Miasta Szczecin
69. Zarządzenie Nr 94/16 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 16 marca 2016 r. w sprawie ustalenia średniego dziennego kosztu posiłku i średniego miesięcznego kosztu usług w szczecińskich ośrodkach wsparcia finansowanych w ramach realizacji zadań własnych Gminy Miasto Szczecin;
70. Zarządzenie Nr 94/17 Prezydenta Miasta Szczecin dnia 9 marca 2017 w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w roku 2017 w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie Miasta Szczecin;
71. Zarządzenie Nr 149/17 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 6 kwietnia 2017 r. w sprawie ustalenia średniego dziennego kosztu posiłku i średniego miesięcznego kosztu usług w szczecińskich ośrodkach wsparcia finansowanych w ramach realizacji zadań własnych Gminy Miasto Szczecin;

72. Zarządzenie Nr 14/16 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie;
73. Zarządzenie Nr 20/17 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie z dnia 27 marca 2017 r. zmieniające Zarządzenie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie sprawie Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka pomocy Rodzinie w Szczecinie.

5. WYKAZ TABEL

<i>Tabela Nr 1 Liczba rodzin i osób występujących w tych rodzinach korzystających w 2016 r. i 2017 r. z pomocy MOPR w Szczecinie z podziałem na występujące problemy oraz procentowy udział rodzin i osób w stosunku do gospodarstw domowych i mieszkańców Szczecina</i>	8
<i>Tabela Nr 2 Struktura rodzin i osób korzystających w 2016 r. i w 2017 r. z pomocy na podstawie wydanych decyzji administracyjnych MOPR w Szczecinie oraz procentowy udział rodzin i osób w stosunku do gospodarstw domowych i mieszkańców Szczecina</i>	10
<i>Tabela Nr 3 Liczba osób, którym w 2016 r. i w 2017 r. przyznano pomoc w formie zasiłku stałego, liczba świadczeń, kwota świadczeń</i>	12
<i>Tabela Nr 4 Liczba osób, którym w 2016 r. i w 2017 r. przyznano pomoc w formie zasiłku okresowego, liczba świadczeń i kwota świadczeń</i>	13
<i>Tabela Nr 5 Przyznana pomoc w formie zasiłku celowego w 2016 r. i w 2017 r., liczba świadczeń, kwota świadczeń oraz średnia wysokość jednego świadczenia</i>	14
<i>Tabela Nr 6 Liczba osób usamodzielnionych, liczba i kwota świadczeń wypłaconych w 2016 r. i w 2017 r.</i>	16
<i>Tabela Nr 7 Pomoc cudzoziemcom ze statutem uchodźcy i z ochroną uzupełniającą, w 2017 r.</i>	17
<i>Tabela Nr 8 Liczba osób, którym przyznano w 2016 r. i w 2017 r. pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi z podziałem na płeć, wiek, oraz osoby samotne i w rodzinie.</i>	18
<i>Tabela Nr 9 Liczba osób korzystających w 2016 r. i w 2017 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych z podziałem na płeć, wiek, osoby samotne i w rodzinie</i>	19
<i>Tabela Nr 10 Liczba osób korzystających w 2016 r. i w 2017 r. z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy z podziałem na płeć, wiek, osoby samotne i w rodzinie</i>	20
<i>Tabela Nr 11 Koszty przyznanej w 2016 r. i w 2017 r. pomocy w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, średni koszt jednej godziny oraz średnia roczna i miesięczna ilość przyznanych godzin jednej osobie, ilość wystawionych decyzji</i>	20
<i>Tabela Nr 12 Działania egzekucyjne w zakresie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w 2017 r.</i>	20
<i>Tabela Nr 13 Należności za lata 2015-2017</i>	21
<i>Tabela Nr 14 Liczba osób, liczba świadczeń oraz koszt opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne w 2017 r.</i>	22
<i>Tabela Nr 15 Mieszkania chronione będące w zasobie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie w 2017 r.</i>	23
<i>Tabela Nr 16 Pomoc przyznana w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” z podziałem na formy pomocy w roku 2016 i 2017.</i>	25
<i>Tabela Nr 17 Domy pomocy społecznej, liczba miejsc, liczba osób przebywających, liczba osób oczekujących na umieszczenie w dps w 2016 r. i w 2017 r.</i>	27
<i>Tabela Nr 18 Liczba mieszkańców Szczecina przebywających w domach pomocy społecznej poza Szczecinem oraz koszty ich utrzymania w 2016 r. i w 2017 r.</i>	28
<i>Tabela Nr 19 Działania egzekucyjne w zakresie pokrycia kosztów pobytu w domu pomocy społecznej z 2017 r.</i>	29
<i>Tabela Nr 20 Należne opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej członka rodziny w latach 2015-2017</i>	29
<i>Tabela Nr 21 Ośrodki wsparcia, liczba miejsc, liczba osób przebywających i liczba osób oczekujących na umieszczenie w 2016 r. i w 2017 r.</i>	30

Tabela Nr 22 Wiek klientów Działu Interwencji Kryzysowej z podziałem na płeć w 2016 r. i w 2017 r.	32
Tabela Nr 23 Wykształcenie klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2017 r.	32
Tabela Nr 24 Pozycja na rynku pracy klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2017 r.	33
Tabela Nr 25 Kategorie zgłaszanych problemów do Działu Interwencji Kryzysowej w 2016 r. i w 2017 r.	34
Tabela Nr 26 Rodzaje zgłaszanych problemów w zakresie przemocy w rodzinie w 2017 r.	35
Tabela Nr 27 Rodzaje zgłaszanych problemów w zakresie stosowania przemocy poza rodziną w 2017 r.	36
Tabela Nr 28 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z uzależnieniem w 2017 r.	36
Tabela Nr 29 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z problemami socjalnymi w 2017 r.	36
Tabela Nr 30 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z kryzysami rodzinnymi w 2017 r.	37
Tabela Nr 31 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z sytuacją zdrowotną i emocjonalną w 2017 r.	37
Tabela Nr 32 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych z kryzysami sytuacyjnymi w 2017 r.	37
Tabela Nr 33 Rodzaje zgłaszanych problemów związanych katastrofami i wypadkami w 2017 r.	38
Tabela Nr 34 Pozostałe kategorie zgłaszanych problemów w 2017 r.	38
Tabela Nr 35 Podjęte przez pracowników Działu Interwencji Kryzysowej działania na rzecz klientów w 2017 r.	38
Tabela Nr 36 Źródło pozyskania informacji o możliwości skorzystania z Hostelu w 2017 r.	39
Tabela Nr 37 Liczba założonych „Niebieskich Kart” z podziałem na podmiot je zakładający w latach 2016 i 2017.	41
Tabela Nr 38 Wykaz schronisk dla bezdomnych funkcjonujących na terenie Gminy Miasto Szczecin, liczba miejsc i liczba osób korzystających, w 2016 r. i 2017 r.	44
Tabela Nr 39 Osoby bezdomne objęte pomocą w 2017 r.	47
Tabela Nr 40 Szczegółowe zestawienie przeprowadzonych w 2017 r. kontroli	52
Tabela Nr 41 Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny w pierwszym i drugim półroczu 2017 r.	61
Tabela Nr 42 Liczba rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci narastająco w 2016 r. i w 2017 r.	63
Tabela Nr 43 Liczba rodzin zastępczych i liczba przebywających w nich dzieci według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.	64
Tabela Nr 44 Napływ dzieci do pieczy zastępczej w 2016 r. i 2017 r.- dotyczy dzieci po raz pierwszy umieszczanych w pieczy zastępczej	64
Tabela Nr 45 Odpływ dzieci z pieczy zastępczej w 2016 r. 2017 r.	65
Tabela Nr 46 Rodzaje, liczba i kwota świadczeń przyznanych w ramach rodzinnej pieczy zastępczej w 2017 r.	66
Tabela Nr 47 liczba i kwota wypłaconych świadczeń w 2017 r.	68
Tabela Nr 48 Pomoc na usamodzielnienie udzielona w 2017 r.	69
Tabela Nr 49 Dofinansowanie w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych z podziałem na rodzaje dofinansowania, liczbę osób i kwotę, w 2016 r. i w 2017 r.	76
Tabela Nr 50 Liczba osób przewiezionych w 2016 r. i w 2017 r. przez Sekcję Obsługi Komunikacyjnej Osób Niepełnosprawnych	77
Tabela Nr 51 Dane dotyczące funkcjonowania SOKON w latach 2015, 2016, 2017	78
Tabela Nr 52 Rodzaje i ilość wypożyczonego sprzętu rehabilitacyjnego i ortopedycznego w latach 2016 i 2017	79

<i>Tabela Nr 53 Realizacja programu „Aktywny Samorząd” za 2017 r.</i>	80
<i>Tabela Nr 54 Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.</i>	89
<i>Tabela Nr 55 Wykształcenie osób zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2017 r.</i>	90
<i>Tabela Nr 56 Wykaz jednostek, liczba miejsc i zadania wykonywane przez osoby skierowane do pracy w ramach prac społecznie użytecznych w 2017 r.</i>	92
<i>Tabela Nr 57 Opuszczenia kolonii przed zakończeniem turnusu w 2016 r.</i>	98
<i>Tabela Nr 58 Struktura uczestników Projektu „Aktywna integracja w Szczecinie”</i>	121
<i>Tabela Nr 59 Budżet Projektu „Aktywna integracja w Szczecinie”</i>	122
<i>Tabela Nr 60 Uczestniczy Projektu „Aktywna integracja w Szczecinie” w 2017 r.</i>	123
<i>Tabela Nr 61 Młodzież przebywająca w pieczy zastępczej w wieku 15-18 lat – wykaz otrzymanego wsparcia</i>	123
<i>Tabela Nr 62 Osoby niepełnosprawne – wykaz otrzymanego wsparcia w 2016 r. i 2017 r.</i>	124
<i>Tabela Nr 63 Rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – wykaz otrzymanego wsparcia w 2017 r.</i>	125

6. WYKAZ RYSUNKÓW

<i>Rysunek Nr 1 Wiek klientów Działu Interwencji Kryzysowej z podziałem na płeć w 2017 r.</i>	32
<i>Rysunek Nr 2 Wykształcenie klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2017 r.</i>	33
<i>Rysunek Nr 3 Pozycja na rynku pracy klientów Działu Interwencji Kryzysowej w 2017 r.</i>	33
<i>Rysunek Nr 4 Kategorie zgłaszanych problemów do Działu Interwencji Kryzysowej w 2017 r.</i>	34
<i>Rysunek Nr 5 Ulotka informująca gdzie można szukać pomocy dla osoby bezdomnej</i>	45
<i>Rysunek Nr 6 Ulotka informacyjna „SREBRNY TELEFON DLA SENIORA”</i>	48
<i>Rysunek Nr 7 Wykształcenie osób zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie według stanu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2017 r.</i>	90
<i>Rysunek Nr 8 Okładka książeczki „Słowa grzecznościowe”</i>	117
<i>Rysunek Nr 9 Dwie pierwsze strony – słowo „Dzień dobry”</i>	118
<i>Rysunek Nr 10 Plakat dot. Konferencji „Senior w mieście”</i>	119